

หนังสือของครัวเรือนเกษตรกร พ.ศ. 2560

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

หน้าว่าง

หนังสือของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2560

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

หน่วยงานเจ้าของเรื่อง Division-in-Charge
กลุ่มงานวิเคราะห์และพยากรณ์สถิติเชิงเศรษฐกิจ
Economic Statistical Analysis and Forecasting Group
กองสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
Statistical Forecasting Bureau National Statistical Office
โทรศัพท์ 0 2143 1321 ต่อ 17489 โทรสาร 0 21438130
Tel. + 66 (0) 2143 1321 # 17489 Fax: + 66 (0) 2143 8130
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : forecast.eco@nsso.go.th

**หน่วยงานที่
เผยแพร่**

กองสถิติพยากรณ์
สำนักงานสถิติแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น 2 ถนนแจ้งวัฒนะ
เขตหลักสี่ กทม 10210
โทรศัพท์ 0 21417498
โทรสาร 0 21438132
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : forecast.eco@nso.go.th

คำนำ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ ได้จัดทำรายงานเชิงวิเคราะห์ เรื่อง หนังสือครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2560 โดยรายงานฉบับนี้ได้ทำการปรับปรุงมาจากรายงานเรื่องพฤติกรรมความเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 ซึ่งฉบับนี้ได้นำเสนอข้อมูลลักษณะทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรในภาพรวม สถานการณ์การเป็นหนี้และการออมของครัวเรือนเกษตรรวมไปถึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร โดยใช้ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2552 – 2560

สำนักงานสถิติแห่งชาติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับไปใช้ในการประกอบการวิเคราะห์และวางแผน นโยบายในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของครัวเรือนเกษตร

สำนักงานสถิติแห่งชาติ

กรกฎาคม 2562

หน้าว่าง

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	III
สารบัญ	V
สารบัญตาราง	VII
สารบัญแผนภูมิ	IX
สารบัญภาคผนวก	XI
บทนำ	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
ขอบเขตการศึกษา	2
ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	2
บทที่ 1 ครัวเรือนเกษตร	9
1.1 ลักษณะทั่วไปของครัวเรือนเกษตร	10
1.1.1 การกระจายตัวของครัวเรือนเกษตร	10
1.1.2 ลักษณะทางประชากรของหัวหน้าครัวเรือนและโครงสร้างทั่วไปของครัวเรือนเกษตร	11
1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตร	13
1.2.1 รายได้ของครัวเรือนเกษตร	13
1.2.2 ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตร	13
1.2.3 ทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตร	14
1.2.4 หนี้สินของครัวเรือนเกษตร	15
บทที่ 2 ลักษณะของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	17
2.1 ลักษณะทั่วไปของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	18
2.1.1 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	18
2.1.2 ลักษณะทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	19
2.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	21
2.2.1 รายได้ของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	21
2.2.2 ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	22
2.2.3 ทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	23
2.2.4 การเป็นเจ้าของที่ดิน และพื้นที่ทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3 หนี้สินของครุวีเรือนเกษตรที่เป็นหนี้	24
2.3.1 แหล่งเงินกู้	24
2.3.2 วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม	28
2.4 ความสามารถในการชำระหนี้	30
2.4.1 ความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านรายได้)	30
2.4.2 ความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านทรัพย์สิน)	31
บทที่ 3 เงินออมของครุวีเรือนเกษตร	33
บทที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของครุวีเรือนเกษตร	39
4.1 นิยามที่ใช้ในการศึกษา	40
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์	45
4.3 การแปรผลการวิเคราะห์	46
4.4 ผลการวิเคราะห์	47
4.4.1 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	47
4.4.2 ทดสอบแบบจำลอง	49
4.4.3 การแปลผลการวิเคราะห์	49
4.5 สรุปผลการวิเคราะห์	51
ภาคผนวก	53

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 ครัวเรือนเกษตร จำแนกตามประเภทของครัวเรือน พ.ศ. 2552 - 2560	10
ตาราง 2 ครัวเรือนเกษตร จำแนกตามพื้นที่ พ.ศ. 2552 - 2560	10
ตาราง 3 ครัวเรือนเกษตร จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน พ.ศ. 2552 - 2560	11
ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย จำแนกตามโครงสร้างทั่วไปของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560	12
ตาราง 5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตร จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ พ.ศ. 2552 - 2560	13
ตาราง 6 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตร จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย พ.ศ. 2552 - 2560	14
ตาราง 7 มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตร จำแนกตามประเภททรัพย์สิน พ.ศ. 2552 - 2560	15
ตาราง 8 สัดส่วนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของ ครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น จำแนกตามพื้นที่ พ.ศ. 2552 - 2560	15
ตาราง 9 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของ ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามพื้นที่ พ.ศ. 2552 - 2560	19
ตาราง 10 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของ หัวหน้าครัวเรือน พ.ศ. 2552 - 2560	20
ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย จำแนกตามโครงสร้างทั่วไปของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พ.ศ. 2552 - 2560	21
ตาราง 12 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ พ.ศ. 2552 - 2560	21
ตาราง 13 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย พ.ศ. 2552 - 2560	22
ตาราง 14 มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามประเภททรัพย์สิน พ.ศ. 2552 - 2560	23
ตาราง 15 ร้อยละของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน เกษตรที่เป็นหนี้จำแนกตามการเป็นเจ้าของที่ดิน พ.ศ.2552-2560	23
ตาราง 16 ร้อยละของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือน เกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร พ.ศ.2552-2560	24
ตาราง 17 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินกู้ พ.ศ. 2552 - 2560	25
ตาราง 18 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งเงินกู้ในระบบ พ.ศ. 2552 - 2560	25

สารบัญญัตราง (ต่อ)

	หน้า
ตาราง 19 ครุวีเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินกู้และภาค พ.ศ. 2552 - 2560	26
ตาราง 20 ครุวีเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งเงินกู้ในระบบและภาค พ.ศ. 2552 - 2560	27
ตาราง 21 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครุวีเรือนและร้อยละของมูลค่าหนี้สินของครุวีเรือนเกษตร ที่เป็นหนี้ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. 2552 - 2560	28
ตาราง 22 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครุวีเรือนและร้อยละของมูลค่าหนี้สินของครุวีเรือนเกษตร ที่เป็นหนี้จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมและภาค พ.ศ. 2552 - 2560	29
ตาราง 23 มูลค่าหนี้สิน รายได้ทั้งสิ้น และสัดส่วนมูลค่าหนี้สินต่อรายได้ทั้งสิ้นของ ครุวีเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พ.ศ. 2552 - 2560	30
ตาราง 24 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครุวีเรือน มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครุวีเรือน และสัดส่วนมูลค่าหนี้สินต่อรายได้ทั้งสิ้นของครุวีเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามระดับรายได้ทั้งสิ้นของครุวีเรือน พ.ศ. 2560	31
ตาราง 25 มูลค่าหนี้สิน มูลค่าทรัพย์สิน และสัดส่วนมูลค่าหนี้สินต่อมูลค่าทรัพย์สิน ของครุวีเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พ.ศ. 2552 - 2560	31
ตาราง 26 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครุวีเรือน จำแนกตามเขตการปกครอง และสถานะการเป็นหนี้ของครุวีเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560	34
ตาราง 27 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครุวีเรือน จำแนกตามภาค และสถานะการเป็นหนี้ของครุวีเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560	35
ตาราง 28 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครุวีเรือน จำแนกตามเพศของหัวหน้าครุวีเรือน และสถานะการเป็นหนี้ของครุวีเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560	36
ตาราง 29 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครุวีเรือน จำแนกตามสถานภาพสมรสของหัวหน้า ครุวีเรือน และสถานะการเป็นหนี้ของครุวีเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560	36
ตาราง 30 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครุวีเรือน จำแนกตามการศึกษาสูงสุดของหัวหน้า ครุวีเรือน และสถานะการเป็นหนี้ของครุวีเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560	37
ตาราง 31 สรุปรูปตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	47
ตาราง 32 คำสัมประสิทธิ์โลจิสติก คำความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ คำสัมประสิทธิ์และค่า Odds Ratio ของตัวแบบการวิเคราะห์การถดถอย โลจิสติกที่เหมาะสม	50

สารบัญแนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิ 1 อัตราการขยายตัวของ GDP มูลค่าที่แท้จริง และโครงสร้างการผลิต ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2556 - 2560	1
แผนภูมิ 2 หนี้สินครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีและสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนเฉลี่ยต่อ GDP พ.ศ. 2552 - 2560	18

สารบัญภาคผนวก

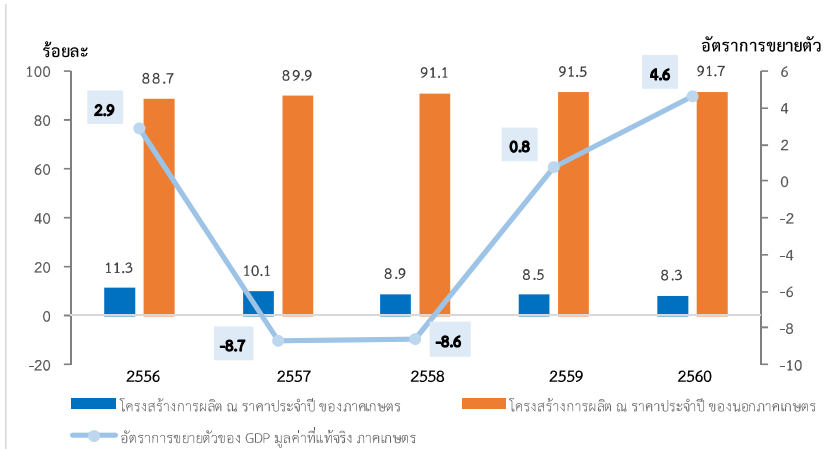
	หน้า
ตาราง ผ1 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนนอกภาคเกษตรและครัวเรือนเกษตร เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560	54-58
ตาราง ผ2 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือน ต่อครัวเรือนเป็นรายจังหวัด จำแนกตามการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560	59-63
ตาราง ผ3 ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เป็นรายจังหวัด จำแนกตามการเป็นหนี้ของ ครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560	64-68
ตาราง ผ4 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภค เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เฉพาะครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 - 2560	69-73
ตาราง ผ5 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 - 2560	74-78
ตาราง ผ6 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด จำแนกตามแหล่งเงินทุน พ.ศ. 2558 - 2560	79-83
ตาราง ผ7 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และร้อยละของมูลค่าหนี้สินเป็น รายจังหวัด จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. 2560	84-88
ตาราง ผ8 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของ ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรที่ เป็นหนี้เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560	89-94
ตาราง ผ9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ	95

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม เนื่องจากมีสภาพภูมิประเทศ ทรัพยากร สิ่งแวดล้อม และภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตร อีกทั้งประชากรส่วนใหญ่ของประเทศประกอบอาชีพการเกษตร ในระยะหลังที่ประเทศไทยเริ่มมีนโยบายในการเปลี่ยนผ่านจากประเทศเกษตรกรรมพัฒนาสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมมากขึ้น ส่งผลให้สัดส่วนของครัวเรือนที่มีรายได้หลักจากการทำการเกษตรในประเทศไทยปี 2560 อยู่ที่ร้อยละ 14.3 ซึ่งพบว่า มีสัดส่วนที่ลดลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับปี 2552 ที่มีถึงร้อยละ 22.5 ของครัวเรือนทั้งหมด ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการลงทุนของรัฐในภาคเศรษฐกิจอื่นเพิ่มสูงขึ้น กำลังแรงงานในภาคการเกษตรออกไปแสวงหางานในอาชีพอื่นมากขึ้น อีกทั้งการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการดำเนินการด้านการเกษตรเพิ่มขึ้นทำให้มีการใช้แรงงานน้อยลงและมีความเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น จึงส่งผลให้ ครัวเรือนที่มีรายได้หลักจากการทำการเกษตรมีสัดส่วนที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง

ถึงแม้ว่าอัตราการขยายตัวของ GDP ในภาคการเกษตรในปี 2559 และ 2560 จะมีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปี 2558 แต่เมื่อพิจารณาโครงสร้าง GDP พบว่าสัดส่วนของ GDP ภาคการเกษตรมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยจะเห็นว่าในปี 2556 มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 11.3 และลดลงเหลือร้อยละ 8.3 ในปี 2560 โดยการลดลงดังกล่าวส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากภัยธรรมชาติ ซึ่งเป็นผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปริมาณน้ำฝนที่น้อยลงในบางพื้นที่ ประกอบกับฝนทิ้งช่วง เป็นต้น

แผนภูมิ 1 อัตราการขยายตัวของ GDP มูลค่าที่แท้จริง และโครงสร้างการผลิต ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต พ.ศ. 2556 - 2560

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้วยนโยบายภาครัฐที่มีการเปลี่ยนแปลง ภาวะเศรษฐกิจโลกที่มีแนวโน้มชะลอตัว รวมถึงความผันผวนของธรรมชาติ ส่งผลให้เกษตรกรส่วนใหญ่ของประเทศตกอยู่ภายใต้ภาวะหนี้สิน ซึ่งเป็นปัญหาที่อยู่กับสังคมไทยมายาวนาน และเป็นปัญหาที่ไม่ควรมองข้าม ในรายงานฉบับนี้ได้ทำการศึกษาลักษณะทั่วไป ฐานะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรกร หนี้สิน เงินออม และศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร เพื่อใช้ประกอบการกำหนดนโยบายของภาครัฐ ให้สามารถแก้ปัญหาหนี้สินครัวเรือนเกษตรกรได้อย่างเหมาะสม

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาถึงลักษณะทั่วไปของครัวเรือนเกษตรกร และครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้
2. เพื่อศึกษาถึงลักษณะของการก่อหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร
3. เพื่อศึกษาเงินออมของครัวเรือนเกษตรกร
4. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการวางแผนนโยบาย เพื่อลดภาระหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร
2. นำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนแก้ปัญหาหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร

ขอบเขตการศึกษา

ในการศึกษาลักษณะทั่วไปของครัวเรือนเกษตรกรและครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ รวมถึงลักษณะของการก่อหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร และการศึกษาเงินออมของครัวเรือนเกษตรกร ข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรจากข้อมูลโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2552 - 2560 และมีการถ่วงน้ำหนัก ส่วนการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร ใช้ข้อมูลครัวเรือนเกษตรกรจากข้อมูลโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ.2560 โดยมีครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นตัวอย่างจำนวน 5,839 ครัวเรือน และในการศึกษาครั้งนี้ไม่มีการถ่วงน้ำหนักข้อมูลตัวอย่าง (Un-weighted Data)

ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของหนี้สิน

• พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525 ให้นิยามหนี้สิน คือ เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่ซึ่งจะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง

• พระยาเทพวิฑูร (บุญช่วย วณิกกุล) (2545) กล่าวว่า คำว่า “หนี้” ที่ใช้ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ตรงกับคำว่า obligation ซึ่งมีผู้แปลแตกต่างกัน เดิมมีผู้แปลว่า ความจำเป็นต้องทำ ต่อมาแปลว่า หน้าที่ทางแพ่ง ต่อมาอีกสมัยหนึ่งแปลว่า หนี้หรือความเป็นหนี้ และต่อมามีผู้แปลว่า พันธธรรม ในที่สุดจึงกลับมาใช้คำว่า “หนี้”

• คำว่า “หนี้” แม้จะเป็นคำไทย แต่ความหมายและแนวความคิดในเรื่องหนี้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ได้นำเอาแนวความคิดเรื่องหนี้มาจากระบบกฎหมายซีวิลลอว์ ซึ่งมีรากฐานมาจากกฎหมายโรมัน หนี้ค้ำจึงเป็นคำแปลของสิทธิชนิดหนึ่ง เรียกกันในกฎหมายโรมันว่า obligation ถ้าจะแปลสั้นๆ ตามถ้อยคำก็คงแปลได้ว่าเป็น “ภาระ” หรือ “หน้าที่” หรือความเป็นหนี้ ซึ่งเป็นการมองจากทางด้านลูกหนี้ โดยเป็นผู้มีความผูกพันจะต้องชำระหนี้ หากมองทางด้านเจ้าหนี้ “หนี้” ถือว่าเป็นสินทรัพย์ (asset) อันเป็นส่วนหนึ่งของกองทรัพย์สินของเจ้าหนี้ แต่เมื่อมองทางด้านลูกหนี้ “หนี้” ก็เป็นความรับผิดชอบด้านการเงินของลูกหนี้ (โสภณ รัตนกร, 2551: 5)

ความหมายของการออม

• เงินออม ตามความหมายพจนานุกรมเศรษฐศาสตร์หมายถึง ส่วนหนึ่งของรายได้ที่ไม่ได้ใช้จ่ายไปเพื่อบริโภค หากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อการใช้จ่ายต่างๆในอนาคตการใช้จ่ายเงินออมอาจทำให้หลายรูปแบบ เช่น การถือไว้เป็นเงินสด นำเงินออมไปฝากธนาคาร หรือนำเงินออมไปซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้น (ธรรมศาสตร์, 2546: 46)

• จอห์น เมย์นาร์ด เคนส์ (John Maynard Keynes cited by Ackleey, Gardner, 1961: 218-219) ได้ให้ความหมายของการออมไว้ว่า เป็นความแตกต่างของรายได้และค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ได้สร้างฟังก์ชันการบริโภคในระยะสั้นแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริโภคกับรายได้ และตั้งสมมติฐานว่าด้วยการบริโภคไว้ว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นในแต่ละครั้งแบ่งออกเป็นสองส่วน คือถ้าไม่ใช้จ่ายในการบริโภคเพิ่มขึ้นก็ต้องออมไว้และรายได้ที่เพิ่มขึ้นนั้น ประชาชนมีแนวโน้มที่จะใช้จ่ายในอัตราที่ต่ำกว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิชญา ผลปราชญ์ (2553) ศึกษาหนี้สินของครัวเรือนเกษตรในตำบลหนองแวง อำเภอดอนจาน จังหวัดสระแก้ว จากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน พบว่า หัวหน้าครัวเรือนเกษตรส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถม ไม่มีอาชีพรอง ครัวเรือนเกษตรทั้งหมดทำนาเป็นอาชีพหลัก ส่วนใหญ่มีที่ดินขนาด 26 - 35 ไร่ โดยที่ดินทั้งหมดใช้ทำการเกษตร และรายได้จากการทำการเกษตรมีน้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการทำการเกษตร รวมถึงรายได้รวมทั้งหมดน้อยกว่าค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต แต่คาดว่าจะสามารถชำระหนี้ได้ทั้งหมดจากรายได้ในปีนั้น แต่ยังมีแนวโน้มการกู้ยืมเงินเพื่อลงทุนทำการเกษตรในปีถัดไป เนื่องจากการขาดทุนจากการขายผลผลิตทางการเกษตร และรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในครัวเรือน โดยครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นหนี้ในระบบซึ่งนิยมกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. สำหรับครัวเรือนที่เป็นหนี้นอกระบบ เหตุเพราะไม่สามารถกู้ยืมจากสถาบันการเงินในระบบได้ แหล่งเงินกู้นอกระบบ คือ แหล่งเงินกู้จากญาติพี่น้อง จากกรณีวิเคราะห์หนี้สินของเกษตรกรพบว่า เกษตรกรส่วนใหญ่มีปัญหาเรื่องความยากจน ไม่มีที่ดินทำกิน ทำให้เกษตรกรต้องไปเช่าที่ดินมาทำการเกษตร ผลผลิตที่ออกมาขายไม่ได้ราคาทำให้รายจ่ายมีมากกว่ารายได้ก่อให้เกิดการเป็นหนี้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2555) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้ รายจ่ายการออม หนี้สิน ปัจจัยที่กำหนดการตัดสินใจก่อนหนี้และความต้องการกู้ของครัวเรือนเกษตร การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อรายได้ รายจ่าย การออม หนี้สิน และปัจจัยที่กำหนดการก่อหนี้ โดยในการวิเคราะห์ได้ใช้แบบจำลองโลจิสติกส์ ผลการวิเคราะห์พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือกำหนดการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร มีจำนวน 7 ตัวแปร ได้แก่ ภาค เขตชลประทาน อายุของหัวหน้าครัวเรือน ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน สถานภาพสมรส จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่กำลังเรียนหนังสือ และจำนวนสมาชิกที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปทำงานหารรายได้

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557) ศึกษาหนี้สินของครัวเรือนเกษตรและขนาดของเงินกู้ที่เหมาะสม วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหนี้สินของเกษตรกร ขนาดของเงินกู้ที่เหมาะสม ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการชำระหนี้สินของครัวเรือนเกษตร และทัศนคติของเกษตรกรต่อการเป็นหนี้และพักชำระหนี้ ใช้ข้อมูลภาวะเศรษฐกิจสังคมครัวเรือนและแรงงานเกษตร ปีเพาะปลูก 2550/51 2551/52 2552/53 และ 2553/54 ในการวิเคราะห์ปัจจัยที่กำหนดความสามารถในการชำระหนี้สินของครัวเรือนเกษตรใช้แบบจำลองโลจิสติกส์ พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อการชำระหนี้สินของครัวเรือนเกษตร มีทั้งหมด 9 ตัวแปร ที่ความเชื่อมั่น 95 % ได้แก่ การนำเงินกู้ไปใช้ การนำเงินกู้ไปใช้ตรงกับวัตถุประสงค์โอกาสที่จะชำระหนี้ได้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเกษตรกรที่นำเงินกู้ไปใช้ไม่ตรงวัตถุประสงค์ แหล่งเงินกู้เกษตรกรที่กู้เงินจากแหล่งเงินทุนในสถาบันโอกาสที่จะชำระหนี้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเกษตรกรที่กู้จากแหล่งเงินทุนนอกสถาบัน หลักประกันเงินกู้ เกษตรกรที่ใช้หลักประกันค้ำประกันมีโอกาที่จะชำระหนี้เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับเกษตรกรที่ไม่ใช้หลักทรัพย์ค้ำประกัน แรงงานในครัวเรือนเกษตรกรรมมีแรงงานในครัวเรือนมากกว่าโอกาสที่จะชำระหนี้เพิ่ม ที่ดินเกษตรกรรมมีที่ดินมากขึ้น โอกาสที่จะชำระหนี้เพิ่มขึ้น ส่วนตัวแปร รายได้ ค่าใช้จ่าย หนี้สิน ทรัพย์สินหมุนเวียน การเพิ่มขึ้นหรือลดลงของทั้งสี่ตัวแปรมีโอกาสที่เกษตรกรจะชำระหนี้ได้และไม่ได้เท่ากัน

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร (2557) ศึกษาสถานการณ์ภาวะหนี้สินครัวเรือนเกษตรในปัจจุบัน จากการหาความสัมพันธ์ของตัวแปรหนี้ครัวเรือนเกษตรกับปัจจัยต่างๆ ได้แก่ GDP ขนาดครัวเรือน เนื้อที่ถือครองทำการเกษตร และสัดส่วนแรงงานต่อสมาชิกครัวเรือนทั้งหมด พบว่า มูลค่าหนี้สินสะสมมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาถึงระยะเวลาที่มากขึ้น จะมีแนวโน้มที่จะมีหนี้สินสะสมเพิ่มมากขึ้น และเมื่อมีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรเป็นจำนวนมาก จะส่งผลให้หนี้สินของครัวเรือนเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยความสัมพันธ์สอดคล้องกับสถิติหนี้สินและมูลค่าทรัพย์สิน โดยหนี้สินและมูลค่าทรัพย์สินมีแนวโน้มไปในทิศทางเดียวกัน แสดงให้เห็นการลงทุนบางส่วนในทรัพย์สินเพื่อการเกษตร หากเกษตรกรมีพื้นที่ถือครองทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้น ก็อาจทำให้หนี้สินสะสมเพื่อการลงทุนทางการเกษตรเพิ่มขึ้นเช่นกัน ในขณะที่ตัวแปรขนาดครัวเรือนมีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้ามกับขนาดหนี้สินของครัวเรือน หรือกล่าวได้ว่า การเพิ่มขึ้นของขนาดครัวเรือนอาจทำให้มีจำนวนแรงงานภายในครอบครัวเพิ่มขึ้น จึงส่งผลต่อขนาดหนี้สินของครัวเรือนในภาคเกษตร

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2558) ศึกษาภาวะหนี้สินเกษตรกรและแนวทางการปรับปรุงศักยภาพการดำเนินงานกองทุนในกำกับดูแลของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาวะหนี้สินเกษตรกรทั้งระบบและการประเมินกองทุน โดยศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณหนี้เงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกร ใช้ข้อมูลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน ปี 2556 มีข้อมูลทั้งหมด 9,955 ตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยสมการถดถอยโดยใช้วิธีกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Square Regression, OLS) พบว่า รายได้ครัวเรือน ปริมาณที่ดินที่ครัวเรือนครอบครอง และมูลค่าทรัพย์สินทางการเงินเป็นปัจจัยทางเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อความสามารถในการกู้ยืมเงินในปริมาณที่เพิ่มขึ้น ส่วนความจำเป็นที่ครัวเรือนจะกู้เงินเพิ่มส่วนหนึ่งเกิดจากการที่ครัวเรือนมีค่าใช้จ่ายสูง มีภาระที่ต้องดูแลสมาชิกในครัวเรือนจำนวนมาก หรือมีคู่สมรส นอกจากนี้ครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนที่มีการศึกษาสูงขึ้นมักมีหนี้เงินกู้จำนวนมากกว่าครัวเรือนที่ไม่มีการศึกษา ในขณะที่ครัวเรือนเกษตรกรที่เช่าที่ดินมีหนี้เงินกู้สูงกว่าครัวเรือนที่ไม่ได้เช่าที่ดิน

กรอบแนวคิดของการศึกษา

ในการศึกษานี้ทำการเลือกตัวแปรที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนมาใช้ในการสร้างกรอบแนวคิดในการศึกษา

กรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)

ตัวแปรอิสระ

- เขตการปกครอง
- ภาค
- เพศของหัวหน้าครัวเรือน
- อายุของหัวหน้าครัวเรือน
- ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน
- สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน
- จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
- อัตราการพึ่งพิง
- รายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือน
- ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของครัวเรือน
- มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยทั้งหมดต่อครัวเรือน
- จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร
- การเป็นเจ้าของที่ดิน

ตัวแปรตาม

การเป็นหนี้
ของครัวเรือนเกษตรกร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้ตารางความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ในการศึกษาลักษณะทั่วไป และลักษณะการก่อกำเนิดของครัวเรือนเกษตร ส่วนการวิเคราะห์ทวิโลจิสติก เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรโดยมีตัวแบบโลจิสติกดังนี้

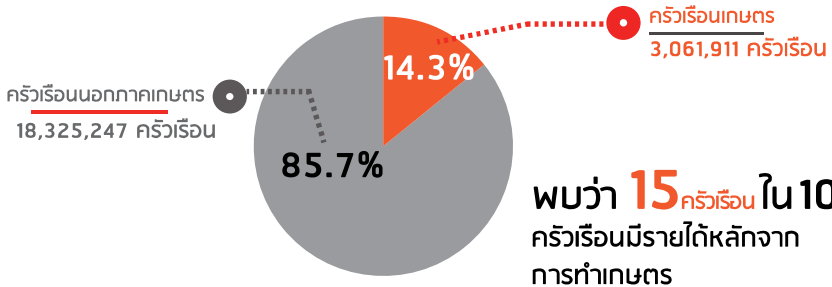
$$\log \left[\frac{P(Y=1)}{1-P(Y=1)} \right] = a + b_1 X_1 + b_2 X_2 + b_3 X_3 + b_4 X_4 + b_5 X_5 + b_6 X_6 + b_7 X_7 + b_8 X_8 + b_9 X_9 + b_{10} X_{10} + b_{11} X_{11} + b_{12} X_{12} + b_{13} X_{13}$$

เมื่อ $P(Y=1)$ คือ ความน่าจะเป็นที่ครัวเรือนเกษตรเป็นหนี้

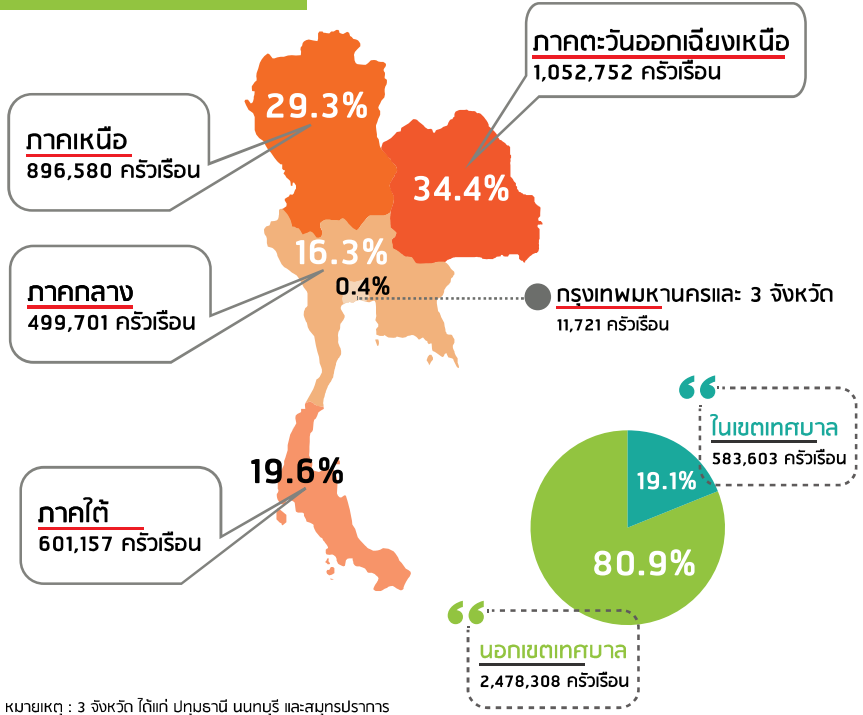
X_1 = เขตการปกครอง X_2 = ภาค X_3 = เพศของหัวหน้าครัวเรือน X_4 = อายุของหัวหน้าครัวเรือน X_5 = ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน X_6 = สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน X_7 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน X_8 = อัตราการพึงพิง X_9 = รายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือน X_{10} = ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของครัวเรือน X_{11} = มูลค่าทรัพย์สิน X_{12} = จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร X_{13} = การเป็นเจ้าของที่ดิน

การกระจายตัวของครัวเรือนเกษตร ปี 2560

ครัวเรือนเกษตร หมายถึง ครัวเรือนที่มีรายได้หลักจากการทำเกษตร

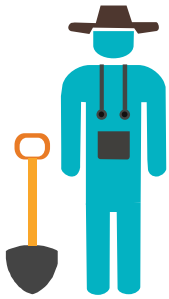
จำแนกตามพื้นที่

หมายเหตุ : 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

ลักษณะทางประชากรของหัวหน้าครัวเรือนเกษตร ปี 2560

ครัวเรือนเกษตร หมายถึง ครัวเรือนที่มีรายได้หลักจากการทำเกษตร

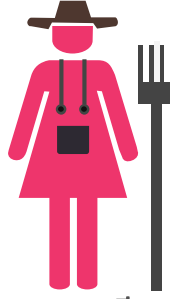
71.7

ส่วนใหญ่

เพศชาย

เป็นหัวหน้า
ครัวเรือนเกษตร

มีเพศชาย
เป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตร

28.3

มีเพศหญิง

เป็นหัวหน้าครัวเรือนเกษตร

สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน

76.8% สมรส

19.6% หม้าย/หย่า
แยกกันอยู่

3.7% โสด

ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน

82.0%

8.3%

มัธยมศึกษา
ตอนต้น

6.0%

มัธยมศึกษา
ตอนปลาย

2.2%

อนุปริญญา

1.5%

อุดมศึกษา

0.1%

อื่นๆ

ประถมศึกษา
หรือต่ำกว่า

บทที่ 1

ลักษณะของครัวเรือนเกษตร

1.1 ลักษณะทั่วไปของครัวเรือนเกษตร

1.1.1 การกระจายตัวของครัวเรือนเกษตร

จากข้อมูลโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนปี 2552 – 2560 จำนวนครัวเรือนในประเทศไทยมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในทุกๆ ปี จากปี 2552 มีจำนวนครัวเรือนอยู่ประมาณ 19.5 ล้านครัวเรือน เพิ่มขึ้นเป็น 21.4 ล้านครัวเรือน ในปี 2560

และหากพิจารณาครัวเรือนเกษตรของไทยปี 2552 – 2560 พบว่ามีสัดส่วนที่ลดลงจากร้อยละ 22.5 (ประมาณ 4.4 ล้านครัวเรือน) ในปี 2552 ลดลงเหลือเพียงร้อยละ 14.3 (ประมาณ 3.0 ล้านครัวเรือน) ในปี 2560 โดยกระจายอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงมา คือ ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคกลาง และกรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 34.4, 29.3, 19.6, 16.3 และ 0.4 ตามลำดับ (ตาราง 2)

ตาราง 1 ครัวเรือนเกษตร จำแนกตามประเภทของครัวเรือน พ.ศ. 2552 - 2560

พ.ศ.	ครัวเรือนนอกภาคเกษตร		ครัวเรือนเกษตร		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2552	15,177,839	77.5	4,401,381	22.5	19,579,220	100.0
2554	15,605,285	78.1	4,380,581	21.9	19,985,866	100.0
2556	15,647,470	77.6	4,520,049	22.4	20,167,519	100.0
2558	17,859,382	83.7	3,466,617	16.3	21,325,999	100.0
2560	18,325,247	85.7	3,061,911	14.3	21,387,158	100.0

ตาราง 2 ครัวเรือนเกษตร จำแนกตามพื้นที่ พ.ศ. 2552 - 2560

พื้นที่	2552		2554		2556		2558		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทั่วราชอาณาจักร	4,401,381	22.5	4,380,381	21.9	4,520,049	22.4	3,466,617	16.3	3,061,911	14.3
เขตการปกครอง										
ในเขตเทศบาล	305,964	7.0	364,172	8.3	581,282	12.9	612,302	17.7	583,603	19.1
นอกเขตเทศบาล	4,095,417	93.0	4,016,409	91.7	3,938,767	87.1	2,854,315	82.3	2,478,308	80.9
ภาค										
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	32,052	0.7	25,209	0.6	17,866	0.4	35,726	1.0	11,721	0.4
กลาง	600,514	13.6	568,555	13.0	638,863	14.1	484,259	14.0	499,701	16.3
เหนือ	1,243,515	28.3	1,176,982	26.9	1,272,619	28.2	1,012,052	29.2	896,580	29.3
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1,881,566	42.7	1,892,172	43.2	1,854,475	41.0	1,288,523	37.2	1,052,752	34.4
ใต้	643,734	14.6	717,663	16.2	736,227	16.3	646,058	18.6	601,157	19.6

หมายเหตุ : 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

1.1.2 ลักษณะทางประชากรของหัวหน้าครัวเรือนและโครงสร้างทั่วไปของครัวเรือนเกษตร

ลักษณะทางประชากรของหัวหน้าครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรปี 2552 – 2560 พบว่ามากกว่าร้อยละ 70 ของครัวเรือนเกษตรมีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย และเมื่อพิจารณาอายุของหัวหน้าครัวเรือนจะพบว่าอายุเฉลี่ยของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น จากปี 2552 ที่มีอายุเฉลี่ย 53.4 ปี เพิ่มขึ้นเป็น 55.9 ปี ในปี 2560 และสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือนมากกว่าร้อยละ 75 มีสถานภาพสมรส ส่วนด้านการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน พบว่ามากกว่าร้อยละ 80 จบการศึกษาสูงสุดที่ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

ตาราง 3 ครัวเรือนเกษตร จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน พ.ศ. 2552 - 2560

ลักษณะทางประชากร ของหัวหน้าครัวเรือน	2552		2554		2556		2558		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	4,401,381	100.0	4,380,581	100.0	4,520,049	100.0	3,466,617	100.0	3,061,911	100.0
เพศของหัวหน้าครัวเรือน										
ชาย	3,425,659	77.8	3,393,324	77.5	3,353,024	74.2	2,546,368	73.5	2,195,661	71.7
หญิง	975,722	22.2	987,257	22.5	1,167,025	25.8	920,250	26.5	866,251	28.3
อายุเฉลี่ย	53.4		53.8		54.5		55.4		55.9	
สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน										
โสด	128,020	2.9	140,806	3.1	140,806	3.1	121,621	3.5	112,542	3.7
สมรส	3,528,267	80.2	3,594,535	79.5	3,594,535	79.5	2,721,992	78.5	2,350,624	76.8
หม้าย/หย่า/ แยกกันอยู่	745,094	16.9	784,708	16.7	784,708	17.4	623,004	18.0	598,745	19.6
ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน										
ประถมศึกษา หรือต่ำกว่า	3,870,237	87.9	2,897,611	83.6	3,897,194	86.2	2,892,538	83.4	2,509,332	82.0
มัธยมศึกษา ตอนต้น	295,982	6.7	240,993	6.9	297,030	6.6	240,993	7.0	255,240	8.3
มัธยมศึกษา ตอนปลาย	142,914	3.2	198,609	5.7	194,388	4.3	198,609	5.7	182,507	6.0
อนุปริญญา	64,333	1.5	79,027	2.3	65,353	1.4	79,027	2.3	66,973	2.2
อุดมศึกษา	27,745	0.6	48,487	1.4	62,227	1.4	48,487	1.4	45,682	1.5
อื่นๆ	170	0.0	1,892	0.1	3,859	0.1	6,964	0.2	2,178	0.1

โครงสร้างทั่วไปของครัวเรือนเกษตรปี 2552 – 2560 พบว่า ขนาดครัวเรือนลดลงจากปี 2552 ซึ่งมีขนาดครัวเรือนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.59 คนต่อครัวเรือน ลดลงเหลือ 3.19 คนต่อครัวเรือนในปี 2560 โดยเฉลี่ยแล้วสมาชิกในครัวเรือนมีวัยเด็ก 1 คน วัยแรงงาน 2 คน วัยสูงอายุ 1 คน และสมาชิกที่กำลังเรียนหนังสือ 1 คน สมาชิกที่ทำงานหารายได้ 3 คน และสมาชิกที่ไม่ทำงานหารายได้ 2 คน

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย จำแนกตามโครงสร้างทั่วไปของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560

โครงสร้างทั่วไป ของครัวเรือนเกษตร	2552	2554	2556	2558	2560
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	3.59	3.46	3.38	3.28	3.19
จำนวนเด็กในครัวเรือน (0-14 ปี) (คน)	0.83	0.74	0.69	0.59	0.59
จำนวนสมาชิกที่อยู่ในวัยกำลังแรงงาน (15-59 ปี) (คน)	2.23	2.18	2.13	2.06	1.97
จำนวนผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป (คน)	0.53	0.55	0.56	0.60	0.62
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่กำลังเรียนหนังสือ (คน)	0.85	0.74	0.72	0.65	0.63
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงาน หารายได้ (คน)	2.23	2.22	2.21	2.16	2.09
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ (คน)	1.35	1.24	1.17	1.12	1.10

แต่หากพิจารณาแนวโน้มจะพบว่า ครัวเรือนเกษตรมีแนวโน้มที่จะมีเด็ก (0-14 ปี) ลดลง แต่ผู้สูงอายุ (60 ปีขึ้นไป) มีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้น อีกทั้งผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานก็มีแนวโน้มลดลง

เป็นที่น่าสนใจว่าในอนาคตหากโครงสร้างของสมาชิกในครัวเรือนเกษตรยังคงเป็นเช่นนี้อาจส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของครัวเรือนเกษตรในอนาคตได้

1.2 ลักษณะทางเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตร

1.2.1 รายได้ของครัวเรือนเกษตร

เมื่อพิจารณารายได้ของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น พบว่าครัวเรือนเกษตรมีแนวโน้มของรายได้เพิ่มสูงขึ้นจากที่มีรายได้ 14,900 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2552 เพิ่มเป็น 20,824 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2560 และเมื่อพิจารณาแหล่งรายได้ที่เป็นตัวเงินของครัวเรือนเกษตร พบว่าครัวเรือนมีรายได้จากกำไรสุทธิจากการทำการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 67.4 (14,025 บาทต่อเดือน) รองลงมาเป็น เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือ ค่าจ้างและ เงินเดือน กำไรจากการทำธุรกิจ รายได้ที่เป็นตัวเงินอื่นๆ และรายได้จากทรัพย์สิน ตามลำดับ

ตาราง 5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตร จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ พ.ศ. 2552 - 2560

แหล่งที่มาของรายได้	2552		2554		2556		2558		2560	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
รายได้ทั้งสิ้น	14,900	100.0	19,380	100.0	20,914	100.0	20,504	100.0	20,824	100.0
ค่าจ้างและเงินเดือน	1,092	7.3	1,289	6.7	1,460	7.0	1,334	6.5	1,293	6.2
กำไรสุทธิจากการทำธุรกิจ	561	3.8	584	3.0	363	1.7	462	2.3	509	2.4
กำไรสุทธิจากการทำการเกษตร	9,222	61.9	12,648	65.3	14,453	69.1	13,609	66.4	14,025	67.4
เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือ	1,025	6.9	1,333	6.9	1,267	6.1	1,478	7.2	1,405	6.7
รายได้จากทรัพย์สิน	70	0.5	91	0.5	92	0.4	73	0.4	71	0.3
*รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน	1,350	9.1	1,632	8.4	1,470	7.0	1,615	7.9	1,434	6.9
รายรับที่เป็นตัวเงินอื่นๆ	356	2.4	419	2.2	245	1.2	205	1.0	219	1.0
*ค่าประเมินค่าเช่าบ้าน	1,223	8.2	1,382	7.1	1,565	7.5	1,728	8.4	1,868	9.0

หมายเหตุ : ในกรณีวิเคราะห์จะสนใจพิจารณาเฉพาะรายได้ที่เป็นตัวเงิน เนื่องจากเป็นรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้จริง

*รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน ประกอบไปด้วย 3 ประเภท

1. ค่าประเมินค่าเช่าบ้าน เป็นการประเมินค่าเช่าบ้านที่ครัวเรือนอยู่อาศัยโดยไม่เสียค่าเช่า รวมค่าประเมินค่าเช่าบ้านของตนเอง
2. การประเมินมูลค่าสินค้าและบริการ เป็นการประเมินมูลค่าสินค้าและบริการ (รวมยาสูบ) ที่ครัวเรือนได้มาโดยไม่ต้องซื้อ
3. การประเมินมูลค่าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นการประเมินมูลค่าอาหารและเครื่องดื่มที่ครัวเรือนได้มาโดยไม่ต้องซื้อ

1.2.2 ค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตร

สำหรับค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตร พบว่ามีแนวโน้มค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นไปในทิศทางเดียวกันกับรายได้ โดยค่าใช้จ่ายในปี 2552 อยู่ที่ 11,532 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน เพิ่มเป็น 15,910 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2560 เมื่อพิจารณาถึงประเภทค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตร พบว่ามีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.9 (5,719 บาทต่อเดือน) รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ใช้จ่ายด้านการเดินทาง ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล และค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า ฯลฯ ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตร จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย พ.ศ. 2552 - 2560

ประเภทของค่าใช้จ่าย	2552		2554		2556		2558		2560	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	11,532	100.0	14,222	100.0	14,930	100.0	16,029	100.0	15,910	100.0
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	10,225	88.7	12,636	88.8	13,370	89.5	14,290	89.2	14,099	88.6
อาหารและเครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์)	4,120	35.7	5,405	38.0	5,338	35.8	6,163	38.4	5,719	35.9
เครื่องดื่มมีแอลกอฮอล์	165	1.4	74	0.5	159	1.1	97	0.6	213	1.3
ยาสูบ หมาก ยานต์ดู และอื่นๆ	79	0.7	67	0.5	100	0.7	78	0.5	108	0.7
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	2,213	19.2	2,597	18.3	2,739	18.3	2,951	18.4	3,160	19.9
เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	281	2.4	361	2.5	336	2.3	332	2.1	329	2.1
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	317	2.7	389	2.7	405	2.7	472	2.9	428	2.7
เวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล	206	1.8	196	1.4	204	1.4	210	1.3	263	1.7
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทาง	1,923	16.7	2,604	18.3	3,158	21.2	3,043	19.0	2,865	18.0
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร	291	2.5	336	2.4	377	2.5	436	2.7	475	3.0
การศึกษา	159	1.4	140	1.0	141	0.9	145	0.9	138	0.9
การบันเทิง การอ่าน และกิจกรรมทางศาสนา	196	1.7	211	1.5	237	1.6	247	1.5	254	1.6
ค่าใช้จ่ายในการจัดงานพิเศษ	275	2.4	257	1.8	174	1.2	116	0.7	147	0.9
ค่าใช้จ่ายไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค	1,307	11.3	1,586	11.2	1,560	10.4	1,737	10.8	1,811	11.4

1.2.3 ทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตร

เมื่อพิจารณามูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตร ในปี 2558 - 2560 พบว่ามีแนวโน้มลดลงเล็กน้อยจาก 2,495,095 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2558 เป็น 2,484,978 บาทต่อครัวเรือน และมูลค่าทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์เฉลี่ยต่อครัวเรือน พบว่ามีการเพิ่มขึ้นสูงมากกว่ามูลค่าทรัพย์สินด้านอื่นๆ โดยเพิ่มขึ้นถึง 2.4 เท่า เมื่อเทียบจากปี 2552 ที่มูลค่า 877,031 บาทต่อครัวเรือน เป็น 2,113,140 บาทต่อครัวเรือน

ตาราง 7 มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรกร จำแนกตามประเภททรัพย์สิน
พ.ศ. 2552 - 2560

หน่วย : บาทต่อครัวเรือน

ทรัพย์สิน	2552	2554	2556	2558	2560
มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด	1,059,432	1,438,764	2,026,013	2,495,095	2,484,978
มูลค่าทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมด	877,013	1,275,250	1,693,673	2,131,911	2,113,140
มูลค่าทรัพย์สินที่เป็น (ยานพาหนะทุกประเภท) ที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของใช้ในครัวเรือน และประกอบธุรกิจ	182,419	163,512	224,129	257,782	269,473
มูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน	-	-	108,212	105,402	102,366

หมายเหตุ: พ.ศ. 2552 - 2554 มูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินไม่สามารถหาค่าเฉลี่ยได้

1.2.4 หนี้สินของครัวเรือนเกษตร

เมื่อพิจารณาสัดส่วนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ ในปี 2552 - 2560 ในภาพรวมของประเทศ พบว่า ครัวเรือนเกษตรมีแนวโน้มที่จะเป็นหนี้ลดลง โดยในปี 2552 ครัวเรือนเกษตรเป็นหนี้ร้อยละ 75.2 และลดลงเหลือร้อยละ 67.2 ในปี 2560 ในขณะที่มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนกลับมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2552 ครัวเรือนเกษตรมีมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนอยู่ที่ 91,711 บาทต่อครัวเรือน และเพิ่มเป็น 160,587 บาทต่อครัวเรือน

ตาราง 8 สัดส่วนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น
จำแนกตามพื้นที่ พ.ศ. 2552 - 2560

พื้นที่	2552		2554		2556		2558		2560	
	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)
ทั่วราชอาณาจักร	75.2	91,711	72.4	101,601	70.3	118,180	68.1	136,587	67.2	160,587
เขตการปกครอง										
ในเขตเทศบาล	65.4	108,242	64.3	112,319	66.3	122,361	63.0	132,918	65.6	159,525
นอกเขตเทศบาล	75.9	90,476	73.1	100,629	70.9	117,563	69.1	137,374	67.5	160,837
ภาค										
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	63.9	194,148	72.1	277,103	57.2	136,029	63.2	161,538	23.3	192,405
กลาง	73.1	127,168	65.5	122,855	69.9	131,196	62.2	147,242	66.0	183,780
เหนือ	75.0	89,656	73.4	98,043	70.4	117,605	68.8	140,464	67.8	153,443
ตะวันออกเฉียงเหนือ	81.3	71,380	81.0	83,425	77.8	100,373	76.7	124,953	76.4	151,226
ใต้	60.2	116,932	53.4	132,356	51.8	152,299	54.2	144,348	52.0	167,735

หมายเหตุ : 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

สถานการณ์การเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร

ครัวเรือนเกษตร หมายถึง ครัวเรือนที่มีรายได้หลักจากการทำเกษตร

ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

หน่วย: ร้อยละ

มูลค่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

หน่วย: บาท/ครัวเรือน

ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

แหล่งเงินกู้ในระบบ ปี 2560

วัตถุประสงค์การกู้ยืม ปี 2560

บทที่ 2

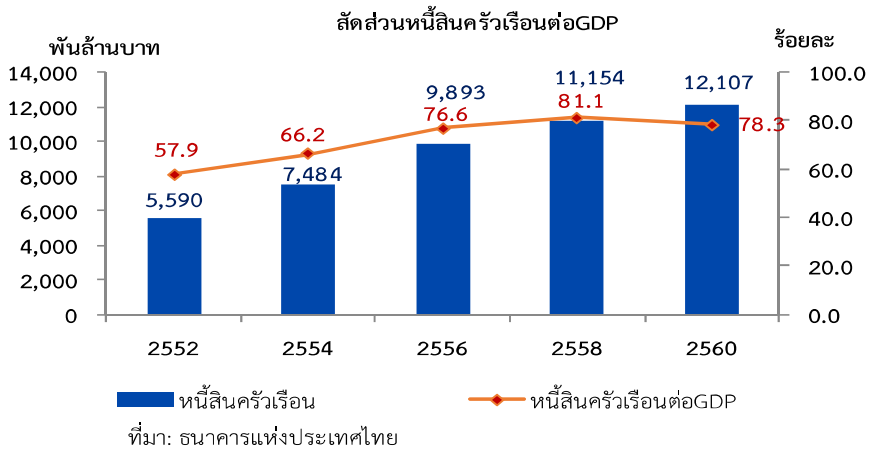
ลักษณะของ
ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

2.1 ลักษณะทั่วไปของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

2.1.1 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

แม้ว่าครัวเรือนไทยในภาพรวมจะเป็นหนี้ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ขนาดของหนี้สินครัวเรือนหากพิจารณาจากข้อมูลของธนาคารแห่งประเทศไทย พบว่า สัดส่วนหนี้สินของครัวเรือนเมื่อเทียบกับ GDP พบว่ามีสัดส่วนเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 57.9 ในปี 2552 (5,590 พันล้านบาท) เป็นร้อยละ 78.3 ในปี 2560 (12,107 พันล้านบาท) แต่เมื่อเทียบกับปี 2558 มีสัดส่วนที่ลดลงเล็กน้อย อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าขนาดหนี้สินครัวเรือนไทยมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง และจากผลการสำรวจโครงการภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า หนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้จากปี 2552 ที่ 121,965 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นเป็น 239,034 บาทต่อครัวเรือนในปี 2560

แผนภูมิ 2 หนี้สินครัวเรือนเฉลี่ยต่อปีและสัดส่วนหนี้สินครัวเรือนเฉลี่ยต่อ GDP พ.ศ. 2552 - 2560

ในภาพรวมของประเทศครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มีแนวโน้มลดลง และเมื่อพิจารณาตามเขตการปกครอง พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาลมีร้อยละของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้สูงกว่าครัวเรือนเกษตรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล หากพิจารณาเฉพาะในเขตเทศบาล พบว่า ครัวเรือนเกษตรมีแนวโน้มของสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 65.4 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 65.6 ในปี 2560 ในขณะที่นอกเขตเทศบาล มีแนวโน้มสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ลดลง จากร้อยละ 75.9 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 67.5 ในปี 2560 หากพิจารณามูลค่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้กลับพบว่า มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในเขตเทศบาลในปี 2552 มีมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ 165,553 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มขึ้นเป็น 243,019 บาทต่อครัวเรือนในปี 2560 และนอกเขตเทศบาลในปี 2552 มีมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ 119,160 บาทต่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นเป็น 238,122 บาทต่อครัวเรือนในปี 2560

เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลตามภาคในปี 2552 - 2560 พบว่า ทุกภาคมีแนวโน้มสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ลดลง ในขณะที่มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นเกือบทุกภาค โดยเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลตามรายภาคในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีสัดส่วนครัวเรือนที่เป็นหนี้สูงที่สุดคือ คิดเป็นร้อยละ 76.4 แต่มีมูลค่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ต่ำสุดคือ 198,029 บาทต่อครัวเรือน ในขณะที่ภาคใต้มีสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้ต่ำที่สุดคือ ร้อยละ 52.0 แต่มีมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนสูงที่สุดคือ 322,549 บาทต่อครัวเรือน

ตาราง 9 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามพื้นที่ พ.ศ. 2552 - 2560

พื้นที่	2552		2554		2556		2558		2560	
	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)
ทั่วราชอาณาจักร	121,965	75.2	140,404	72.4	168,119	70.3	200,689	68.1	239,034	67.2
เขตการปกครอง										
ในเขตเทศบาล	165,553	65.4	174,586	64.3	184,691	66.3	211,071	63.0	243,019	65.6
นอกเขตเทศบาล	119,160	75.9	137,676	73.1	165,833	70.9	198,661	69.1	238,122	67.5
ภาค										
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	303,863	63.9	384,430	72.1	237,769	57.2	255,733	63.2	N/A	N/A
กลาง	173,912	73.1	187,568	65.5	187,611	69.9	236,648	62.2	278,358	66.0
เหนือ	119,601	75.0	133,589	73.4	167,099	70.4	204,089	68.8	226,334	67.8
ตะวันออกเฉียงเหนือ	87,781	81.3	103,005	81.0	128,949	77.8	162,881	76.7	198,029	76.4
ใต้	194,078	60.2	247,964	53.4	294,117	51.8	266,115	54.2	322,549	52.0

หมายเหตุ : 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

N/A หมายถึง Not Applicable

2.1.2 ลักษณะทั่วไปของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

ลักษณะทางประชากรของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ปี 2552 – 2560 หัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 72 เป็นเพศชาย อายุเฉลี่ยของหัวหน้าครัวเรือนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยปี 2552 หัวหน้าครัวเรือนมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 52.7 ปี เพิ่มเป็น 55.2 ปี ในปี 2560 สำหรับสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มากกว่าร้อยละ 80 มีสถานะสมรสระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนมากกว่าร้อยละ 80 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า

ตาราง 10 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน พ.ศ. 2552 - 2560

ลักษณะทางประชากรของหัวหน้าครัวเรือน	2552		2554		2556		2558		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	3,309,617	100.0	3,169,942	100.0	3,177,388	100.0	2,359,336	100.0	2,057,042	100.0
เพศของหัวหน้าครัวเรือน										
ชาย	2,637,087	79.7	2,510,984	79.2	2,409,472	75.8	1,779,860	75.4	1,495,021	72.7
หญิง	672,530	20.3	658,958	20.8	767,916	24.2	579,475	24.6	562,021	27.3
อายุเฉลี่ย	52.70		53.22		53.92		54.44		55.18	
สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน										
โสด	59,152	1.8	57,472	1.8	62,969	2.0	45,267	1.9	38,784	1.9
สมรส	2,769,197	83.7	2,664,106	84.0	2,645,508	83.3	1,967,290	83.4	1,700,734	82.7
หม้าย/หย่า/ แยกกันอยู่	481,268	14.5	448,364	14.1	468,911	14.8	346,779	14.7	317,524	15.4
ระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน										
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	2,879,703	87.0	2,724,989	86.0	1,948,044	82.6	1,948,044	82.6	1,659,589	80.7
มัธยมศึกษาตอนต้น	243,255	7.3	221,648	7.0	175,544	7.4	175,544	7.4	187,784	9.1
มัธยมศึกษาตอนปลาย	117,269	3.5	149,348	4.7	140,863	6.0	140,863	6.0	125,079	6.1
อนุปริญญา	48,167	1.5	41,239	1.3	63,446	2.7	63,446	2.7	46,666	2.3
อุดมศึกษา	21,223	0.6	32,139	1.0	31,440	1.3	31,440	1.3	37,423	1.8
อื่นๆ	0	0.0	579	0.0	0	0.0	0	0.0	501	0.0

ขนาดครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มีขนาดเล็กลงเมื่อเปรียบเทียบปี 2552 - 2560 ปี 2552 มีขนาดครัวเรือนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.74 คนต่อครัวเรือน ลดลงเหลือ 3.39 คนต่อครัวเรือน (ตาราง 11) ซึ่งพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วในหนึ่งครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มีวัยเด็ก 1 คน วัยแรงงาน 3 คน และวัยสูงอายุ 1 คน เมื่อพิจารณาสถานะการทำงานของสมาชิกในครัวเรือน พบว่า มีสมาชิกที่กำลังเรียนหนังสือ 1 คน สมาชิกที่ทำงานหารายได้ 3 คน และสมาชิกที่ไม่ทำงานหารายได้ 2 คน เช่นเดียวกับโครงสร้างของครัวเรือนเกษตรทั้งหมด ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้มีแนวโน้มของผู้สูงอายุที่สูงขึ้นแต่วัยแรงงานหรือผู้ที่หารายได้มีแนวโน้มที่ลดลง ซึ่งโดยเฉพาะครัวเรือนที่เป็นหนี้ อยู่แล้ว โครงสร้างครัวเรือนลักษณะนี้อาจส่งผลในอนาคตให้ครัวเรือนที่เป็นหนี้จะยังคงเป็นหนี้ต่อไป

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย จำแนกตามโครงสร้างทั่วไปของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พ.ศ. 2552 - 2560

โครงสร้างทั่วไป ของครัวเรือนเกษตร	2552	2554	2556	2558	2560
	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเฉลี่ย
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	3.74	3.58	3.54	3.48	3.39
จำนวนเด็กในครัวเรือน (0-14 ปี) (คน)	0.89	0.77	0.76	0.68	0.66
จำนวนสมาชิกที่อยู่ในวัยกำลังแรงงาน (15-59 ปี) (คน)	2.36	2.31	2.26	2.22	2.14
จำนวนผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป (คน)	0.49	0.50	0.52	0.55	0.59
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่กำลังเรียนหนังสือ (คน)	0.92	0.79	0.80	0.74	0.71
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ทำงานหารายได้ (คน)	2.32	2.30	2.30	2.27	2.21
จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่มีรายได้ (คน)	1.42	1.28	1.24	1.21	1.18

2.2 ลักษณะทางด้านเศรษฐกิจของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

2.2.1 รายได้ของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

เมื่อพิจารณารายได้ของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พบว่า มีแนวโน้มของรายได้เพิ่มสูงขึ้นจากที่มีรายได้ 15,646 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2552 เพิ่มเป็น 22,625 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2560 เมื่อพิจารณาถึงแหล่งที่มาของรายได้ที่เป็นตัวเงิน พบว่า ครัวเรือนมีรายได้จากกำไรสุทธิจากการทำการเกษตรมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.7 (15,087 บาทต่อเดือน) รองลงมาคือเงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือ ค่าจ้างและเงินเดือน กำไรจากการทำธุรกิจ รายได้ที่เป็นตัวเงินอื่นๆ และรายได้จากทรัพย์สิน ตามลำดับ (ตาราง 12)

ตาราง 12 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งที่มาของรายได้ พ.ศ. 2552 - 2560

แหล่งที่มาของรายได้	2552		2554		2556		2558		2560	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
รายได้ทั้งสิ้น	15,646	100.0	19,837	100.0	22,234	100	22,035	100.0	22,625	100.0
ค่าจ้างและเงินเดือน	1,233	7.9	1,432	7.2	1,733	7.8	1,529	6.9	1,562	6.9
กำไรสุทธิจากการทำธุรกิจ	651	4.2	670	3.4	287	1.3	554	2.5	678	3.0
กำไรสุทธิจากการทำการเกษตร	9,594	61.3	12,607	63.6	15,320	68.9	14,537	66.0	15,087	66.7
เงินที่ได้รับเป็นการช่วยเหลือ	1,083	6.9	1,458	7.4	1,360	6.1	1,611	7.3	1,573	7.0
รายได้จากทรัพย์สิน	65	0.4	92	0.5	74	0.3	78	0.4	56	0.2
*รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน	1,407	9.0	1,759	8.9	1,575	7.1	1,741	7.9	1,528	6.8
รายรับที่เป็นตัวเงินอื่นๆ	395	2.5	442	2.2	305	1.4	248	1.1	268	1.2
*ค่าประเมินค่าเช่าบ้าน	1,217	7.8	1,378	6.9	1,579	7.1	1,738	7.9	1,873	8.3

หมายเหตุ : โภการวิเคราะห์จะสนใจพิจารณาเฉพาะรายได้ที่เป็นตัวเงิน เนื่องจากเป็นรายได้ที่ครัวเรือนสามารถนำไปใช้จ่ายในชีวิตประจำวันได้จริง
*รายได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน ประกอบด้วย 3 ประเภท

1. ค่าประเมินค่าเช่าบ้าน เป็นการประเมินค่าเช่าบ้านที่ครัวเรือนอยู่อาศัยโดยไม่เสียค่าเช่า รวมค่าประเมินค่าเช่าบ้านของตนเอง
2. การประเมินมูลค่าสินค้าและบริการ เป็นการประเมินมูลค่าสินค้าและบริการ (รวมยาสูบ) ที่ครัวเรือนได้มาโดยไม่ต้องซื้อ
3. การประเมินมูลค่าอาหารและเครื่องดื่ม เป็นการประเมินมูลค่าอาหารและเครื่องดื่มที่ครัวเรือนได้มาโดยไม่ต้องซื้อ

2.2.2 ค่าใช้จ่ายครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

เมื่อพิจารณาค่าใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พบว่า ครัวเรือนมีแนวโน้มของค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกับรายได้จากที่มีค่าใช้จ่าย 12,221 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 17,424 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2560 เมื่อพิจารณาประเภทการใช้จ่ายของครัวเรือน พบว่า มีค่าใช้จ่ายด้านอาหารและเครื่องดื่มมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.7 (6,055 บาทต่อเดือน) รองลงมาเป็นค่าใช้จ่ายด้านการเดินทาง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการสื่อสาร ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล ค่าใช้จ่ายเวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล ฯลฯ ตามลำดับ

ตาราง 13 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามประเภทของค่าใช้จ่าย พ.ศ. 2552 - 2560

ประเภทของค่าใช้จ่าย	2552		2554		2556		2558		2560	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น	12,221	100.0	15,018	100.0	16,288	100.0	17,530	100.0	17,424	100.0
ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	10,777	88.2	13,280	88.4	14,525	89.2	15,476	88.3	15,316	87.9
อาหารและเครื่องดื่ม (ไม่มีแอลกอฮอล์)	4,294	35.1	5,556	37.0	5,619	34.5	6,498	37.1	6,055	34.7
เครื่องดื่ม มีแอลกอฮอล์	179	1.5	82	0.5	181	1.1	106	0.6	231	1.3
ยาสูบ หมาก ยานัตถุ และอื่นๆ	81	0.7	71	0.5	110	0.7	88	0.5	116	0.7
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	2,227	18.2	2,642	17.6	2,818	17.3	3,035	17.3	3,272	18.8
เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า	293	2.4	377	2.5	353	2.2	370	2.1	258	2.1
ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล	338	2.8	406	2.7	426	2.6	500	2.9	463	2.7
เวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล	217	1.8	202	1.3	222	1.4	217	1.2	288	1.7
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ การเดินทาง	2,161	17.7	2,955	19.7	3,768	23.1	3,608	20.6	3,409	19.6
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ การสื่อสาร	309	2.5	345	2.3	401	2.5	473	2.7	522	3.0
การศึกษา	173	1.4	154	1.0	157	1.0	162	0.9	161	0.9
การบันเทิง การอ่าน และกิจกรรมทาง ศาสนา	199	1.6	217	1.4	250	1.5	267	1.5	270	1.5
ค่าใช้จ่ายในการ จัดงานพิเศษ	304	2.5	272	1.8	219	1.3	150	0.9	172	1.0
ค่าใช้จ่ายไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค	1,445	11.8	1,738	11.6	1,763	10.8	2,051	11.7	2,108	12.1

2.2.3 ทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

เมื่อพิจารณามูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดเฉลี่ยต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ ในปี 2556 – 2560 พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยโดยเพิ่มจาก 2,050,188 บาทต่อครัวเรือน ในปี 2556 เป็น 2,638,522 บาทต่อครัวเรือนในปี 2560 ซึ่งมูลค่าทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมดเฉลี่ยต่อครัวเรือน มีการเพิ่มขึ้นเร็วกว่ามูลค่าทรัพย์สินด้านอื่นๆ เพิ่มขึ้นถึง 2.1 เท่า จากปี 2552 คือ 1,068,200 บาทต่อครัวเรือน เป็น 2,236,771 บาทต่อครัวเรือน

ตาราง 14 มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามประเภททรัพย์สิน พ.ศ. 2552 - 2560

ประเภททรัพย์สิน	2552	2554	2556	2558	2560
	บาทต่อครัวเรือน	บาทต่อครัวเรือน	บาทต่อครัวเรือน	บาทต่อครัวเรือน	บาทต่อครัวเรือน
มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมด	1,211,799	1,414,939	2,050,188	2,574,108	2,638,522
มูลค่าทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ทั้งหมด	1,068,200	1,234,973	1,686,479	2,168,070	2,236,771
มูลค่าทรัพย์สินที่เป็น (ยานพาหนะทุกประเภท) ที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของใช้ในครัวเรือนและประกอบธุรกิจ	143,599	179,963	261,058	302,117	309,674
มูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน	-	-	102,650	103,920	92,077

หมายเหตุ: พ.ศ. 2552 - 2554 มูลค่าสินทรัพย์ทางการเงินเป็นข้อมูลแบบตัวเลือก ดังนั้นอาจทำให้มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดในปีดังกล่าว น้อยกว่าที่เป็นจริง จึงไม่สามารถนำทรัพย์สินทั้งหมดมาเปรียบเทียบกันได้

2.2.4 การเป็นเจ้าของที่ดิน และพื้นที่ทำการเกษตรของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

เมื่อพิจารณาการเป็นเจ้าของที่ดินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ ในปี 2552 และ 2560 พบว่า ครัวเรือนที่มีที่ดินเป็นของตนเองมีร้อยละของครัวเรือนที่เป็นหนี้มากที่สุด รองลงมาคือ ครัวเรือนที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ใช้ที่ดินในการทำเกษตร ส่วนมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนพบว่า ครัวเรือนที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองมีมูลค่าหนี้สินสูงที่สุด รองลงมาคือ ครัวเรือนที่มีที่ดินเป็นของตนเอง และครัวเรือนเกษตรที่ไม่ใช้ที่ดินในการทำเกษตร ตามลำดับ

ตาราง 15 ร้อยละของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามการเป็นเจ้าของที่ดิน พ.ศ.2552-2560

การเป็นเจ้าของที่ดิน	2552		2554		2556		2558		2560	
	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)
รวม	100.0	121,965	100.0	140,404	100.0	168,119	100.0	200,689	100.0	239,034
ไม่ใช้ที่ดินในการทำเกษตร	6.5	67,932	4.4	94,773	5.5	123,703	6.1	153,844	10.4	155,806
ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง	17.0	144,374	14.7	148,465	16.8	184,519	15.9	239,950	15.9	257,494
มีที่ดินเป็นของตนเอง	76.5	121,538	80.9	141,400	77.7	167,707	78.0	196,367	73.7	246,852

เมื่อพิจารณาจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรในปี 2552 - 2560 พบว่า ครัวเรือนที่เป็นหนี้ส่วนใหญ่มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 20 ไร่ แต่ไม่ถึง 40 ไร่ รองลงมา มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ในช่วง 10 ไร่ แต่ไม่ถึง 20 ไร่ และ 40 ไร่ขึ้นไป ในขณะที่มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่มีจำนวนพื้นที่เกษตรเกือบทุกระดับมีแนวโน้มมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยเพิ่มขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2560 และเป็นที่น่าสังเกตว่า ยังมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมากหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนจะสูงตามไปด้วย

ตาราง 16 ร้อยละของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร พ.ศ.2552-2560

พื้นที่ทำการเกษตร	2552		2554		2556		2558		2560	
	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)	คร.ที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)	มูลค่าหนี้ (บาท/ครัวเรือน)
รวม	100.0	121,965	100.0	140,404	100.0	168,119	100.0	200,689	100.0	239,034
น้อยกว่า 2 ไร่	7.6	70,909	5.3	63,005	5.0	66,267	5.9	122,198	8.5	99,057
2 ไร่ - น้อยกว่า 5 ไร่	3.8	66,481	4.1	84,972	4.5	99,400	3.4	164,730	4.0	124,070
5 ไร่ - น้อยกว่า 10 ไร่	13.5	88,734	13.4	98,506	13.0	99,647	13.0	97,810	14.3	133,090
10 ไร่ - น้อยกว่า 20 ไร่	26.2	87,565	29.1	106,479	29.2	127,730	27.3	131,053	27.7	184,384
20 ไร่ - น้อยกว่า 40 ไร่	30.1	114,995	32.1	148,185	31.4	185,501	30.7	208,931	28.2	258,835
40 ไร่ ขึ้นไป	18.8	236,264	15.9	263,680	17.0	305,957	19.70	382,266	17.3	479,723

2.3 หนี้สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

2.3.1 แหล่งเงินทุน

พิจารณาถึงแหล่งเงินทุนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ในปี 2552 - 2560 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ส่วนมากกู้ยืมเงินผ่านแหล่งเงินทุนในระบบมากกว่านอกระบบ โดยในปี 2552 มีการกู้ในระบบร้อยละ 86.4 และในปี 2560 เพิ่มขึ้นเป็น 93.6 ซึ่งเป็นไปตามที่รัฐบาลให้ความสำคัญและมีการผลักดันให้ลดการกู้เงินนอกระบบ

และเมื่อพิจารณาแหล่งเงินทุนในระบบ ปี 2552 - 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้มากกว่าครึ่งหนึ่งกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร รองลงมาคือ กู้จากกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง สถาบันการเงินและแหล่งเงินทุนอื่น ธนาคารพาณิชย์ บุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน สหกรณ์ออมทรัพย์/สวัสดิการหน่วยงาน และธนาคารอาคารสงเคราะห์/ธนาคารออมสิน ตามลำดับ

ตาราง 17 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินกู้ พ.ศ. 2552 - 2560

แหล่งที่มาเงินกู้	หน่วย: ร้อยละ				
	2552	2554	2556	2558	2560
รวม	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
ในระบบ	86.4	91.0	94.9	93.9	93.6
นอกระบบ	3.9	2.5	1.9	2.3	2.4
ในและนอกระบบ	9.7	6.6	3.2	3.8	4.0

ตาราง 18 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งเงินกู้ในระบบ พ.ศ. 2552 - 2560

แหล่งเงินกู้ ในระบบ	2552		2554		2556		2558		2560	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	3,309,617	100.0	3,169,942	100.0	3,177,388	100.0	2,359,336	100.0	2,057,042	100.0
ธนาคารพาณิชย์	46,695	1.4	54,704	1.7	72,241	2.3	59,549	2.5	72,791	3.5
ธนาคารเพื่อการเกษตรและ สหกรณ์การเกษตร	1,888,136	57.0	1,712,240	54.0	1,718,678	54.1	1,263,382	53.5	1,174,074	57.1
ธนาคาร อาคารสงเคราะห์/ ธนาคารออมสิน	31,918	1.0	42,549	1.3	38,003	1.2	47,144	2.0	33,271	1.6
สถาบันการเงินและ แหล่งเงินทุนอื่น	278,647	8.4	307,612	9.7	321,250	10.1	245,808	10.4	166,729	8.1
สหกรณ์ออมทรัพย์/ สวัสดิการหน่วยงาน	121,784	3.7	74,462	2.3	70,752	2.2	71,009	3.0	46,545	2.3
กองทุนหมู่บ้าน/ ชุมชนเมือง	729,313	22.0	858,811	27.1	880,654	27.7	607,320	25.7	500,582	24.3
บุคคลอื่นภายนอก ครัวเรือน	213,125	6.4	119,564	3.8	75,811	2.4	65,123	2.8	63,049	3.1

เมื่อพิจารณาแหล่งเงินกู้ของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ตามภาค พบว่า ครัวเรือนเป็นหนี้เงินกู้ในระบบมากที่สุด คือครัวเรือนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และกรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด และแหล่งเงินกู้ในระบบของครัวเรือนในแต่ละภาค พบว่า ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีลำดับแหล่งเงินกู้ในระบบ 3 อันดับแรกที่เหมือนกัน คือ มีการกู้ผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือ กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง และสถาบันการเงิน/แหล่งเงินทุนอื่นตามลำดับ ส่วนในภาคใต้ มีแหล่งเงินกู้ในระบบ 3 อันดับแรก คือ การกู้ผ่านธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรมากที่สุด รองลงมา คือ สถาบันการเงินและแหล่งเงินทุนอื่น และธนาคารพาณิชย์ ตามลำดับ

ตาราง 19 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งที่มาของเงินกู้และภาค พ.ศ. 2552 - 2560

ภาค	แหล่ง เงินกู้	2552		2554		2556		2558		2560	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทั่วราชอาณาจักร	รวม	3,309,617	100.0	3,169,942	100.0	3,177,388	100.0	2,359,336	100.0	2,057,042	100.0
	ในระบบ	2,858,915	86.4	2,883,357	91.0	3,014,128	94.9	2,214,910	93.9	1,925,827	93.6
	นอกระบบ	128,755	3.9	77,954	2.5	60,377	1.9	55,160	2.3	49,594	2.4
	ในและ นอกระบบ	321,947	9.7	208,630	6.6	102,883	3.2	89,265	3.8	81,621	4.0
	รวม	20,479	0.6	18,171	0.6	10,221	0.3	22,567	1.0	N/A	N/A
กรุงเทพฯและ 3 จังหวัด	รวม	2,877	0.1	534	0.0	478	0.0	1,381	0.1	N/A	N/A
	ในระบบ	15,463	0.5	16,963	0.5	9,743	0.3	18,433	0.8	N/A	N/A
	นอกระบบ	2,877	0.1	534	0.0	478	0.0	1,381	0.1	N/A	N/A
	ในและ นอกระบบ	2,139	0.1	674	0.0	0	0.0	2,753	0.1	N/A	N/A
	รวม	439,107	13.3	372,397	11.7	446,754	14.1	301,307	12.8	329,918	16.0
กลาง	รวม	363,205	11.0	325,942	10.3	405,807	12.8	271,047	11.5	580,995	14.5
	ในระบบ	24,298	0.7	12,086	0.4	13,988	0.4	10,850	0.5	7,448	0.6
	นอกระบบ	51,604	1.6	34,368	1.1	26,959	0.8	19,410	0.8	19,392	1.0
	ในและ นอกระบบ	932,174	28.2	863,810	27.3	895,675	28.2	696,540	29.5	607,835	29.5
	รวม	831,134	25.1	813,745	25.7	856,730	27.0	672,656	28.5	580,995	28.2
เหนือ	รวม	22,849	0.7	12,848	0.4	13,442	0.4	5,476	0.2	7,448	0.4
	ในระบบ	78,192	2.4	37,217	1.2	25,503	0.8	18,409	0.8	19,392	0.9
	นอกระบบ	1,530,008	46.2	1,532,497	48.3	1,443,507	45.4	988,482	41.9	803,941	39.1
	ในระบบ	1,336,944	40.4	1,381,634	43.6	1,391,397	43.8	944,869	40.0	764,738	37.2
	นอกระบบ	52,917	1.6	33,013	1.0	20,700	0.7	13,604	0.6	11,041	0.5
ตะวันออกเฉียงเหนือ	รวม	140,147	4.2	117,850	3.7	31,411	1.0	30,008	1.3	28,162	1.4
	นอกระบบ	387,849	11.7	383,067	12.1	381,231	12.0	350,440	14.9	312,620	15.2
	ในระบบ	312,169	9.4	345,074	10.9	350,451	11.0	307,905	13.1	280,063	13.6
	นอกระบบ	25,816	0.8	19,472	0.6	11,769	0.4	23,849	1.0	18,763	0.9
	ในและ นอกระบบ	49,865	1.5	18,522	0.6	19,010	0.6	18,685	0.8	13,794	0.7

หมายเหตุ : 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

ตาราง 20 ครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ จำแนกตามแหล่งเงินทุนในระบบและภาค พ.ศ. 2552 - 2560

ภาค	แหล่ง เงินทุน	2552		2554		2556		2558		2560	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	1	20,479	100.0	18,171	100.0	10,221	100.0	22,567	100.0	N/A	N/A
	2	663	3.2	0	0.0	0	0.0	998	4.4	N/A	N/A
	3	10,184	49.7	11,516	63.4	4,814	47.1	9,787	43.4	N/A	N/A
	4	310	1.5	2,457	13.5	0	0.0	0	0.0	N/A	N/A
	5	4,516	22.1	1,998	11.0	4,572	44.7	8,622	38.2	N/A	N/A
	6	230	1.1	0	0.0	0	0.0	0	0.0	N/A	N/A
	7	454	2.2	991	5.5	358	3.5	1,779	7.9	N/A	N/A
	8	4,123	20.1	1,208	6.6	478	4.7	1,381	6.1	N/A	N/A
กลาง	1	439,107	100.0	372,397	100.0	446,754	100.0	301,307	100.0	329,918	100.0
	2	11,913	2.7	5,701	1.5	11,443	2.6	10,083	3.3	15,533	4.7
	3	228,887	52.1	173,391	46.6	216,046	48.4	141,097	46.8	154,210	46.7
	4	4,732	1.1	6,381	1.7	2,249	0.5	6,004	2.0	6,725	2.0
	5	33,047	7.5	36,292	9.7	48,779	10.9	40,124	13.3	30,831	9.3
	6	15,129	3.4	13,284	3.6	13,904	3.1	6,476	2.1	8,442	2.6
	7	105,391	24.0	118,434	31.8	134,667	30.1	82,821	27.5	98,237	29.8
	8	40,007	9.1	18,913	5.1	19,666	4.4	14,702	4.9	15,940	4.8
เหนือ	1	932,174	100.0	863,810	100.0	895,675	100.0	696,540	100.0	607,835	100.0
	2	6,264	0.7	11,642	1.3	9,508	1.1	12,323	1.8	13,616	2.2
	3	597,182	64.1	523,034	60.5	527,217	58.9	419,393	60.2	369,398	60.8
	4	7,684	0.8	7,261	0.8	4,151	0.5	9,519	1.4	5,533	0.9
	5	61,683	6.6	56,035	6.5	50,255	5.6	40,970	5.9	29,212	4.8
	6	25,175	2.7	13,861	1.6	20,900	2.3	16,454	2.4	10,137	1.7
	7	196,194	21.0	230,106	26.6	265,146	29.6	189,475	27.2	168,962	27.8
	8	37,992	4.1	21,872	2.5	18,496	2.1	8,406	1.2	10,976	1.8
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1	1,530,008	100.0	1,532,497	100.0	1,443,507	100.0	988,482	100.0	803,941	100.0
	2	14,694	1.0	15,148	1.0	19,502	1.4	11,175	1.1	15,962	2.0
	3	903,877	59.1	852,319	55.6	835,942	57.9	554,069	56.1	492,118	61.2
	4	8,315	0.5	10,948	0.7	10,150	0.7	13,536	1.4	6,511	0.8
	5	75,107	4.9	103,042	6.7	101,337	7.0	74,495	7.5	50,480	6.3
	6	58,046	3.8	34,086	2.2	23,353	1.6	33,894	3.4	19,080	2.4
	7	375,037	24.5	463,644	30.3	431,086	29.9	285,343	28.9	205,933	25.6
	8	94,932	6.2	53,309	3.5	22,137	1.5	15,970	1.6	13,857	1.7
ใต้	1	387,849	100.0	383,067	100.0	381,231	100.0	350,440	100.0	312,620	100.0
	2	13,160	3.4	22,213	5.8	31,788	8.3	24,971	7.1	27,680	8.9
	3	148,005	38.2	151,979	39.7	134,659	35.3	139,035	39.7	157,712	50.4
	4	10,877	2.8	15,502	4.0	21,453	5.6	18,085	5.2	14,503	4.6
	5	104,295	26.9	110,245	28.8	116,306	30.5	81,596	23.3	55,399	17.7
	6	23,204	6.0	13,231	3.5	12,595	3.3	14,185	4.0	8,193	2.6
	7	52,237	13.5	45,635	11.9	49,397	13.0	47,903	13.7	27,450	8.8
	8	36,071	9.3	24,263	6.3	15,033	3.9	24,664	7.0	21,683	6.9

หมายเหตุ :- แหล่งเงินทุน 1=รวม 2=ธนาคารพาณิชย์ 3=ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร 4=ธนาคารอาคารสงเคราะห์/ธนาคารออมสิน
5=สถาบันการเงินและแหล่งเงินทุนอื่น 6=สหกรณ์ออมทรัพย์/สวัสดิการหน่วยงาน 7=กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง
8=บุคคลอื่นภายนอกครัวเรือน

- 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

2.3.2 วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม

สำหรับวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ ส่วนใหญ่กู้ยืมเพื่อใช้ทำการเกษตรมากที่สุด รองลงมาเพื่อใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอื่นๆ ในครัวเรือน ซื้อ/เช่าซื้อบ้าน/ที่ดิน ใช้ประกอบธุรกิจ ใช้ในการศึกษา อื่นๆ ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมตามรายภาค ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้เกือบทุกภาคมีวัตถุประสงค์ในการกู้ยืม เพื่อใช้ทำการเกษตรมากที่สุด รองลงมา เพื่อใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอื่นๆ ในครัวเรือน ซื้อ/เช่าซื้อบ้าน/ที่ดิน ใช้ประกอบธุรกิจ ใช้ในการศึกษาอื่นๆ ตามลำดับ แต่ภาคใต้มีความน่าเป็นห่วงเนื่องจากมีสัดส่วนของการกู้เพื่อใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนสูงมากกว่าร้อยละ 40

ตาราง 21 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนและร้อยละของมูลค่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. 2552 - 2560

วัตถุประสงค์ในการกู้ยืม	2552		2554		2556		2558		2560	
	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
รวม	121,965	100.0	140,404	100.0	168,119	100.0	200,689	100.0	239,034	100.0
ซื้อ/เช่าซื้อบ้าน และ/หรือ ที่ดิน	12,338	10.1	13,038	9.3	15,740	9.4	13,561	6.8	21,890	9.2
ใช้ในการศึกษา	1,969	1.6	1,824	1.3	1,603	1.0	1,704	0.8	1,687	0.7
ใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอื่นๆในครัวเรือน	26,394	21.6	41,715	29.7	53,867	32.0	61,799	30.8	63,931	26.7
ใช้ประกอบธุรกิจ	7,801	6.4	7,304	5.2	6,391	3.8	11,642	5.8	14,961	6.3
ใช้ทำการเกษตร	71,736	58.8	75,034	53.4	89,048	53.0	111,288	55.5	134,819	56.4
อื่นๆ	1,726	1.4	1,489	1.1	1,470	0.9	695	0.3	1,747	0.7

ตาราง 22 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนและร้อยละของมูลค่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้
จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมและภาค พ.ศ. 2552 - 2560

ภาค	วัตถุประสงค์ ในการกู้	2552		2554		2556		2558		2560	
		บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ	บาท	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	1	303,863	100.0	384,430	100.0	237,769	100.0	255,733	100.0	N/A	N/A
	2	7,859	2.6	202,123	52.6	0	0.0	0	0.0	N/A	N/A
	3	257	0.1	194	0.1	0	0.0	0	0.0	N/A	N/A
	4	83,794	27.6	155,470	40.4	184,869	77.8	111,124	43.5	N/A	N/A
	5	101,111	33.3	1,683	0.4	0	0.0	27,568	10.8	N/A	N/A
	6	110,843	36.5	24,961	6.5	47,851	20.1	117,041	45.8	N/A	N/A
	7	0	0.0	0	0.0	5,049	2.1	0	0.0	N/A	N/A
กลาง	1	173,912	100.0	187,568	100.0	187,611	100.0	236,648	100.0	278,358	100.0
	2	10,018	5.8	9,882	5.3	12,997	6.9	15,785	6.7	31,755	11.4
	3	1,321	0.8	1,461	0.8	712	0.4	1,462	0.6	1,424	0.5
	4	23,308	13.4	35,035	18.7	43,701	23.3	61,056	25.8	60,320	21.7
	5	15,876	9.1	7,638	4.1	8,373	4.5	27,757	11.7	18,354	6.6
	6	121,545	69.9	131,496	70.1	120,036	64.0	129,665	54.8	165,836	59.6
	7	1,844	1.1	2,055	1.1	1,793	1.0	923	0.4	669	0.2
เหนือ	1	119,601	100.0	133,589	100.0	167,099	100.0	204,089	100.0	226,334	100.0
	2	11,256	9.4	7,731	5.8	11,715	7.0	10,244	5.0	8,792	3.9
	3	1,315	1.1	2,461	1.8	1,105	0.7	1,315	0.6	1,451	0.6
	4	17,977	15.0	21,155	15.8	34,313	20.5	38,861	19.0	42,190	18.6
	5	6,858	5.7	6,124	4.6	4,623	2.8	8,119	4.0	9,470	4.2
	6	81,313	68.0	95,703	71.6	115,302	69.0	145,245	71.2	162,506	71.8
	7	882	0.7	415	0.3	42	0.0	304	0.1	1,923	0.8
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1	87,781	100.0	103,005	100.0	128,949	100.0	162,881	100.0	198,029	100.0
	2	7,808	8.9	6,436	6.2	13,253	10.3	7,500	4.6	15,250	7.7
	3	2,157	2.5	1,476	1.4	1,396	1.1	1,287	0.8	1,441	0.7
	4	19,291	22.0	33,700	32.7	37,933	29.4	52,939	32.5	54,570	27.6
	5	4,678	5.3	3,106	3.0	5,770	4.5	7,867	4.8	6,109	3.1
	6	51,984	59.2	56,413	54.8	68,514	53.1	92,125	56.6	119,844	60.5
	7	1,863	2.1	1,874	1.8	2,083	1.6	1,164	0.7	815	0.4
ใต้	1	194,078	100.0	247,964	100.0	294,117	100.0	266,115	100.0	322,549	100.0
	2	35,677	18.4	45,512	18.4	38,254	13.0	36,211	13.6	54,211	16.8
	3	3624	1.9	2,213	0.9	4,647	1.6	3,971	1.5	3,072	1.0
	4	75,112	38.7	121,238	48.9	168,540	57.3	129,847	48.8	134,317	41.6
	5	8,316	4.3	26,706	10.8	10,740	3.7	14,409	5.4	44,947	13.9
	6	68,178	35.1	50,401	20.3	69,908	23.8	81,677	30.7	81,050	25.1
	7	3,171	1.6	1,894	0.8	2,028	0.7	0	0.0	4,952	1.5

หมายเหตุ: - วัตถุประสงค์ของการกู้ยืม 1=รวม 2=ซื้อ/เช่าซื้อบ้าน และ/หรือที่ดิน 3=ใช้ในการศึกษา 4=ใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอื่น ๆ ในครัวเรือน
5=ใช้ประกอบธุรกิจ 6=ใช้ทำการเกษตร 7= อื่นๆ

2.4 ความสามารถในการชำระหนี้

2.4.1 ความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านรายได้)

สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือน แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือน หากมีสัดส่วนที่สูงแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ได้ในระดับต่ำ กลับกันหากมีสัดส่วนที่ต่ำจะแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ในระดับสูง เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการชำระหนี้ของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ ปี 2552 – 2560 พบว่า ครัวเรือนมีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง โดยปี 2552 มีสัดส่วนที่ 7.8 และปี 2560 มีสัดส่วนที่ 10.6 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากอัตราการเติบโตของรายได้ของครัวเรือนน้อยกว่ามูลค่านีสินของครัวเรือน

และเมื่อเปรียบเทียบกันระหว่างภาค พบว่า ในปี 2552 – 2554 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ในภาคใต้มีความสามารถในการชำระหนี้ดีสุด รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และ กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด ส่วนในปี 2556 - 2560 ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ในภาคกลางมีความสามารถในการชำระหนี้ดีที่ที่สุด รองลงมาคือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือตามลำดับ

ตาราง 23 มูลค่าหนี้สิน รายได้ทั้งสิ้น และสัดส่วนมูลค่าหนี้สินต่อรายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พ.ศ. 2552 - 2560

ภาค	2552			2554			2556			2558			2560		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
ทั่วราชอาณาจักร	122	16	7.8	140	20	7.1	168	22	7.6	201	22	9.1	239	22	10.6
กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด	304	28	10.9	384	37	10.3	238	36	6.7	256	31	8.1	NA	NA	NA
กลาง	174	22	8	188	24	7.9	188	30	6.3	237	30	7.8	278	31	8.8
เหนือ	120	14	8.3	134	16	8.3	167	20	8.5	204	19	10.9	226	17	13.0
ตะวันออกเฉียงเหนือ	88	11	8	103	15	6.9	129	17	7.6	163	19	8.5	198	18	10.6
ใต้	194	29	6.6	248	44	5.7	294	39	7.5	266	29	9.2	322	33	9.8

หมายเหตุ: - 1 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (พันบาทต่อครัวเรือน)

- 2 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (พันบาทต่อเดือน)

- 3 สัดส่วนมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ / รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (เท่า)

- 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

- N/A หมายถึง Not Applicable

ความสามารถในการชำระหนี้แบ่งตามระดับรายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พบว่า ในปี 2560 ครัวเรือนที่มีรายได้ทั้งสิ้นไม่เกิน 10,000 บาท เป็นกลุ่มที่มีความสามารถในการชำระหนี้ในระดับแย่สุดจากสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้สูงสุด คือ 17.0 เท่า ในขณะที่ครัวเรือนที่มีรายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไปมีความสามารถในการชำระหนี้ในระดับดีสุดจากสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ 8.3 เท่า

ตาราง 24 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน และสัดส่วนมูลค่าหนี้สินต่อรายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ จำแนกตามระดับรายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือน พ.ศ. 2560

ระดับรายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือน	รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน (บาท)	มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือน (บาท)	สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ (เท่า)
รวม	22,625	239,034	10.6
ไม่เกิน 10,000 บาท	7,000	118,787	17.0
10,001-20,000 บาท	14,469	118,016	13.0
20,001-30,000 บาท	24,311	258,896	10.6
ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป	60,889	503,137	8.3

2.4.2 ความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านทรัพย์สิน)

นอกจากรายได้ที่แสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้แล้ว ทรัพย์สินของครัวเรือนก็เป็นอีกปัจจัยสำคัญที่สามารถแสดงถึงความสามารถในการชำระหนี้ได้เช่นกัน หากนำทรัพย์สินเหล่านั้นมาเปลี่ยนสภาพเป็นเงินสด เปรียบเทียบกับปี 2558 – 2560 พบว่าสัดส่วนหนี้สินกับทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มีแนวโน้มของความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านทรัพย์สิน) ที่ลดลงจากปี 2558 ที่สัดส่วน 7.8 ในปี 2560 ที่สัดส่วน 9.1 และเมื่อพิจารณาเป็นรายภาค พบว่า ทุกภาคมีความสามารถในการชำระหนี้ที่แย่ลงเมื่อเทียบกับปี 2558 และภาคที่มีความสามารถในการชำระหนี้แย่สุด คือ ภาคเหนือ ที่สัดส่วน 12.2 ในปี 2560

ตาราง 25 มูลค่าหนี้สิน มูลค่าทรัพย์สิน และสัดส่วนมูลค่าหนี้สินต่อมูลค่าทรัพย์สิน ของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ พ.ศ. 2552 - 2560

ภาค	2552			2554			2556			2558			2560		
	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3	1	2	3
ทั่วราชอาณาจักร	122	1,212	10.1	140	1,415	9.9	168	2,050	8.2	201	2,574	7.8	239	2,639	9.1
กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด	304	5,587	5.4	384	3,838	10	238	2,407	9.9	256	3,228	7.9	N/A	N/A	N/A
กลาง	174	1,476	11.8	188	1,776	10.6	188	2,606	7.2	237	2,661	8.9	278	3,081	9.0
เหนือ	120	876	13.7	134	1,002	13.3	167	1,561	10.7	204	2,296	8.9	226	1,861	12.2
ตะวันออกเฉียงเหนือ	88	958	9.2	103	1,206	8.5	129	1,897	6.8	163	2,141	7.6	198	2,500	7.9
ใต้	194	2,490	7.8	248	2,717	9.1	294	3,120	9.4	266	4,231	6.3	323	3,933	8.2

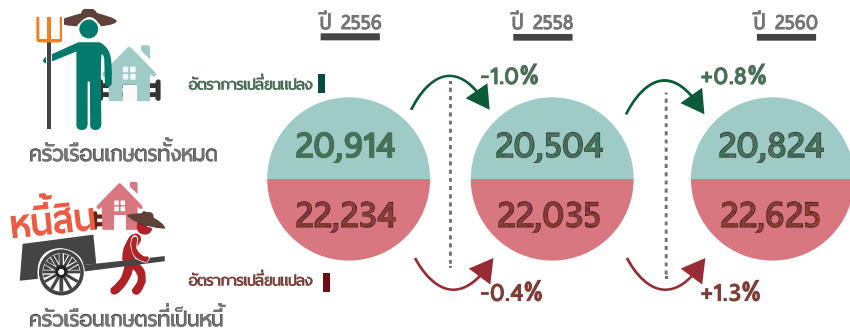
หมายเหตุ: - 1 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (พันบาทต่อครัวเรือน)
 - 2 มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (พันบาทต่อครัวเรือน)
 - 3 สัดส่วนมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ / มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)
 - 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ
 - N/A หมายถึง Not Applicable

รายได้ ค่าใช้จ่าย เงินออมของครัวเรือนเกษตร

ครัวเรือนเกษตร หมายถึง ครัวเรือนที่มีรายได้หลักจากการทำเกษตร

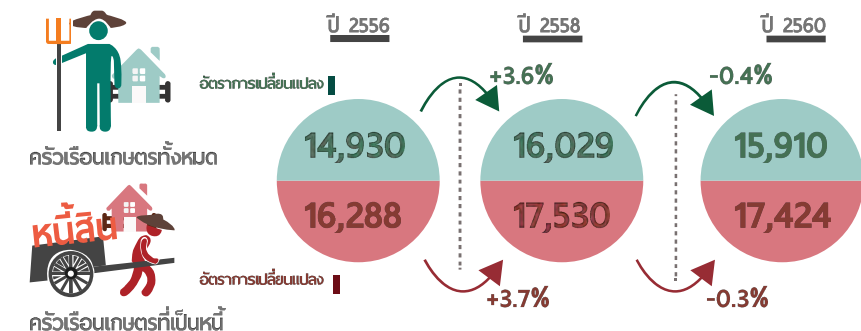
รายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตร

หน่วย: บาท/เดือน/ครัวเรือน

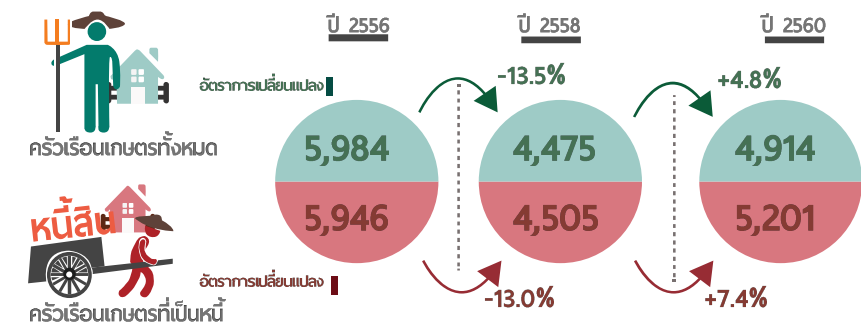
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตร

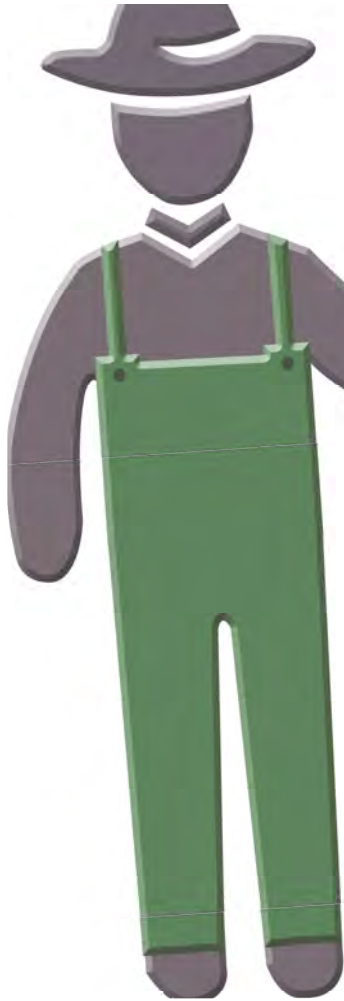
หน่วย: บาท/เดือน/ครัวเรือน

เงินออมของครัวเรือนเกษตร

หน่วย: บาท/เดือน/ครัวเรือน

บทที่ 3

เงินออมของครัวเรือนเกษตร

บทที่ 3 เงินออมของครัวเรือนเกษตร

เงินออมของครัวเรือนเกษตร หมายถึง เงินเหลือจ่ายของครัวเรือนเกษตรที่ได้จากรายได้ทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตร หักด้วย ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นของครัวเรือนเกษตรที่จำเป็นต้องใช้จ่ายในการยังชีพของครัวเรือนเกษตร

หากพิจารณาเงินออมของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดในภาพรวม พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากที่มีเงินออม 3,361 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2552 เพิ่มเป็น 4,914 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2560 และหากเปรียบเทียบระหว่างครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้มีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้

หากพิจารณาเงินออมของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดตามเขตการปกครอง ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่อยู่ในเขตเทศบาลมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรทั้งหมดที่อยู่นอกเขตเทศบาล โดยมีเงินออมเฉลี่ย 6,718 และ 4,489 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน และหากเปรียบเทียบระหว่างครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรนอกเขตเทศบาลที่เป็นหนี้มีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้ แต่ครัวเรือนเกษตรในเขตเทศบาลที่ไม่เป็นหนี้กลับมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้

ตาราง 26 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน จำแนกตามเขตการปกครอง และสถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560

เขตการปกครอง	สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร	2552	2554	2556	2558	2560
ทั่วราชอาณาจักร	1	3,361	5,158	5,984	4,475	4,914
	2	3,424	4,819	5,945	4,505	5,201
	3	3,168	6,045	6,075	4,409	4,326
ในเขตเทศบาล	1	4,809	7,657	5,872	5,337	6,718
	2	4,874	6,710	5,934	5,471	6,264
	3	4,686	9,365	5,749	5,109	7,585
นอกเขตเทศบาล	1	3,252	4,931	6,000	4,290	4,489
	2	3,331	4,668	5,947	4,317	4,958
	3	3,005	5,646	6,130	4,229	3,513

หมายเหตุ: สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร 1= ครัวเรือนเกษตรทั้งหมด 2 = ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ 3 = ครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้

หากดูแนวโน้มเงินออมของครัวเรือนเกษตรตั้งแต่ปี 2552 ถึงปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่อยู่ในภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคใต้ มีแนวโน้มของเงินออมลดลง ส่วนครัวเรือนเกษตรที่อยู่ในภาคกลางเป็นภาคเดียวที่มีแนวโน้มเงินออมเพิ่มสูงขึ้น

หากพิจารณาเงินออมของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดตามภาค ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรในภาคกลางมีเงินออมมากที่สุด คือ 12,387 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน รองลงมาคือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีเงินออมเฉลี่ย 6,819 2,692 และ 2,225 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนตามลำดับ และหากเปรียบเทียบเงินออมระหว่างครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้เกือบทุกภาค มีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้

ตาราง 27 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน จำแนกตามภาค และสถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560

ภาค	สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร	2552	2554	2556	2558	2560
กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด	1	6,558	12,534	7,861	3,642	N/A
	2	4,932	12,659	7,610	3,234	N/A
	3	9,436	12,212	8,196	4,343	N/A
ภาคกลาง	1	5,873	5,873	11,016	11,190	12,387
	2	5,927	6,268	11,136	10,141	12,449
	3	3,742	5,124	10,739	12,917	12,265
ภาคเหนือ	1	3,321	3,321	5,169	3,144	2,692
	2	3,925	3,644	6,119	3,506	2,830
	3	1,866	2,428	2,912	2,346	2,403
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1	2,273	2,273	2,657	3,153	2,225
	2	1,084	2,404	2,985	3,558	2,720
	3	618	1,719	1,502	1,819	628
ภาคใต้	1	14,951	14,951	11,360	4,208	6,819
	2	8,540	15,353	10,619	4,402	8,532
	3	7,609	14,491	12,156	3,978	4,962

หมายเหตุ : สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร 1 = ครัวเรือนเกษตรทั้งหมด 2 = ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ 3 = ครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้ 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ

หากพิจารณาเงินออมของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชายมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศหญิง โดยมีเงินออมเฉลี่ย 5,014 และ 4,661 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน และหากเปรียบเทียบเงินออมระหว่างครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้

ตารางที่ 28 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน จำแนกตามเพศของหัวหน้าครัวเรือน และสถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560

เพศของหัวหน้าครัวเรือน	สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร	2552	2554	2556	2558	2560
ชาย	1	3,671	5,458	6,266	4,876	5,014
	2	3,708	5,091	6,098	4,919	5,266
	3	3,545	6,502	6,694	4,777	4,477
หญิง	1	2,272	4,127	5,173	3,363	4,661
	2	2,310	3,782	5,466	3,235	5,030
	3	2,187	4,818	4,609	3,581	3,979

หมายเหตุ : สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร 1 = ครัวเรือนเกษตรทั้งหมด 2 = ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ 3 = ครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้

หากพิจารณาเงินออมของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดตามสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่มีหัวหน้าครัวเรือนมีสถานภาพสมรสมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่หัวหน้าครัวเรือนสถานภาพมีโสด และหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่/เคยสมรสแต่ไม่ทราบสถานภาพ โดยมีเงินออมเฉลี่ยอยู่ที่ 5,546 3,862 และ 2,633 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ตามลำดับ และหากเปรียบเทียบเงินออมระหว่างครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ ตามสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน ในปี 2560 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ทุกสถานภาพมีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้

ตารางที่ 29 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน จำแนกตามสถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน และสถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560

สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน	สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร	2552	2554	2556	2558	2560
โสด	1	3,150	2,228	3,225	7,271	3,862
	2	2,447	1,948	3,981	11,683	4,385
	3	1,296	5,308	2,613	4,655	3,587
สมรส	1	3,607	5,443	6,472	4,802	5,546
	2	6,717	5,035	6,189	4,715	5,685
	3	3,810	3,552	7,260	5,028	5,181
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่/เคยสมรสแต่ไม่ทราบสถานภาพ	1	2,229	4,308	4,242	2,501	2,633
	2	4,946	3,907	4,833	2,382	2,711
	3	1,809	2,458	3,365	2,650	2,544

หมายเหตุ : สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร 1 = ครัวเรือนเกษตรทั้งหมด 2 = ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ 3 = ครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้

หากพิจารณาเงินออมของครัวเรือนเกษตรทั้งหมดตามการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครัวเรือน ในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรที่มีหัวหน้าครัวเรือนจบการศึกษาสูงสุดระดับปวช/ปวส/ปวท/อนุปริญญา มีเงินออมสูงที่สุดเฉลี่ย 22,944 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน รองลงมาคือ อุดมศึกษา มัธยมศึกษาตอนปลาย ประถมศึกษา/ต่ำกว่าประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีเงินออมเฉลี่ย 14,372 8,048 4,166 และ 3,643 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ตามลำดับ และหากเปรียบเทียบเงินออมระหว่างครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้และไม่เป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร ตามการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครัวเรือน ในปี 2560 พบว่า หัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้เกือบทุกระดับการศึกษามีเงินออมมากกว่าครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้ ยกเว้น หัวหน้าครัวเรือนที่มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับอุดมศึกษาเท่านั้น ที่ครัวเรือนที่ไม่เป็นหนี้มีเงินออมมากกว่าครัวเรือนที่เป็นหนี้

ตารางที่ 30 เงินออมเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน จำแนกตามการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครัวเรือน และสถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2552 - 2560

การศึกษาสูงสุดของ หัวหน้าครัวเรือน	สถานะการเป็นหนี้ของ ครัวเรือนเกษตร	2552	2554	2556	2558	2560
ประถมศึกษา/ ต่ำกว่าประถมศึกษา	1	2,748	4,258	5,097	3,869	4,166
	2	2,706	3,897	5,326	3,682	4,177
	3	2,868	5,199	4,571	4,251	4,144
มัธยมศึกษาตอนต้น	1	7,389	8,215	10,837	9,073	3,643
	2	7,988	7,702	11,332	10,609	4,467
	3	4,625	9,675	9,384	4,954	1,348
มัธยมศึกษาตอนปลาย	1	2,854	10,583	10,832	4,513	8,048
	2	3,037	11,195	6,759	3,680	8,583
	3	2,015	8,681	23,267	6,545	6,882
ปวช/ปวส/ปวท/ อนุปริญญา	1	8,201	13,268	22,894	6,642	22,944
	2	9,396	9,504	18,744	7,838	30,487
	3	37,873	19,162	19,628	6,466	27,309
อุดมศึกษา	1	37,286	24,587	N/A	14,216	14,372
	2	37,106	27,355	N/A	18,418	11,517
	3	37,873	19,162	19,628	6,466	27,309

หมายเหตุ: สถานะการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร 1 = ครัวเรือนเกษตรทั้งหมด 2 = ครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ 3 = ครัวเรือนเกษตรที่ไม่เป็นหนี้

หน้าว่าง

บทที่ 4

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
การเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร

บทที่ 4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร

ในบทก่อนหน้าจะเป็นการอธิบายเชิงพรรณนา เกี่ยวกับลักษณะทั่วไปทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนเกษตรในภาพรวมและของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ สถานการณ์การเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร และการออมของครัวเรือนเกษตร แต่ยังไม่ครอบคลุมถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร เพื่อให้หน่วยงานที่สนใจได้นำข้อมูลไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจและวางแผนนโยบายในการแก้ไขปัญหาหนี้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแท้จริงแล้วการเป็นหนี้ไม่ได้เกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง แต่เกิดจากหลายๆ ปัจจัยประกอบกัน ในบทนี้จึงศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร

4.1 นิยามที่ใช้ในการศึกษา

ครัวเรือนเกษตร หมายถึง ครัวเรือนที่มีสถานะเศรษฐกิจและสังคมเป็นกลุ่มผู้ถือครองทำการเกษตร (ครัวเรือนที่มีรายได้หลักจากการประกอบอาชีพทางการเกษตร) ซึ่งประกอบด้วย การปลูกพืช การเลี้ยงปศุสัตว์ การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ การประมง ป่าไม้ ล่าสัตว์ หาของป่า และการบริการทางการเกษตร รวมกลุ่มคนงานเกษตร

หัวหน้าครัวเรือน หมายถึง บุคคลในครัวเรือนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไปและได้รับการยอมรับนับถือจากสมาชิกในครัวเรือนให้เป็นหัวหน้าครอบครัว อาจจะเป็นผู้รับผิดชอบทางการเงินหรือสวัสดิการของครัวเรือนหรือไม่ก็ตาม

สมาชิกในครัวเรือน หมายถึง

- ผู้ที่อาศัยอยู่เป็นประจำในครัวเรือน
- ผู้ที่อยู่เป็นประจำในครัวเรือน แต่ได้จากไปที่อื่นชั่วคราว โดยไม่มีวัตถุประสงค์จะไปอยู่ประจำที่อื่น และมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

o จากไปที่อื่นชั่วคราวมีระยะเวลาน้อยกว่า 3 เดือน นับจากวันที่จากไปถึงวันก่อนหน้าวันสัมภาษณ์ เช่น จากไปเพื่อทำงาน เรียนหนังสือ เป็นต้น

o จากไปเพื่อศึกษา อบรม ดูงานต่างประเทศน้อยกว่า 6 เดือน นับจากวันที่จากไปถึงวันก่อนวันสัมภาษณ์

o จากไป 3 เดือนขึ้นไป แต่ไม่มีที่อยู่อาศัยประจำที่อื่น เช่น ไปทำงานในเรือ 4 เดือน เซลล์แมน เป็นต้น

- ผู้ที่มาอยู่ชั่วคราว (มีความสัมพันธ์ฉันท์ญาติ) 3 เดือนขึ้นไป ไม่รวมคนอาศัย คนรับใช้ และนายจ้าง

สถานภาพสมรส หมายถึง ความผูกพันระหว่างชายกับหญิงในการเป็นสามีภรรยา แบ่งได้ดังนี้

- โสด ได้แก่ ผู้ที่ยังไม่เคยสมรส
- สมรส ได้แก่ ผู้ที่อยู่ร่วมกันฉันท์สามีภรรยาไม่ว่าจะได้ทำการสมรสกันถูกต้องตาม

กฎหมายหรือไม่ก็ตาม และแม้ว่าจะห่างไปทำการสำรวจ ทั้งสามีและภรรยาจะไม่ได้อยู่ด้วยกัน แต่ยังมีความสัมพันธ์ ฉันทสามีภรรยาขึ้นอยู่กับ เช่น สามีไปทำงานต่างจังหวัดหรือไปทำงานต่างประเทศ ก็ถือว่ายังสมรสกันอยู่

- **หม้าย** ได้แก่ ผู้ที่คู่สมรสได้ตายไปแล้ว และขณะนี้ยังไม่ได้สมรสใหม่
- **หย่า** ได้แก่ สามีภรรยาที่หย่ากันโดยถูกต้องตามกฎหมายแล้ว
- **แยกกันอยู่** ได้แก่ ผู้ที่มีได้อยู่ร่วมกันฉันทสามีภรรยาแล้ว แต่ยังไม่ได้หย่ากันตามกฎหมาย รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้สมรสอย่างถูกต้องตามกฎหมาย แต่ไม่ได้อยู่ร่วมกันฉันทสามีภรรยาแล้ว
- **เคยสมรสแต่ไม่ทราบสถานภาพสมรส** ได้แก่ ผู้ที่สมรสแต่ไม่ทราบว่าสถานภาพใดแน่ เคยสมรสในการสำรวจนี้หมายถึง สมรส (รวมอยู่กินฉันทสามีภรรยา) หม้าย หย่า แยกกันอยู่ และเคยสมรสแต่ไม่ทราบสถานภาพสมรส

อัตราการพึ่งพิง หมายถึง อัตราส่วนระหว่าง ประชากรเด็ก (อายุ 0-14 ปี) รวม ผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) ต่อประชากรวัยแรงงาน (อายุ 15 - 59 ปี)

ระดับการศึกษาสูงสุด หมายถึง ชั้นหรือปีที่สอบไล่ได้เป็นครั้งสุดท้ายนับถึงวันก่อนสัมภาษณ์ (ไม่รวม วิชาสี่พระยะสันที่ไม่มีการสอนวิชาสามัญ เช่น ตัดผม ตัดเสื้อ ซ่อมวิทยุ เป็นต้น)

- **ระดับต่ำกว่าประถมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่เคยรับการศึกษาแต่ไม่สำเร็จการศึกษาชั้นใด หรือบุคคลที่สำเร็จการศึกษา ต่ำกว่าชั้นสูงสุดของระดับประถมศึกษา เช่น ต่ำกว่าชั้น ป.4 ตามการศึกษา พ.ศ. 2546 ต่ำกว่าชั้น ป.7 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือต่ำกว่าชั้น ป.6 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520

- **ประถมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา หรือชั้นที่สูงกว่า แต่ไม่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เช่น บุคคลที่สำเร็จการศึกษาชั้น ม.3 เดิม ชั้น ป.7 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือชั้น ป.6 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520

- **มัธยมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หรือมัธยมศึกษาตอนปลาย

o มัธยมศึกษาตอนต้น หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น เช่น ม.6 เดิม ม.ศ.3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2503 หรือ ม.3 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 หรือชั้นที่สูงกว่า และยังไม่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

o มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ เช่น ม.8เดิม หรือ ม.ศ.5 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2503 หรือ ม.6 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 และยังไม่สำเร็จการศึกษาในระดับที่สูงกว่า

- **อนุปริญญา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) หรือเทียบเท่าประกาศวิชาชีพเทคนิค (ปวท.) และอนุปริญญาทุกสาขา

- **ระดับอุดมศึกษา** หมายถึง บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า บุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่า และบุคคลที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือเทียบเท่า

รายได้ของครัวเรือน หมายถึง เงินหรือสิ่งของที่สมาชิกทุกคนในครัวเรือนได้รับมาจากการทำงาน และรายได้จากแหล่งอื่นที่ไม่ใช่จากการทำงาน เช่น ค่าจ้าง/เงินเดือน (รวมผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ รายได้จากการประกอบการเกษตร รายได้จากประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรมหรือวิชาชีพ และเงินช่วยเหลือ) เป็นต้น

- **ค่าจ้างและเงินเดือน** หมายถึง ค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงินหรือสิ่งของที่ลูกจ้างได้รับจากการทำงาน

- **ผลประโยชน์ตอบแทนอื่นๆ สำหรับลูกจ้าง** หมายถึง รายได้ของลูกจ้างที่ได้รับจากการทำงาน นอกเหนือจากค่าจ้าง ซึ่งอาจเป็นเงิน สิ่งของ หรือ เป็นสวัสดิการ

- **เงินพิเศษอื่นๆ** ได้แก่ ค่าล่วงเวลา เงินโบนัส และอื่นๆ เช่น ค่าทิป เป็นต้นสวัสดิการต่างๆ ซึ่งอาจเป็นเงินหรือสิ่งของ เช่น อาหารและเครื่องดื่มที่อยู่อาศัย ค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์ ค่ารักษาพยาบาล ค่าพาหนะ หรือค่าเล่าเรียน และอื่นๆ เช่น ค่าครองชีพ เงินช่วยเหลือบุตร ชุดทำงาน เป็นต้น

- **รายได้จากการทำการเกษตร (ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน)** หมายถึง มูลค่าผลผลิตที่ผลิตได้ทั้งสิ้น (รวมทั้งชายและไม่ชาย เช่นบริโภค ใช้หนี้ ฯลฯ) ซึ่งยังไม่หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

- **รายได้จากการประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือวิชาชีพที่ไม่ใช่เกษตร** หมายถึง รายได้จากการดำเนินธุรกิจของครัวเรือน (ที่ไม่เป็นนิติบุคคล) ซึ่งยังไม่หักค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ

- **รายได้จากแหล่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่จากการทำงาน** หมายถึง รายได้อื่นๆ ที่สมาชิกในครัวเรือนได้รับ นอกเหนือจากการประกอบเกษตร ค่าจ้าง/เงินเดือน การประกอบธุรกิจ อุตสาหกรรม หรือวิชาชีพ เช่น เงินบำเหน็จ/บำนาญ เงินชดเชย/ทดแทนการออกจากงาน เงินสงเคราะห์/เงินช่วยเหลือ รายได้จากการให้เช่าทรัพย์สิน ดอกเบี้ย/เงินปันผล เงินรางวัลต่างๆ มรดก ค่านายหน้า และเงินจากการขายสินทรัพย์ เป็นต้น

ค่าใช้จ่ายของครัวเรือน หรือ ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น หมายถึง การใช้จ่ายเกี่ยวกับ “สิ่งของหรือการบริการด้านต่างๆ” ที่จำเป็นต่อการครองชีพที่ครัวเรือนต้องซื้อ/จ่ายด้วยเงิน หรือได้มาโดยไม่ได้ซื้อ/จ่าย (ผลิตเองได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น รัฐเป็นสวัสดิการจากการทำงาน หรือเบิกจากนายจ้าง) ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค และค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ค่าใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ประกอบไปด้วย ค่าใช้จ่าย 12 ประเภท ดังนี้

- **อาหารและเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์** ได้แก่ อาหารสด อาหารแห้ง อาหารสำเร็จรูป (ข้าว แป้ง อาหารที่ทำจากแป้ง เนื้อสัตว์และสัตว์ปีกทุกชนิด ปลาและสัตว์น้ำอื่นๆ นม เนย เนยแข็ง และไข่ น้ำมันและไขมัน ผลไม้และถั่วเปลือกแข็ง ผัก น้ำตาลและขนมหวาน) เครื่องปรุงรสและเครื่องเทศ และเครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ ทั้งที่บริโภคในบ้านและบริโภคนอกบ้าน

- **เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์** ได้แก่ เบียร์ ไวน์ สุรา และอื่นๆ ทั้งที่บริโภคในบ้านและบริโภคนอกบ้าน

- **ยาสูบ หมาก ยานัตถ์ และอื่นๆ** ได้แก่ บุหรี่ ซิการ์ ยาเส้น ยาตั้ง ยานัตถ์ หมาก พลุ ยาสูบ ยาจืด และผลิตภัณฑ์อื่นๆประเภทเดียวกัน

- **ที่อยู่อาศัย (รวมค่าประเมินค่าเช่าบ้านของตนเอง)** ประกอบไปด้วย

o ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ได้แก่ ค่าเช่าหรือค่าประเมินค่าเช่าบ้านและที่ดิน การติดตั้ง/ซ่อมแซมบ้าน ระบบประปา ระบบไฟฟ้า และเครื่องมือหรืออุปกรณ์สำหรับซ่อมแซมบ้าน

o ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องตกแต่งบ้าน เครื่องใช้เบ็ดเตล็ด และการดำเนินการในครัวเรือน ได้แก่ เครื่องเรือนและเฟอร์นิเจอร์ เครื่องใช้ไฟฟ้าในครัวเรือน สิ่งของสำหรับใช้ในบ้าน เครื่องครัว เครื่องใช้สอยเบ็ดเตล็ด ค่าเชื้อเพลิง/แสงสว่าง/การใช้น้ำ และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำความสะอาด

o ค่าจ้างบุคคลที่บริการแก่ครัวเรือน ได้แก่ ค่าจ้างคนรับใช้และคนงานทั้งที่เป็นสมาชิกในครัวเรือนและไม่ได้เป็นสมาชิกในครัวเรือน รวมค่าอาหารและสิ่งของที่ซื้อให้

- **เครื่องนุ่งห่มและรองเท้า** ได้แก่ เสื้อ กระโปรง กางเกงทุกประเภท ผ้านุ่ง โสร่ง ผ้าขาวม้า ชุดชั้นใน เครื่องแต่งกายอื่นๆ รวมถึง ค่าจ้างตัดเย็บ/ซ่อมแซม ค่าเช่าเสื้อผ้า ค่าเช่าเสื้อผ้า ค่าซัก/รีด/ซักแห้ง รองเท้าทุกประเภท (ยกเว้นรองเท้ากีฬา) และค่าซ่อม/บริการทำความสะอาดรองเท้า

- **ค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล** ได้แก่ ของใช้ส่วนบุคคล และค่าบริการส่วนบุคคล (เสริมสวย จัดฟัน นวด ลดความอ้วน ฯลฯ)

- **เวชภัณฑ์และค่าตรวจรักษาพยาบาล** ได้แก่ ค่ายาและเวชภัณฑ์ที่ซื้อมารักษาเอง (ยาแผนปัจจุบัน/แผนโบราณ ยาสมุนไพร ยาคุมกำเนิดและถุงยางอนามัย วิตามินอาหารเสริมต่างๆ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล) ค่ารักษาพยาบาลที่สถานอนามัย/โรงพยาบาลรัฐ/โรงพยาบาลเอกชน/คลินิกแพทย์ ทั้งกรณีที่เป็นคนไข้นอกและเป็นคนไข้ใน

- **การเดินทาง** ได้แก่ ค่าซื้อยานพาหนะ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับยานพาหนะและการบำรุงรักษาอื่นๆ ค่าใช้จ่ายในการเดินทางปกติ ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ

- **การสื่อสาร** ได้แก่ ค่าซื้อเครื่องโทรศัพท์ทุกประเภท ค่าใช้บริการและค่าโทร ค่าสมาชิกและบริการอินเทอร์เน็ต ค่าส่งพัสดุ ฯลฯ

- การศึกษา ได้แก่ ค่าเล่าเรียน/ค่าธรรมเนียม/ค่าบำรุงการศึกษาในโรงเรียนหรือสถานศึกษาของรัฐ/เอกชน ค่าหนังสือ เครื่องเขียน อุปกรณ์การเรียน ค่าเรียนพิเศษ/เรียนวิชาชีพ/เรียนดนตรีและค่าใช้จ่ายอื่นๆ

- การบันเทิง การอ่าน และกิจกรรมทางศาสนา ได้แก่ ค่าซื้ออุปกรณ์การบันเทิง และกีฬา รวมรองเท้ากีฬา ค่าซื้อของเล่น สัตว์เลี้ยง ไม่ประดับ ค่าผ่านประตูภาพยนตร์ กีฬา การแสดง สวนสนุก พิพิธภัณฑฯ ฯลฯ ค่าเรียนและเล่นกีฬา ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการอ่าน **ยกเว้น** หนังสือเรียน และค่าอาหาร/ของถวายพระ/ไหว้เจ้า

- การจัดงานพิธีในโอกาสพิเศษ ได้แก่ ค่าจัดงานแต่งงาน งานวันเกิด งานบวช งานศพและอื่นๆ

ค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค ได้แก่

- ภาษี (ทุกประเภท) ค่าบริการทางการเงิน ค่าปรับทางกฎหมาย
- ค่าสมาชิกกลุ่มอาชีพ เช่น สหภาพแรงงาน กลุ่มเกษตรกรฯ
- เงิน/สิ่งของ ที่ส่งให้บุคคลนอกครัวเรือน
- เงินบริจาค / ซื้อสิ่งของให้แก่องค์กรและมูลนิธิต่างๆ
- เงินทำบุญ เงินช่วยงานอื่นๆ เช่น งานบวช งานแต่ง ของขวัญ ฯลฯ
- เบี้ยประกันภัย/ทรัพย์สิน/ประกันชีวิต (ไม่ใช่ประเภทสะสมทรัพย์) เงินฌาปนกิจศพ และเงินสมทบประกันสังคม

- เงินซื้อสลากกินแบ่ง/หวย และการพนันอื่นๆ

- ดอกเบี้ยจ่าย/ดอกเบี้ยแชร์

- อื่น ๆ เช่น เงินชดเชยค่าเสียหาย เงินตกหาย/ถูกขโมย ค่านายหน้า ค่าขนย้ายบ้าน ฯลฯ

หนี้สินของครัวเรือน หมายถึง จำนวนเงินกู้ยืมทั้งหมดของสมาชิกในครัวเรือนที่ค้างชำระทั้งจากสถาบันการเงินและบุคคลอื่นนอกครัวเรือน และหนี้สินเกิดจากการเช่าซื้อ การซื้อสินค้าเงินผ่อน/การซื้อเช่าสินค้า การจำนำ การจำนอง และเงินส่งแชร์ตาย เป็นต้น

มูลค่าทรัพย์สินทั้งสิ้นของครัวเรือน หมายถึง มูลค่า (บ้าน ที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง) ที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของ มูลค่า (ยานพาหนะทุกประเภท) ที่ครัวเรือนเป็นเจ้าของ (ทั้งใช้ในครัวเรือนและใช้ทำธุรกิจ) มูลค่าสินทรัพย์ทางการเงิน เช่น บัญชีเงินฝากธนาคาร สลากออมสิน / ธกส. เบี้ยประกันชีวิต พันธบัตร / หุ้นกู้ กองทุนรวม ทอง อัญมณี เงินสด และลูกหนี้ ฯลฯ

พื้นที่ทำการเกษตร หมายถึง เนื้อที่รวมของที่ดินทุกผืนที่ถือครองและใช้ทำการเกษตร (เพาะปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ และเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ) ซึ่งที่ดินดังกล่าวอาจเป็นเจ้าของ เช่า หรือทำฟรีในชื่อผู้อื่น ที่สาธารณะ/ป่าสงวน ก็ได้ โดยที่ดินที่ใช้ทำการเกษตรผืนใดมีบริเวณในไร่นา ยุงฉาง โรงเก็บเครื่องมือเครื่องใช้ บ้านและบริเวณบ้าน ป่า คั่นบ่อ ฯลฯ อยู่ด้วย ให้รวมเนื้อที่ดังกล่าวเข้าไปด้วย **แต่ไม่รวม** ที่สาธารณะที่ได้นำสัตว์ไปเลี้ยง เช่น วัว ควาย ไปเลี้ยงกลางทุ่ง หรือนำไปเลี้ยงริมคลอง คูน้ำสาธารณะ โดยไม่ได้ถือครอง

การเป็นเจ้าของที่ดิน หมายถึง การครอบครองหรือใช้ที่ดินเพื่อทำการเกษตรในลักษณะต่างๆ ของผู้ถือครอง อาจเป็นเนื้อที่ของตนเอง หรือเป็นเนื้อที่ไม่ใช่ของตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

- **เป็นเจ้าของที่ดิน** หมายถึง มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดิน เช่น โฉนดที่ดิน น.ส.5 น.ส.3 น.ส.2 น.ส.1 ส.ป.ก. ฯลฯ รวมไปถึงที่ดินของพ่อแม่ญาติพี่น้อง ที่ตนเองใช้ทำการเกษตร
- **ไม่เป็นเจ้าของที่ดิน** หมายถึง ผู้ถือครองเช่าที่ดินจากผู้อื่นทำการเกษตร หรือเป็นพื้นที่ทำฟรี/ที่สาธารณะ/ที่บุคคลอื่นอนุญาตให้ทำการเกษตรโดยไม่ต้องจ่ายค่าตอบแทน
- **การทำเกษตรแบบไม่ใช่ที่ดิน** หมายถึง ผู้ทำประมง ป่าไม้ ลำสัตว์ หาของป่า และบริการทางการเกษตร

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระในระดับค่อนข้างสูง (Multicollinearity) โดยใช้สถิติทดสอบ (Pearson Correlation) โดยมีเกณฑ์ที่ต้องมีความสัมพันธ์กันเองไม่เกิน 0.700

ทดสอบการเลือก Model ที่เหมาะสม พิจารณาจาก Goodness of Fit ของ Model ได้แก่

- Classification table แสดงการคำนวณค่าความน่าจะเป็นของการพยากรณ์ของโมเดล (Predictive efficiency) ค่าของ Percent correct prediction สูง แสดงว่าโมเดลนั้นมีความแม่นยำในการพยากรณ์
- Pseudo R² (Cox&Snell R Square , Nagelkerke R Square) คือ ค่าของความแปรปรวนของตัวแปรตามที่สามารถอธิบายได้โดยตัวแปรอิสระ
- Likelihood Estimation (MLE) การเปรียบเทียบค่า $-2 \log \text{likelihood}$ ของโมเดลที่มีค่าต่ำกว่า แสดงถึงความเหมาะสมของโมเดลที่ดีกว่า
- Model chi-square หรือ Model likelihood ratio (LR) ใช้ทดสอบ overall model โอกาสที่ตัวแปรตามจะขึ้นกับตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัว หรือ ตัวแปรอิสระอย่างน้อย 1 ตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม

ทดสอบสมมติฐานของสัมประสิทธิ์ โดยใช้สถิติทดสอบ

- Wald statistic ใช้ทดสอบ โอกาสที่ตัวแปรตามจะขึ้นกับตัวแปรอิสระแต่ละตัว หรือ ตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามหรือไม่
- Likelihood Ratio Test (LR)

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร

- Binary Logistic regression

4.3 การแปลผลการวิเคราะห์

เพื่อให้ง่ายต่อการแปลผลการวิเคราะห์ Binary Logistic regression จะพิจารณาจากค่า Odds Ratio (OR) เนื่องจากการแปลผลจากค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย (β) มีความยากต่อการตีความ

Odds ratio (OR) คือ อัตราการเปลี่ยนแปลงของความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่สนใจ เมื่อตัวแปรอิสระเปลี่ยนไปหนึ่งหน่วย ในงานวิจัยเล่มนี้ คือ โอกาสที่คร้วเรือนเกษตรจะเป็นหนี้ระหว่างกลุ่มของคร้วเรือนเกษตรที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งเมื่อเทียบกับกลุ่มอ้างอิง โดยกลุ่มอ้างอิงจะมีค่า Odds ratio เท่ากับ 1 ซึ่งงานวิจัยเล่มนี้ตัวแปรอิสระประกอบไปด้วย ตัวแปรที่มีลักษณะเชิงกลุ่มและตัวแปรแบบต่อเนื่องซึ่งมีการแปลผลของค่า Odds ratio ที่แตกต่างกัน ดังนี้

กรณีที่ตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรเชิงกลุ่ม

Odds Ratio > 1 หมายถึง คร้วเรือนเกษตรที่อยู่ในกลุ่มที่สนใจมีโอกาสที่จะเป็นหนี้มากกว่ากลุ่มอ้างอิงเท่ากับ....เท่า

ตัวอย่างเช่น กำหนดให้กลุ่มที่สนใจ คือ คร้วเรือนเกษตรที่อาศัยอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกลุ่มอ้างอิงเป็นกลุ่มของคร้วเรือนเกษตรที่อาศัยอยู่ในภาคใต้ ถ้าค่า Odds Ratio เท่ากับ 3.819 หมายถึง คร้วเรือนเกษตรที่อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีโอกาสที่เป็นหนี้มากกว่าภาคใต้ 3.8 เท่า

Odds Ratio < 1 หมายถึง คร้วเรือนเกษตรที่อยู่ในกลุ่มที่สนใจมีโอกาสที่จะเป็นหนี้้น้อยกว่ากลุ่มอ้างอิงเท่ากับ....เท่า (หรือทำการแปรผลในรูปร้อยละ (Odds Ratio -1)*100))

ตัวอย่างเช่น กำหนดให้กลุ่มที่สนใจ คือ หัวหน้าคร้วเรือนเกษตรสถานภาพโสด และกลุ่มอ้างอิงเป็นกลุ่มหัวหน้าคร้วเรือนเกษตรที่มีสถานภาพสมรส ถ้าค่า Odds Ratio เท่ากับ 0.336 หมายถึง หัวหน้าคร้วเรือนเกษตรสถานภาพโสดมีโอกาสเป็นหนี้้น้อยกว่าหัวหน้าคร้วเรือนเกษตรสถานภาพสมสร้อยละ 66 มาจาก $((0.336-1)*100)$

Odds Ratio = 1 หมายถึง คร้วเรือนเกษตรที่อยู่ในกลุ่มที่สนใจมีโอกาสที่จะเป็นหนี้เท่ากับกลุ่มอ้างอิง หรือการเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่สนใจ (ตัวแปรอิสระ) ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม

กรณีที่ตัวแปรอิสระเป็นตัวแปรเชิงปริมาณ

Odds ratio > 1 หมายถึง เมื่อคร้วเรือนเกษตรที่อยู่ในกลุ่มที่สนใจ (ตัวแปรอิสระ) เพิ่มขึ้น ทำให้โอกาสที่คร้วเรือนเกษตรเป็นหนี้เพิ่มขึ้น เมื่อ (ตัวแปรอิสระ) เปลี่ยนไป 1 หน่วย โอกาสที่คร้วเรือนเกษตรที่อยู่ในกลุ่มที่สนใจ (ตัวแปรอิสระ) จะเพิ่มขึ้น.....เท่า เมื่อเทียบกับค่าเดิมของ X หรือเพิ่มขึ้น% $((Odds Ratio -1)*100)$ (ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอย จะมีค่าเป็นบวก)

ตัวอย่างเช่น กำหนดให้กลุ่มที่สนใจ คือ คร้วเรือนเกษตรมีจำนวนสมาชิกในคร้วเรือนเพิ่มขึ้น 1 คนถ้าค่า Odds Ratio เท่ากับ 1.111 หมายถึง เมื่อคร้วเรือนเกษตรมีจำนวนสมาชิกในคร้วเรือนเพิ่มขึ้น 1 คนจะมีโอกาสที่จะเป็นหนี้เพิ่มขึ้น 1.1 เท่า หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 11 มาจาก $((1.111-1)*100)$

Odds ratio < 1 หมายถึง เมื่อครัวเรือนเกษตรที่อยู่ในกลุ่มที่สนใจ (ตัวแปรอิสระ) เพิ่มขึ้น ทำให้โอกาสที่ครัวเรือนเกษตรเป็นหนี้ลดลง เมื่อ (ตัวแปรอิสระ) เปลี่ยนไป 1 หน่วย โอกาสที่ครัวเรือนเกษตรที่อยู่ในกลุ่มที่สนใจ (ตัวแปรอิสระ) จะลดลง.....เท่า เมื่อเทียบกับค่าเดิมของ X หรือลดลง% ((Odds Ratio -1)*100) (ค่าสัมประสิทธิ์ถัดถอย จะมีค่าเป็นลบ)

ตัวอย่าง เช่น กำหนดให้กลุ่มที่สนใจ คือ อายุของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรเพิ่มขึ้น 1 ปี ถ้าค่า Odds Ratio เท่ากับ 0.997 หมายถึง ครัวเรือนเกษตรที่มีหัวหน้าครัวเรือนอายุเพิ่มขึ้น 1 ปี มีโอกาสที่จะเป็นหนี้ลดลง 0.99เท่า หรือ ลดลงร้อยละ 1 มาจาก ((0.997-1)*100)

Odds ratio = 1 หมายถึง เมื่อครัวเรือนเกษตรที่อยู่ในกลุ่มที่สนใจ (ตัวแปรอิสระ) เพิ่มขึ้น ทำให้โอกาสของการเกิดเหตุการณ์ที่สนใจเท่ากับเหตุการณ์ที่ไม่สนใจ หรือ การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรที่สนใจ (ตัวแปรอิสระ) ไม่มีผลต่อตัวแปรตาม

4.4 ผลการวิเคราะห์

4.4.1 ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ เพื่อป้องกันการเกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีสหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระในระดับค่อนข้างสูง (Multicollinearity) ดังนั้นจึงมีการทดสอบตัวแปรอิสระทั้งหมด 13 ตัวแปร (ตารางที่ 32) ได้แก่ ภาค สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน เพศของหัวหน้าครัวเรือน อายุของหัวหน้าครัวเรือน อัตราพึงพิง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร เขตการปกครอง รายได้ ค่าใช้จ่าย มูลค่าทรัพย์สิน และการเป็นเจ้าของที่ดิน พบว่า ไม่มีตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กันสูง รายละเอียด (ตาราง ผ9) ตารางที่ 31 สรุปตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปร	การจำแนก
1.ด้านภูมิศาสตร์	
ภูมิภาค	1 = กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด 2 = กลาง 3 = เหนือ 4 = ตะวันออกเฉียงเหนือ 5 = ใต้ (อ้างอิง)
เขตที่อยู่อาศัย	1= ในเขตเทศบาล (อ้างอิง) 2= นอกเขตเทศบาล
2.ด้านสังคม	
เพศของหัวหน้าครัวเรือน	1= เพศหญิง

ตารางที่ 31 สรุปตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา (ต่อ)

ตัวแปร	การจำแนก
สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน	1= สมรส (อ้างอิง) 2= โสด 3= หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่/เคยสมรสแต่ไม่ทราบสถานะ
อายุของหัวหน้าครัวเรือน	อายุของหัวหน้าครัวเรือน
ระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครัวเรือน	1= ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า 0= มัธยมศึกษาขึ้นไป (อ้างอิง)
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
อัตราการพึ่งพิง	(จำนวนเด็ก+จำนวนผู้สูงอายุ)/จำนวนวัยแรงงาน
3.ด้านเศรษฐกิจ	
รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน
มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยของครัวเรือน	มูลค่าสินทรัพย์เฉลี่ยของครัวเรือน
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร	จำนวนเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร
การเป็นเจ้าของที่ดิน	0= เป็นเจ้าของที่ดิน (อ้างอิง) 1= ไม่เป็นเจ้าของที่ดิน 2= ไม่ใช่ที่ดินในการทำเกษตร (ผู้ทำประมง ไร่ไม่ ล้ำสัตว์ หางของป่า และบริการทางการเกษตร)

หมายเหตุ : 3 จังหวัด ได้แก่ ปทุมธานี นนทบุรี และสมุทรปราการ
เด็ก (อายุ 0-14 ปี) วัยแรงงาน (อายุ 15-59 ปี) และผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป)

4.4.2 ทดสอบแบบจำลอง

- ค่า Percentage correctly classified ในตารางที่ 33 พบว่า แบบจำลองโลจิสติกที่ได้สามารถจำแนกกลุ่มได้ถูกต้อง ร้อยละ 72.6

- ค่า Likelihood Ratio ในตารางที่ 33 พบว่า ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาอย่างน้อย 1 ตัว มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่น 99 %

- ค่า Pseudo R Square ในตารางที่ 33 พบว่า Nagelkerke R Square เท่ากับ 19.2 % หมายถึง ตัวแปรอิสระที่นำมาศึกษาสามารถอธิบายความผันแปรการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรได้ ร้อยละ 19.2

- จากการทดสอบสถิติ Wald มีทั้งหมด 8 ตัวแปร จากทั้งหมด 13 ตัวแปรที่มีผลต่อการเป็นหนี้ โดยที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % มีตัวแปรที่มีผลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรจำนวน 8 ตัวแปร ได้แก่ ภาค สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร เพศของหัวหน้าครัวเรือน ค่าใช้จ่าย มูลค่าทรัพย์สิน และการเป็นเจ้าของที่ดิน

- Binary Logistic regression โดยสามารถเขียนสมการได้ดังนี้

$$\log \left[\frac{P(\text{เป็นหนี้})}{P(\text{ไม่เป็นหนี้})} \right] = -1.161 + 0.826(\text{central}) + 1.187(\text{north}) + 1.340(\text{northeast}) + 0.287(\text{Female}) - 1.090(\text{single}) - 0.622(\text{divorce}) + 0.105(\text{member}) + 0.015(\text{numberofarea}) - 0.280(\text{nouseland}) + 0.000(\text{expenditure}) + 0.000(\text{valueasset})$$

4.4.3 การแปลผลการวิเคราะห์

ภาค ครัวเรือนเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคกลาง มีโอกาสเป็นหนี้มากกว่าครัวเรือนเกษตรในภาคใต้ ประมาณ 3.8 เท่า 3.3 เท่า และ 2.3 เท่าตามลำดับ

เพศของหัวหน้าครัวเรือน ครัวเรือนเกษตรที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศชาย มีโอกาสเป็นหนี้มากกว่า ครัวเรือนเกษตรที่มีหัวหน้าครัวเรือนเป็นเพศหญิงประมาณร้อยละ 33

สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน หัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่มีสถานภาพ โสด และหม้าย/หย่า/แยกกันอยู่/เคยสมรสแต่ไม่ทราบสถานะ มีโอกาสที่จะเป็นหนี้มากกว่า หัวหน้าครัวเรือนเกษตรที่มีสถานภาพ สมรส ร้อยละ 66 และร้อยละ 46 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ครัวเรือนเกษตรที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเพิ่มขึ้น 1 คน จะมีโอกาสที่จะเป็นหนี้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 13

จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ครัวเรือนเกษตรที่มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น 1 ไร่ มีโอกาสที่จะเป็นหนี้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2

การเป็นเจ้าของที่ดิน ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ใช่ที่ดินในการทำเกษตร (ผู้ทำประมง ป่าไม้ ลำสัตว์ หาของป่า และบริการทางการเกษตร) มีโอกาสเป็นหนี้ น้อยกว่าครัวเรือนเกษตรที่มีที่ดินเป็นของตนเอง ร้อยละ 24

ค่าใช้จ่าย และมูลค่าทรัพย์สิน ถึงแม้ว่าจะมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่า Odd Ratio = 1.000 หมายความว่า โอกาสที่ครัวเรือนเกษตรจะเป็นหนี้หรือไม่เป็นหนี้มีเท่ากัน

ตารางที่ 32 ค่าสัมประสิทธิ์โลจิสติก ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของค่าสัมประสิทธิ์และค่า Odds Ratio ของตัวแบบการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกที่เหมาะสม

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์โลจิสติก(Logistic Regression Coefficients)	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard Error)	Odds Ratio
ค่าคงที่	-1.161	0.189	0.313 ***
ภาค			
กรุงเทพมหานคร	-1.349	0.722	0.259
กลาง	0.826	0.103	2.285 ***
เหนือ	1.187	0.094	3.277 ***
ตะวันออกเฉียงเหนือ	1.340	0.092	3.819 ***
ใต้ (อ้างอิง)	-	-	1.000
เขตการปกครอง			
ในเขตเทศบาล	0.057	0.063	1.058
นอกเขตเทศบาล (อ้างอิง)	-	-	1.000
เพศของหัวหน้าครัวเรือน			
หญิง	0.287	0.076	1.332 ***
ชาย (อ้างอิง)	-	-	1.000
สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน			
โสด	-1.090	0.159	0.336 ***
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่/เคยสมรสไม่ทราบสถานะ	-0.622	0.090	0.537 ***
สมรส (อ้างอิง)	-	-	1.000
การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน			
ประถมศึกษาหรือต่ำกว่า	0.006	0.088	1.006
มัธยมศึกษาขึ้นไป (อ้างอิง)	-	-	1.000
อายุของหัวหน้าครัวเรือน	-0.003	0.003	0.997
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	0.105	0.027	1.111 ***
อัตราพึงพิง	-0.081	0.048	0.923
รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน	0.000	0.000	1.000
ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน	0.000	0.000	1.000 ***
มูลค่าทรัพย์สินทั้งหมดเฉลี่ยต่อครัวเรือน	0.000	0.000	1.000 ***
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร	0.015	0.002	1.015 ***
การเป็นเจ้าของที่ดิน			
มีที่ดินเป็นของตนเอง (อ้างอิง)	-	-	1.000
ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง	0.125	0.100	1.133
ไม่ใช่ที่ดินในการทำการเกษตร	-0.280	0.091	0.756 ***
จำนวนครัวเรือนตัวอย่าง	5,839		
-2 Log likelihood	6,474		
Likelihood ration (LR) test	862 ***		
Cox & Snell R Square	13.7 %		
Nagelkerke R Square	19.2 %		
Percentage correctly classified	72.6 %		

หมายเหตุ : * แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

*** แทน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

4.5 สรุปผลการวิเคราะห์

การศึกษาเรื่อง หนี้สินของครัวเรือนเกษตรกร มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปและสถานการณ์แนวโน้มการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร โดยใช้ข้อมูลจากโครงการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2552 2554 2556 2558 และ 2560 ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติกส์เชิงพหุแบบทวิภาค (Binary Logistic Regression Analysis) ในการศึกษาได้ทำการสรุปออกเป็น 3 ส่วน ดังต่อไปนี้

ลักษณะทั่วไปของครัวเรือนเกษตรกร

ครัวเรือนเกษตรกรมีแนวโน้มลดลงจาก 4.4 ล้านครัวเรือนในปี 2552 เหลือ 3.0 ล้านครัวเรือนในปี 2560 โดยครัวเรือนส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลาง เมื่อพิจารณาลักษณะทางประชากรของหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรพบว่า มากกว่าร้อยละ 70 เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 55.9 ปี ซึ่งมีอายุเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2552 (53.4 ปี) โดยมากกว่าครึ่ง (ร้อยละ 70) มีสถานภาพสมรส และจบการศึกษาสูงสุดระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ขนาดครัวเรือนโดยเฉลี่ย 3.19 คนในปี 2560 มีขนาดเล็กลงจาก 3.59 คน ในปี 2552 นอกจากนี้พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีแนวโน้มรายได้เพิ่มสูงขึ้นจาก 14,900 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2552 เพิ่มเป็น 20,824 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ในขณะที่ค่าใช้จ่ายก็ปรับสูงขึ้นเช่นกันจาก 11,532 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน ในปี 2552 เพิ่มเป็น 15,910 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2560 รวมถึงเงินออมก็มีการปรับสูงขึ้น โดยในปี 2552 ครัวเรือนเกษตรกรมีเงินออมอยู่ที่ 3,361 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน และเพิ่มเป็น 4,914 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือนในปี 2560

สถานการณ์แนวโน้มการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร

ในภาพรวมครัวเรือนเกษตรกรมีแนวโน้มการเป็นหนี้ลดลง โดยปี 2552 จากร้อยละ 75.2 ลดลงเหลือร้อยละ 67.2 ในปี 2560 ในขณะที่มูลค่าหนี้สินของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยในปี 2552 มีมูลค่าหนี้สินเฉลี่ย 121,965 บาทต่อครัวเรือน เพิ่มเป็น 239,034 บาทต่อครัวเรือนในปี 2560 และเมื่อพิจารณาตามรายภาคในปี 2560 พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีสัดส่วนของครัวเรือนที่เป็นหนี้สูงที่สุด คือ ร้อยละ 76.4 รองลงมาคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ เมื่อพิจารณาแหล่งเงินกู้ ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ พบว่า มีการกู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ในระบบมากกว่านอกระบบ โดยมีการกู้ในระบบคิดเป็นร้อยละ 93.6 และนอกระบบร้อยละ 2.4 โดยแหล่งเงินกู้ในระบบ 3 อันดับแรกของครัวเรือนเกษตรกร คือ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง และสถาบันการเงิน/แหล่งเงินทุนอื่น สำหรับวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงิน ส่วนใหญ่กู้ยืมมาเพื่อใช้ในการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคือ ใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอื่นๆ ในครัวเรือน และซื้อ/เช่าซื้อบ้าน/ที่ดิน สำหรับความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านรายได้ : สัดส่วนมูลค่าหนี้สินต่อรายได้) พบว่า ครัวเรือนมีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง โดยในปี 2552 มีสัดส่วนร้อยละ 7.8 และเพิ่มขึ้นในปี 2560 โดยมีสัดส่วนร้อยละ 10.6 และเมื่อดูความสามารถในการชำระหนี้ (ด้านสินทรัพย์ : สัดส่วนมูลค่าหนี้สินต่อมูลค่าทรัพย์สิน) พบว่า ครัวเรือนเกษตรกรมีความสามารถในการชำระหนี้ลดลง โดยในปี 2556 มีสัดส่วนร้อยละ 8.2 และเพิ่มขึ้นเป็น 9.1 ในปี 2560

สำหรับการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกรโดยใช้สถิติ Logistic regression พบว่า มี 8 ตัวแปร จากทั้งหมด 13 ตัวแปร ที่มีผลต่อการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกร ได้แก่ ภาค สถานภาพสมรสของหัวหน้าครัวเรือน เพศของหัวหน้าครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร การเป็นเจ้าของที่ดิน ค่าใช้จ่าย และมูลค่าทรัพย์สิน โดยมีรายละเอียดดังนี้ ครัวเรือนเกษตรกรที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโอกาสเป็นหนี้สูงกว่าครัวเรือนภาคอื่นๆ หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรที่มีสถานภาพสมรส มีโอกาสเป็นหนี้มากกว่าสถานภาพอื่นๆ หัวหน้าครัวเรือนเพศชายมีโอกาสเป็นหนี้มากกว่าหัวหน้าครัวเรือนเพศหญิง ครัวเรือนเกษตรกรที่มีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น 1 คน จะมีโอกาสที่จะเป็นหนี้เพิ่มขึ้น ครัวเรือนเกษตรกรที่มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรมากขึ้นมีโอกาที่จะเป็นหนี้เพิ่มขึ้น ครัวเรือนเกษตรกรที่ไม่ใช้ที่ดินในการทำการเกษตร (ผู้ทำประมง ป่าไม้ ลำสัตว์ หาของป่า และการบริการทางการเกษตร) มีโอกาสเป็นหนี้้น้อยกว่าครัวเรือนที่มีที่ดินเป็นของตนเอง ส่วนค่าใช้จ่ายและมูลค่าหนี้สินถึงแม้จะมีความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การเปลี่ยนแปลงของค่าใช้จ่ายและมูลค่าหนี้สินจะทำให้โอกาสที่ครัวเรือนจะเป็นหนี้หรือไม่เป็นหนี้เท่ากัน ในขณะที่เขตการปกครอง อายุของหัวหน้าครัวเรือน การศึกษาของหัวหน้าครัวเรือน อัตราพึงพิง และรายได้ ไม่พบความสัมพันธ์กับการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตรกรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

มาตรฐาน

ตาราง ผ1 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนนอกภาคเกษตรและครัวเรือนเกษตร จำแนกตามจังหวัด พ.ศ. 2558-2560

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร		รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทั่วราชอาณาจักร	21,325,999	100.0	17,859,382	83.7	3,466,617	16.3	21,387,158	100.0	18,325,247	85.7	3,061,911	14.3
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	4,661,430	100.0	4,625,704	99.2	35,726	0.8	4,509,291	100.0	4,497,570	99.7	11,721	0.3
กรุงเทพมหานคร	2,913,929	100.0	2,910,962	99.9	2,967	0.1	2,737,483	100.0	2,736,305	100.0	1,178	0.0
สมุทรปราการ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
นนทบุรี	532,428	100.0	525,163	98.6	7,265	1.4	537,918	100.0	535,015	99.5	2,903	0.5
ปทุมธานี	497,869	100.0	472,374	94.9	25,495	5.1	500,792	100.0	495,441	98.9	5,351	1.1
ภาคกลาง	4,602,152	100.0	4,117,893	89.5	484,259	10.5	4,703,598	100.0	4,203,897	89.4	499,701	10.6
พระนครศรีอยุธยา	257,664	100.0	245,677	95.3	11,987	4.7	272,713	100.0	263,664	96.7	9,049	3.3
อ่างทอง	82,578	100.0	73,395	88.9	9,183	11.1	82,709	100.0	77,830	94.1	4,879	5.9
ลพบุรี	251,498	100.0	200,895	79.9	50,603	20.1	246,494	100.0	188,698	76.6	57,796	23.4
สิงห์บุรี	64,137	100.0	58,833	91.7	5,304	8.3	67,193	100.0	62,380	92.8	4,813	7.2
ชัยนาท	100,863	100.0	80,788	80.1	20,075	19.9	104,722	100.0	77,520	74.0	27,202	26.0
สระบุรี	224,500	100.0	211,617	94.3	12,883	5.7	225,475	100.0	214,101	95.0	11,374	5.0
ชลบุรี	588,711	100.0	576,581	97.9	12,130	2.1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ระยอง	297,425	100.0	267,286	89.9	30,139	10.1	320,954	100.0	297,972	92.8	22,982	7.2
จันทบุรี	164,626	100.0	128,726	78.2	35,900	21.8	173,176	100.0	129,047	74.5	44,129	25.5
ตราด	93,389	100.0	68,423	73.3	24,966	26.7	96,107	100.0	67,683	70.4	28,424	29.6

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง พ1 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนนอกภาคเกษตรและครัวเรือนเกษตร จำแนกตามจังหวัด พ.ศ. 2558-2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร		รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ฉะเชิงเทรา	243,596	100.0	230,293	94.5	13,303	5.5	241,767	100.0	226,193	93.6	15,574	6.4
ปราจีนบุรี	190,407	100.0	181,094	95.1	9,313	4.9	216,185	100.0	193,648	89.6	22,537	10.4
นครนายก	87,747	100.0	81,394	92.8	6,353	7.2	88,526	100.0	83,331	94.1	5,195	5.9
สระแก้ว	193,135	100.0	155,963	80.8	37,172	19.2	192,442	100.0	151,475	78.7	40,967	21.3
ราชบุรี	245,463	100.0	232,117	94.6	13,346	5.4	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
กาญจนบุรี	236,044	100.0	195,951	83.0	40,093	17.0	240,050	100.0	202,534	84.4	37,516	15.6
สุพรรณบุรี	259,138	100.0	185,047	71.4	74,091	28.6	265,250	100.0	185,593	70.0	79,657	30.0
นครปฐม	324,293	100.0	300,281	92.6	24,012	7.4	332,075	100.0	316,940	95.4	15,135	4.6
สมุทรสาคร	344,493	100.0	337,404	97.9	7,089	2.1	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สมุทรสงคราม	57,153	100.0	52,213	91.4	4,940	8.6	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
เพชรบุรี	143,329	100.0	127,255	88.8	16,074	11.2	150,038	100.0	136,541	91.0	13,497	9.0
ประจวบคีรีขันธ์	151,963	100.0	126,659	83.3	25,304	16.7	149,396	100.0	124,435	83.3	24,961	16.7
ภาคเหนือ	3,808,638	100.0	2,796,586	73.4	1,012,052	26.6	3,863,972	100.0	2,967,392	76.8	896,580	23.2
เชียงใหม่	626,492	100.0	519,589	82.9	106,903	17.1	613,961	100.0	476,160	77.6	137,801	22.4
ลำพูน	146,480	100.0	116,469	79.5	30,011	20.5	143,330	100.0	109,114	76.1	34,216	23.9
ลำปาง	257,236	100.0	221,458	86.1	35,778	13.9	268,372	100.0	226,591	84.4	41,781	15.6
อุตรดิตถ์	141,537	100.0	108,602	76.7	32,935	23.3	145,709	100.0	106,374	73.0	39,335	27.0

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ1 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนนอกภาคเกษตรและครัวเรือนเกษตร จำแนกตามจังหวัด พ.ศ. 2558-2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร		รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
แพร่	149,574	100.0	123,527	82.6	26,047	17.4	147,939	100.0	128,265	86.7	19,674	13.3
น่าน	145,957	100.0	88,401	60.6	57,556	39.4	144,080	100.0	102,777	71.3	41,303	28.7
พะเยา	146,747	100.0	89,414	60.9	57,333	39.1	150,758	100.0	111,984	74.3	38,774	25.7
เชียงราย	364,184	100.0	224,143	61.5	140,041	38.5	389,028	100.0	270,939	69.6	118,089	30.4
แม่ฮ่องสอน	62,926	100.0	37,992	60.4	24,934	39.6	65,418	100.0	38,611	59.0	26,807	41.0
นครสวรรค์	318,732	100.0	249,966	78.4	68,766	21.6	328,070	100.0	271,879	82.9	56,191	17.1
อุทัยธานี	93,615	100.0	60,967	65.1	32,648	34.9	96,114	100.0	74,123	77.1	21,991	22.9
กำแพงเพชร	240,089	100.0	183,977	76.6	56,112	23.4	247,080	100.0	199,038	80.6	48,042	19.4
ตาก	151,357	100.0	103,739	68.5	47,618	31.5	147,828	100.0	108,368	73.3	39,460	26.7
สุโขทัย	204,353	100.0	143,853	70.4	60,500	29.6	205,283	100.0	144,543	70.4	60,740	29.6
พิษณุโลก	299,799	100.0	223,447	74.5	76,352	25.5	305,254	100.0	253,183	82.9	52,071	17.1
พิจิตร	173,174	100.0	127,956	73.9	45,218	26.1	172,610	100.0	126,637	73.4	45,973	26.6
เพชรบูรณ์	286,386	100.0	173,087	60.4	113,299	39.6	293,138	100.0	218,806	74.6	74,332	25.4
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	5,528,387	100.0	4,239,864	76.7	1,288,523	23.3	5,579,872	100.0	4,527,120	81.1	1,052,752	18.9
นครราชสีมา	740,868	100.0	601,294	81.2	139,574	18.8	745,258	100.0	611,514	82.1	133,744	17.9
บุรีรัมย์	352,903	100.0	289,950	82.2	62,953	17.8	368,229	100.0	342,988	93.1	25,241	6.9
สุรินทร์	340,842	100.0	266,730	78.3	74,112	21.7	332,628	100.0	286,983	86.3	45,645	13.7

ตาราง ผ1 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนนอกภาคเกษตรและครัวเรือนเกษตร จำแนกตามจังหวัด พ.ศ. 2558-2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร		รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ศรีสะเกษ	308,929	100.0	208,505	67.5	100,424	32.5	317,681	100.0	250,322	78.8	67,359	21.1
อุบลราชธานี	481,193	100.0	287,475	59.7	193,718	40.3	489,801	100.0	343,681	70.2	146,120	29.8
ยโสธร	145,757	100.0	114,912	78.8	30,845	21.2	151,506	100.0	124,898	82.4	26,608	17.6
ชัยภูมิ	301,057	100.0	242,436	80.5	58,621	19.5	293,504	100.0	236,290	80.5	57,214	19.5
อำนาจเจริญ	79,572	100.0	53,225	66.9	26,347	33.1	80,480	100.0	61,459	76.4	19,021	23.6
บึงกาฬ	93,331	100.0	59,245	63.5	34,086	36.5	101,769	100.0	56,666	55.7	45,103	44.3
หนองบัวลำภู	127,624	100.0	84,779	66.4	42,845	33.6	129,283	100.0	98,877	76.5	30,406	23.5
ขอนแก่น	571,269	100.0	455,512	79.7	115,757	20.3	511,227	100.0	429,034	83.9	82,193	16.1
อุดรธานี	355,601	100.0	285,551	80.3	70,050	19.7	383,016	100.0	329,966	86.1	53,050	13.9
เลย	150,297	100.0	69,830	46.5	80,467	53.5	158,635	100.0	74,974	47.3	83,661	52.7
หนองคาย	128,648	100.0	107,748	83.8	20,900	16.2	125,112	100.0	106,865	85.4	18,247	14.6
มหาสารคาม	254,782	100.0	224,255	88.0	30,527	12.0	249,474	100.0	228,346	91.5	21,128	8.5
ร้อยเอ็ด	322,865	100.0	301,032	93.2	21,833	6.8	363,268	100.0	332,919	91.6	30,349	8.4
กาฬสินธุ์	231,297	100.0	153,585	66.4	77,712	33.6	257,101	100.0	192,428	74.8	64,673	25.2
สกลนคร	275,926	100.0	237,319	86.0	38,607	14.0	265,792	100.0	221,987	83.5	43,805	16.5
นครพนม	163,253	100.0	125,485	76.9	37,768	23.1	150,643	100.0	120,759	80.2	29,884	19.8
มุกดาหาร	102,373	100.0	70,997	69.4	31,376	30.6	105,465	100.0	76,166	72.2	29,299	27.8

ตาราง ผ1 จำนวนและร้อยละของครัวเรือนนอกภาคเกษตรและครัวเรือนเกษตร จำแนกตามจังหวัด พ.ศ. 2558-2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร		รวม		ครัวเรือนนอกภาคการเกษตร		ครัวเรือนเกษตร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ได้	2,725,392	100.0	2,079,334	76.3	646,058	23.7	2,730,425	100.0	2,129,268	78.0	601,157	22.0
นครศรีธรรมราช	444,275	100.0	306,602	69.0	137,673	31.0	465,461	100.0	357,816	76.9	107,645	23.1
กระบี่	107,545	100.0	82,636	76.8	24,909	23.2	113,288	100.0	83,016	73.3	30,272	26.7
พังงา	81,397	100.0	63,849	78.4	17,548	21.6	83,648	100.0	63,574	76.0	20,074	24.0
ภูเก็ต	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สุราษฎร์ธานี	325,783	100.0	223,419	68.6	102,364	31.4	327,954	100.0	224,630	68.5	103,324	31.5
ระนอง	80,404	100.0	60,510	75.3	19,894	24.7	78,818	100.0	60,475	76.7	18,343	23.3
ชุมพร	156,003	100.0	95,529	61.2	60,474	38.8	162,787	100.0	98,836	60.7	63,951	39.3
สงขลา	496,667	100.0	420,803	84.7	75,864	15.3	458,780	100.0	406,728	88.7	52,052	11.3
สตูล	74,247	100.0	50,375	67.8	23,872	32.2	77,679	100.0	59,013	76.0	18,666	24.0
ตรัง	181,415	100.0	128,988	71.1	52,427	28.9	192,615	100.0	147,047	76.3	45,568	23.7
พัทลุง	160,085	100.0	122,150	76.3	37,935	23.7	168,377	100.0	120,482	71.6	47,895	28.4
ปัตตานี	157,975	100.0	145,823	92.3	12,152	7.7	148,572	100.0	136,543	91.9	12,029	8.1
ยะลา	118,493	100.0	56,964	48.1	61,529	51.9	122,009	100.0	65,880	54.0	56,129	46.0
นราธิวาส	164,989	100.0	146,034	88.5	18,955	11.5	156,969	100.0	134,451	85.7	22,518	14.3

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ2 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว เป็นรายจังหวัด จำแนกตามการเป็นหนี้ของ ครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน						รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
ทั่วราชอาณาจักร	20,504	17,242	22,035	20,824	17,138	22,625	20,299	17,128	21,787	20,606	17,020	22,357
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	30,011	27,606	31,413	26,132	N/A	N/A	30,011	27,606	31,413	26,117	N/A	N/A
กรุงเทพมหานคร	26,842	19,933	40,293	25,503	N/A	N/A	26,842	19,933	40,293	25,503	N/A	N/A
สมุทรปราการ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
นนทบุรี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ปทุมธานี	30,493	31,630	30,155	34,390	31,608	37,064	30,493	31,630	30,155	34,390	31,608	37,064
ภาคกลาง	30,058	29,478	30,411	30,563	28,310	31,722	29,831	29,353	30,121	30,385	28,177	31,521
พระนครศรีอยุธยา	48,286	33,820	61,864	24,425	25,255	24,166	47,784	32,783	61,864	24,061	23,846	24,128
อ่างทอง	17,468	13,358	19,409	19,555	16,049	20,705	17,087	13,333	18,860	19,429	16,002	20,553
ลพบุรี	16,803	13,641	17,517	14,381	8,088	16,274	16,666	13,324	17,421	14,282	8,059	16,153
สิงห์บุรี	23,871	24,880	23,618	17,573	11,415	22,900	23,847	24,799	23,609	17,326	11,397	22,455
ชัยนาท	22,526	21,327	23,127	38,676	13,253	45,797	22,181	20,973	22,785	38,578	13,253	45,672
สระบุรี	21,893	2,866	25,402	34,611	21,940	37,896	19,847	2,866	22,979	34,530	21,831	37,824
ชลบุรี	36,265	43,355	23,118	N/A	N/A	N/A	36,253	43,355	23,084	N/A	N/A	N/A
ระยอง	31,484	33,523	24,640	20,650	20,409	21,276	31,458	33,488	24,640	20,524	20,244	21,249
จันทบุรี	78,958	87,159	73,298	55,491	87,154	41,313	78,672	86,708	73,127	55,402	87,150	41,185
ตราด	27,761	22,398	34,401	29,433	34,303	26,793	27,552	22,382	33,951	29,392	34,253	26,757

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง พ2 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว เป็นรายจังหวัด จำแนกตามการเป็นหนี้ของ ครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน						รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
ฉะเชิงเทรา	67,269	17,555	89,345	39,706	24,827	49,259	67,234	17,441	89,345	39,537	24,827	48,982
ปราจีนบุรี	26,591	27,925	26,397	25,989	17,061	29,487	26,409	27,640	26,230	25,794	17,040	29,223
นครนายก	14,399	12,931	15,442	21,879	17,683	23,538	14,238	12,732	15,309	19,398	17,683	20,076
สระแก้ว	33,514	20,745	36,021	20,982	12,617	22,210	32,659	20,711	35,004	20,756	12,503	21,967
ราชบุรี	15,711	15,470	15,935	N/A	N/A	N/A	15,700	15,470	15,914	N/A	N/A	N/A
กาญจนบุรี	18,403	19,913	16,862	27,306	24,499	28,580	18,330	19,913	16,713	27,013	24,499	28,154
สุพรรณบุรี	15,998	17,107	15,496	17,371	16,883	17,661	15,971	17,059	15,479	17,274	16,753	17,584
นครปฐม	45,553	50,388	42,436	37,587	26,311	53,251	45,456	50,388	42,276	37,587	26,311	53,251
สมุทรสาคร	32,855	18,887	41,959	N/A	N/A	N/A	32,855	18,887	41,959	N/A	N/A	N/A
สมุทรสงคราม	20,479	20,040	24,424	N/A	N/A	N/A	20,466	20,026	24,424	N/A	N/A	N/A
เพชรบุรี	23,723	22,115	24,206	29,723	20,502	32,822	23,723	22,115	24,206	29,485	20,502	32,504
ประจวบคีรีขันธ์	30,322	25,142	34,568	42,193	23,830	56,478	30,265	25,053	34,537	42,187	23,817	56,478
ภาคเหนือ	16,548	11,634	18,774	15,507	11,481	17,420	16,369	11,589	18,535	15,246	11,327	17,108
เชียงใหม่	17,273	14,019	22,008	14,772	12,037	17,143	17,205	14,003	21,864	14,470	11,729	16,847
ลำพูน	16,766	16,566	16,874	13,206	11,764	13,821	16,532	16,503	16,548	13,055	11,510	13,715
ลำปาง	13,371	10,181	15,138	12,837	10,204	14,598	13,080	10,038	14,764	12,558	9,936	14,312
อุตรดิตถ์	15,197	9,841	17,292	17,771	18,150	17,575	14,843	9,621	16,885	17,564	18,139	17,268

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ2 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว เป็นรายจังหวัด จำแนกตามการเป็นหนี้ของ ครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน						รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
แพร่	14,996	17,135	14,266	9,413	8,025	10,341	14,855	17,042	14,109	9,235	7,843	10,166
น่าน	13,634	8,296	15,065	12,321	11,049	12,686	13,558	8,273	14,975	12,248	11,046	12,594
พะเยา	13,605	10,403	15,482	8,678	7,269	9,464	13,541	10,398	15,383	8,612	7,216	9,392
เชียงราย	9,430	8,967	9,850	9,627	8,279	10,946	9,394	8,950	9,796	9,547	8,238	10,828
แม่ฮ่องสอน	8,486	7,322	9,663	8,794	8,367	9,218	8,486	7,321	9,663	8,783	8,362	9,203
นครสวรรค์	24,956	14,554	26,700	24,056	29,210	22,851	24,830	14,331	26,590	23,428	28,351	22,276
อุทัยธานี	19,866	13,176	20,755	16,980	12,353	17,902	19,197	13,165	19,998	16,860	12,220	17,784
กำแพงเพชร	22,129	14,665	22,762	22,153	15,309	22,908	21,678	14,593	22,279	21,794	15,244	22,517
ตาก	14,115	9,475	20,441	12,668	9,066	16,916	14,034	9,438	20,299	12,497	9,059	16,551
สุโขทัย	22,356	12,282	24,587	20,960	10,721	22,551	21,933	12,157	24,098	19,955	10,446	21,432
พิษณุโลก	13,302	12,999	13,376	15,621	11,086	16,525	13,106	12,993	13,134	15,503	11,063	16,388
พิจิตร	21,320	14,666	22,782	18,282	13,340	19,983	21,084	14,523	22,526	17,950	13,314	19,546
เพชรบูรณ์	20,484	14,190	21,893	21,001	14,740	22,282	20,335	14,165	21,716	20,945	14,735	22,216
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17,729	13,093	19,136	17,028	11,528	18,731	17,529	12,871	18,943	16,840	11,438	18,511
นครราชสีมา	22,364	14,533	24,788	20,187	11,473	21,665	22,050	13,295	24,760	20,105	11,473	21,570
บุรีรัมย์	18,813	9,599	20,913	15,629	12,818	16,680	18,813	9,599	20,913	15,629	12,818	16,680
สุรินทร์	20,019	8,830	21,686	15,795	7,240	18,687	19,687	8,830	21,305	15,660	7,055	18,568

ตาราง ผ2 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว เป็นรายจังหวัด จำแนกตามการเป็นหนี้ของ ครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน						รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
ศรีสะเกษ	16,113	18,575	15,520	16,239	10,804	17,448	15,960	18,128	15,438	15,621	10,784	16,698
อุบลราชธานี	17,219	13,707	18,185	17,396	11,782	19,211	17,140	13,692	18,088	17,284	11,743	19,075
ยโสธร	16,684	10,187	18,834	16,561	12,898	17,101	16,511	10,178	18,608	16,525	12,889	17,061
ชัยภูมิ	21,409	15,400	23,294	26,345	22,833	27,282	21,141	15,197	23,006	26,173	22,677	27,106
อำนาจเจริญ	16,089	12,675	16,812	16,039	10,274	16,769	15,960	12,545	16,683	15,659	10,136	16,359
บึงกาฬ	19,578	16,042	19,958	21,408	17,705	22,280	19,142	15,781	19,504	21,020	17,655	21,812
หนองบัวลำภู	21,351	15,052	22,812	17,342	11,353	18,798	21,233	14,971	22,686	16,998	11,324	18,378
ขอนแก่น	17,196	12,119	20,190	18,106	11,742	20,011	17,139	11,972	20,186	17,914	11,742	19,760
อุดรธานี	20,052	20,150	20,030	14,600	8,583	17,473	19,506	20,136	19,365	14,262	8,324	17,099
เลย	15,731	12,742	16,499	16,201	14,031	17,039	15,569	12,579	16,337	16,024	13,646	16,943
หนองคาย	14,861	12,865	16,159	17,230	17,978	16,299	14,790	12,850	16,051	17,075	17,978	15,953
มหาสารคาม	12,543	12,284	12,577	9,377	N/A	N/A	12,324	12,053	12,358	9,090	N/A	N/A
ร้อยเอ็ด	14,664	16,783	14,310	16,211	9,260	18,238	14,418	16,665	14,042	15,994	9,091	18,006
กาฬสินธุ์	13,293	9,044	14,736	10,942	8,475	11,668	13,167	9,035	14,569	10,898	8,475	11,610
สกลนคร	16,748	10,327	18,758	13,421	8,782	14,801	16,050	10,317	17,845	13,317	8,782	14,667
นครพนม	11,814	9,087	15,054	12,675	8,564	16,263	11,708	9,064	14,848	12,494	8,503	15,976
มุกดาหาร	16,713	13,704	18,220	14,770	12,027	16,297	16,674	13,696	18,166	14,735	12,024	16,245

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ2 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และรายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว เป็นรายจังหวัด จำแนกตามการเป็นหนี้ของ ครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน						รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตร ที่ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
ได้	24,550	19,406	28,889	27,203	20,885	33,034	24,296	19,328	28,486	26,958	20,785	32,655
นครศรีธรรมราช	25,266	23,822	26,096	24,721	16,958	29,260	24,848	23,775	25,466	24,150	16,943	28,363
กระบี่	23,889	19,082	26,306	32,645	26,121	34,666	23,676	19,043	26,006	32,309	26,121	34,226
พังงา	36,291	46,768	27,972	22,245	19,924	24,976	36,234	46,716	27,913	22,245	19,924	24,976
ภูเก็ต	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สุราษฎร์ธานี	35,392	27,656	39,013	42,843	31,195	50,330	35,183	27,369	38,841	42,524	30,778	50,074
ระนอง	21,847	18,897	23,934	37,050	26,331	48,832	21,818	18,897	23,884	36,896	26,331	48,509
ชุมพร	27,493	20,526	31,287	32,602	32,177	32,996	26,877	20,398	30,405	32,498	32,069	32,895
สงขลา	27,647	21,419	35,485	24,179	20,492	28,883	27,491	21,259	35,334	24,095	20,492	28,694
สตูล	19,016	16,745	21,445	18,044	12,695	24,390	19,016	16,745	21,445	18,037	12,683	24,389
ตรัง	20,647	11,953	25,485	16,460	13,479	19,839	20,123	11,936	24,679	16,268	13,270	19,666
พัทลุง	14,251	12,574	15,640	18,275	13,812	20,995	14,207	12,540	15,589	18,158	13,809	20,809
ปัตตานี	12,409	9,124	15,259	19,258	15,455	21,115	12,407	9,119	15,259	18,413	15,446	19,862
ยะลา	14,902	14,896	14,934	17,381	17,528	16,603	14,898	14,892	14,934	17,325	17,479	16,506
นราธิวาส	9,651	7,074	40,258	11,401	9,069	17,629	9,651	7,074	40,258	11,401	9,069	17,629

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ3 ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เป็นรายจังหวัด
จำแนกตามการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560

ภาค/จังหวัด	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น						ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
ทั่วราชอาณาจักร	16,029	12,833	17,530	15,910	12,812	17,424	14,290	11,764	15,476	14,099	11,608	15,316
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	26,368	23,263	28,179	26,040	N/A	N/A	23,424	19,987	25,429	24,152	N/A	N/A
กรุงเทพมหานคร	24,230	18,640	35,114	28,301	N/A	N/A	21,802	16,290	32,535	28,117	N/A	N/A
สมุทรปราการ	N/A	N/A	N/A	12,876	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	12,676	N/A	N/A
นนทบุรี	22,021	20,179	27,186	20,774	N/A	N/A	18,077	16,062	23,723	20,451	N/A	N/A
ปทุมธานี	27,856	27,639	27,921	34,029	37,890	30,320	25,137	24,823	25,231	30,196	34,612	25,953
ภาคกลาง	18,868	16,560	20,270	18,176	16,045	19,273	16,974	15,348	17,962	16,056	14,223	16,999
พระนครศรีอยุธยา	22,427	23,205	21,697	17,590	19,049	17,134	21,102	22,081	20,184	16,020	17,551	15,542
อ่างทอง	14,768	11,546	16,290	17,484	17,357	17,526	13,088	9,827	14,628	15,506	14,505	15,834
ลพบุรี	13,592	9,463	14,525	11,462	8,326	12,405	12,445	8,930	13,239	10,633	7,923	11,448
สิงห์บุรี	20,744	15,364	22,091	16,528	10,833	21,454	18,128	13,644	19,251	14,197	9,089	18,616
ชัยนาท	16,299	13,999	17,451	14,324	9,640	15,636	13,963	12,275	14,808	12,761	8,277	14,017
สระบุรี	19,099	14,600	19,928	24,352	16,733	26,328	16,749	12,236	17,582	21,672	15,743	23,210
ชลบุรี	19,823	16,465	26,049	17,492	11,285	28,297	18,298	15,161	24,115	15,205	9,311	25,466
ระยอง	21,098	20,740	22,302	19,472	19,413	19,624	19,740	19,424	20,802	18,222	18,074	18,604
จันทบุรี	29,507	25,329	32,390	22,900	19,912	24,239	26,069	23,003	28,186	20,861	18,048	22,120
ตราด	19,576	14,528	25,826	18,658	16,816	19,657	16,889	13,185	21,475	15,869	14,577	16,569

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ3 ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เป็นรายจังหวัด
จำแนกตามการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น						ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
ฉะเชิงเทรา	22,713	17,356	25,092	22,086	19,120	23,990	19,739	14,629	22,008	19,502	15,730	21,924
ปราจีนบุรี	26,303	21,593	26,989	17,846	11,767	20,227	22,180	20,446	22,432	15,515	11,127	17,234
นครนายก	12,882	11,191	14,083	17,427	11,899	19,612	11,611	10,269	12,564	15,694	10,811	17,625
สระแก้ว	20,923	9,973	23,072	14,710	9,743	15,439	18,539	9,394	20,334	12,623	9,003	13,155
ราชบุรี	14,866	16,914	12,969	N/A	N/A	N/A	13,866	15,588	12,270	N/A	N/A	N/A
กาญจนบุรี	13,774	11,953	15,633	18,797	12,957	21,448	12,520	11,094	13,975	16,461	12,257	18,369
สุพรรณบุรี	13,700	11,769	14,575	14,192	14,066	14,266	12,367	11,066	12,956	12,886	13,131	12,741
นครปฐม	29,754	28,617	30,487	27,542	20,764	36,958	27,326	27,326	27,326	23,778	19,381	29,887
สมุทรสาคร	19,175	12,809	23,324	21,399	19,431	31,604	17,244	12,717	20,193	20,243	18,597	28,782
สมุทรสงคราม	16,324	16,297	16,570	18,680	14,136	26,509	15,893	15,913	15,709	17,679	13,503	24,873
เพชรบุรี	17,952	15,560	18,671	19,593	15,548	20,952	16,179	14,218	16,769	17,465	14,467	18,472
ประจวบคีรีขันธ์	21,548	18,019	24,440	24,297	18,597	28,731	19,682	16,798	22,046	21,716	15,909	26,234
ภาคเหนือ	13,404	9,289	15,268	12,815	9,078	14,590	11,827	8,535	13,319	11,474	8,343	12,962
เชียงใหม่	10,838	9,034	13,462	10,664	8,091	12,894	9,461	7,956	11,651	9,407	7,318	11,218
ลำพูน	14,493	9,700	17,105	11,989	10,353	12,688	12,024	8,959	13,695	10,472	9,229	11,002
ลำปาง	10,823	7,595	12,610	11,526	9,862	12,638	9,288	7,017	10,546	10,544	9,277	11,391
อุตรดิตถ์	13,146	9,252	14,669	12,045	10,976	12,594	11,882	8,755	13,105	10,973	10,179	11,381

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ3 ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เป็นรายจังหวัด
จำแนกตามการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น						ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
แพร่	11,165	7,347	12,468	9,001	7,500	10,004	9,595	6,791	10,552	7,709	6,484	8,528
น่าน	11,873	7,964	12,921	10,583	7,445	11,484	10,625	7,255	11,528	9,525	6,913	10,275
พะเยา	11,293	9,097	12,580	9,641	7,100	11,061	10,028	8,640	10,842	8,679	6,717	9,775
เชียงราย	9,788	8,119	11,303	9,816	7,697	11,890	8,760	7,613	9,802	8,725	6,974	10,437
แม่ฮ่องสอน	8,262	6,946	9,594	8,549	7,504	9,590	7,331	6,630	8,040	7,889	7,088	8,688
นครสวรรค์	16,980	11,856	17,839	18,318	16,915	18,646	15,047	10,978	15,729	16,943	15,805	17,209
อุทัยธานี	16,098	10,509	16,841	13,100	9,766	13,764	14,421	9,893	15,023	11,415	9,066	11,882
กำแพงเพชร	19,961	11,871	20,647	21,079	12,500	22,026	17,821	10,971	18,402	19,126	11,016	20,021
ตาก	11,044	7,804	15,461	9,835	7,791	12,246	10,113	7,376	13,845	8,722	7,271	10,434
สุโขทัย	14,937	9,041	16,243	13,642	9,082	14,350	13,166	8,203	14,265	12,093	8,068	12,718
พิษณุโลก	14,993	13,689	15,311	16,221	10,015	17,458	13,098	12,756	13,181	13,798	9,316	14,691
พิจิตร	17,440	12,567	18,511	14,562	10,448	15,978	14,976	10,835	15,886	13,132	9,726	14,305
เพชรบูรณ์	15,686	13,318	16,217	16,372	14,554	16,744	13,832	12,062	14,228	14,997	13,799	15,242
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14,576	11,274	15,578	14,803	10,900	16,011	13,264	10,536	14,092	13,246	10,070	14,228
นครราชสีมา	13,948	12,821	14,297	15,181	11,803	15,754	12,380	11,865	12,539	13,584	9,656	14,250
บุรีรัมย์	15,841	8,100	17,606	13,181	9,869	14,419	14,627	7,544	16,242	11,115	8,278	12,175
สุรินทร์	17,343	9,145	18,564	14,729	9,844	16,380	14,797	8,438	15,745	12,924	9,190	14,186

ตาราง ผ3 ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เป็นรายจังหวัด
จำแนกตามการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น						ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
ศรีสะเกษ	16,350	15,623	16,524	14,394	10,552	15,248	14,828	14,489	14,909	12,897	9,830	13,579
อุบลราชธานี	12,725	11,308	13,114	13,590	9,582	14,886	12,045	10,977	12,338	12,005	9,283	12,885
ยโสธร	12,168	9,904	12,918	13,330	10,354	13,768	11,019	9,391	11,558	11,564	9,531	11,864
ชัยภูมิ	15,640	13,120	16,431	18,892	13,310	20,382	13,922	12,170	14,472	16,672	12,506	17,784
อำนาจเจริญ	13,137	9,271	13,956	14,114	7,534	14,947	11,404	8,589	12,001	11,796	7,130	12,386
บึงกาฬ	22,127	18,899	22,475	20,643	14,479	22,094	19,588	15,624	20,014	18,521	13,110	19,794
หนองบัวลำภู	17,399	12,532	18,528	16,237	10,416	17,653	15,677	11,631	16,616	14,420	9,772	15,551
ขอนแก่น	11,295	9,439	12,389	13,559	10,582	14,450	10,450	8,786	11,432	12,587	10,182	13,307
อุดรธานี	19,763	14,526	20,928	16,918	11,675	19,421	18,132	13,481	19,166	15,301	10,615	17,539
เลย	16,241	12,337	17,244	18,055	14,645	19,373	15,185	11,846	16,042	16,897	13,837	18,080
หนองคาย	17,084	14,713	18,626	16,233	16,077	16,427	15,730	13,384	17,255	14,887	14,938	14,824
มหาสารคาม	11,137	9,200	11,386	12,620	9,437	13,713	9,796	8,165	10,005	10,725	8,328	11,548
ร้อยเอ็ด	15,402	14,094	15,621	13,849	8,110	15,523	13,477	13,296	13,507	11,083	7,515	12,123
กาฬสินธุ์	11,647	8,968	12,556	9,582	7,341	10,241	10,655	8,173	11,498	8,609	6,731	9,162
สกลนคร	13,213	9,782	14,286	14,012	9,667	15,304	12,242	9,359	13,145	13,023	9,147	14,176
นครพนม	10,515	7,566	14,020	11,346	7,577	14,634	9,752	7,082	12,926	10,067	6,682	13,020
มุกดาหาร	14,748	11,665	16,293	13,188	10,537	14,664	13,844	11,049	15,245	12,014	10,054	13,105

ตาราง ผ3 ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่ายเพื่ออุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน เป็นรายจังหวัด จำแนกตามการเป็นหนี้ของครัวเรือนเกษตร พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น						ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค					
	2558			2560			2558			2560		
	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้	คร.เกษตร ทั้งสิ้น	คร.เกษตรที่ ไม่เป็นหนี้	คร.เกษตร ที่เป็นหนี้
ได้	20,342	15,428	24,487	20,384	15,923	24,502	17,680	13,874	20,890	17,686	14,289	20,820
นครศรีธรรมราช	20,778	17,557	22,632	17,341	12,869	19,955	18,084	15,820	19,386	14,951	12,096	16,621
กระบี่	23,771	20,041	25,647	28,467	16,358	32,217	20,612	16,926	22,465	24,462	14,848	27,439
พังงา	19,714	15,815	22,810	19,226	16,094	22,911	17,166	13,949	19,721	17,153	14,571	20,192
ภูเก็ต	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สุราษฎร์ธานี	27,050	19,472	30,598	29,193	21,334	34,245	22,833	16,311	25,887	24,598	18,230	28,691
ระนอง	18,720	13,867	22,155	20,575	13,051	28,846	16,629	12,618	19,467	18,186	11,349	25,702
ชุมพร	25,477	18,894	29,061	22,309	21,863	22,721	21,406	16,549	24,050	18,768	18,746	18,788
สงขลา	19,544	15,421	24,733	19,143	16,276	22,801	17,093	13,951	21,046	16,468	13,671	20,037
สตูล	17,875	14,126	21,884	17,287	12,480	22,990	16,301	13,066	19,761	15,499	11,816	19,868
ตรัง	19,670	15,897	21,769	16,137	12,524	20,232	16,681	14,022	18,160	13,833	11,060	16,977
พัทลุง	14,533	11,776	16,818	15,689	10,726	18,714	12,544	10,853	13,946	13,377	9,715	15,608
ปัตตานี	11,976	11,014	12,811	16,933	17,974	16,424	11,285	9,821	12,554	15,244	15,966	14,891
ยะลา	12,225	11,911	14,147	15,143	15,000	15,902	11,662	11,350	13,571	14,688	14,543	15,460
นราธิวาส	13,836	11,859	37,312	13,446	12,315	16,467	13,570	11,661	36,236	12,817	11,879	15,324

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ4 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่าย เพื่ออุปโภคบริโภคต่อเดือนต่อครัวเรือน เฉพาะครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น			รายได้ประจำ			ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น			ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค		
	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ทั่วราชอาณาจักร	22,035	22,625	1.3	21,787	22,357	1.3	17,530	17,424	-0.3	15,476	15,316	-0.5
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	31,413	N/A	N/A	31,413	N/A	N/A	28,179	30,320	3.7	25,429	25,953	1.0
กรุงเทพมหานคร	40,293	N/A	N/A	40,293	N/A	N/A	35,114	N/A	N/A	32,535	N/A	N/A
สมุทรปราการ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
นนทบุรี	39,672	N/A	N/A	39,672	N/A	N/A	27,186	N/A	N/A	23,723	N/A	N/A
ปทุมธานี	30,155	37,064	10.9	30,155	37,064	10.9	27,921	30,320	4.2	25,231	25,953	1.4
ภาคกลาง	30,411	31,722	2.1	30,121	31,521	2.3	20,270	19,273	-2.5	17,962	16,999	-2.7
พระนครศรีอยุธยา	61,864	24,166	-37.5	61,864	24,128	-37.5	21,697	17,134	-11.1	20,184	15,542	-12.2
อ่างทอง	19,409	20,705	3.3	18,860	20,553	4.4	16,290	17,526	3.7	14,628	15,834	4.0
ลพบุรี	17,517	16,274	-3.6	17,421	16,153	-3.7	14,525	12,405	-7.6	13,239	11,448	-7.0
สิงห์บุรี	23,618	22,900	-1.5	23,609	22,455	-2.5	22,091	21,454	-1.5	19,251	18,616	-1.7
ชัยนาท	23,127	45,797	40.7	22,785	45,672	41.6	17,451	15,636	-5.3	14,808	14,017	-2.7
สระบุรี	25,402	37,896	22.1	22,979	37,824	28.3	19,928	26,328	14.9	17,582	23,210	14.9
ชลบุรี	23,118	N/A	N/A	23,084	N/A	N/A	26,049	28,297	4.2	24,115	25,466	2.8
ระยอง	24,640	21,276	-7.1	24,640	21,249	-7.1	22,302	19,624	-6.2	20,802	18,604	-5.4
จันทบุรี	73,298	41,313	-24.9	73,127	41,185	-25.0	32,390	24,239	-13.5	28,186	22,120	-11.4
ตราด	34,401	26,793	-11.7	33,951	26,757	-11.2	25,826	19,657	-12.8	21,475	16,569	-12.2

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ4 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่าย เพื่ออุปโภคบริโภคต่อเดือนต่อครัวเรือน เฉพาะครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น			รายได้ประจำ			ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น			ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค		
	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ฉะเชิงเทรา	89,345	49,259	-25.7	89,345	48,982	-26.0	25,092	23,990	-2.2	22,008	21,924	-0.2
ปราจีนบุรี	26,397	29,487	5.7	26,230	29,223	5.6	26,989	20,227	-13.4	22,432	17,234	-12.3
นครนายก	15,442	23,538	23.5	15,309	20,076	14.5	14,083	19,612	18.0	12,564	17,625	18.4
สระแก้ว	36,021	22,210	-21.5	35,004	21,967	-20.8	23,072	15,439	-18.2	20,334	13,155	-19.6
ราชบุรี	15,935	N/A	N/A	15,914	N/A	N/A	12,969	31,821	56.6	12,270	26,176	46.1
กาญจนบุรี	16,862	28,580	30.2	16,713	28,154	29.8	15,633	21,448	17.1	13,975	18,369	14.6
สุพรรณบุรี	15,496	17,661	6.8	15,479	17,584	6.6	14,575	14,266	-1.1	12,956	12,741	-0.8
นครปฐม	42,436	53,251	12.0	42,276	53,251	12.2	30,487	36,958	10.1	27,326	29,887	4.6
สมุทรสาคร	41,959	N/A	N/A	41,959	N/A	N/A	23,324	31,604	16.4	20,193	28,782	19.4
สมุทรสงคราม	24,424	N/A	N/A	24,424	N/A	N/A	16,570	26,509	26.5	15,709	24,873	25.8
เพชรบุรี	24,206	32,822	16.4	24,206	32,504	15.9	18,671	20,952	5.9	16,769	18,472	5.0
ประจวบคีรีขันธ์	34,568	56,478	27.8	34,537	56,478	27.9	24,440	28,731	8.4	22,046	26,234	9.1
ภาคเหนือ	18,774	17,420	-3.7	18,535	17,108	-3.9	15,268	14,590	-2.2	13,319	12,962	-1.3
เชียงใหม่	22,008	17,143	-11.7	21,864	16,847	-12.2	13,462	12,894	-2.1	11,651	11,218	-1.9
ลำพูน	16,874	13,821	-9.5	16,548	13,715	-9.0	17,105	12,688	-13.9	13,695	11,002	-10.4
ลำปาง	15,138	14,598	-1.8	14,764	14,312	-1.5	12,610	12,638	0.1	10,546	11,391	3.9
อุตรดิตถ์	17,292	17,575	0.8	16,885	17,268	1.1	14,669	12,594	-7.3	13,105	11,381	-6.8

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ4 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่าย เพื่ออุปโภคบริโภคต่อเดือนต่อครัวเรือน เฉพาะครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น			รายได้ประจำ			ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น			ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค		
	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
แพร่	14,266	10,341	-14.9	14,109	10,166	-15.1	12,468	10,004	-10.4	10,552	8,528	-10.1
น่าน	15,065	12,686	-8.2	14,975	12,594	-8.3	12,921	11,484	-5.7	11,528	10,275	-5.6
พะเยา	15,482	9,464	-21.8	15,383	9,392	-21.9	12,580	11,061	-6.2	10,842	9,775	-5.1
เชียงราย	9,850	10,946	5.4	9,796	10,828	5.1	11,303	11,890	2.6	9,802	10,437	3.2
แม่ฮ่องสอน	9,663	9,218	-2.3	9,663	9,203	-2.4	9,594	9,590	-0.0	8,040	8,688	4.0
นครสวรรค์	26,700	22,851	-7.5	26,590	22,276	-8.5	17,839	18,646	2.2	15,729	17,209	4.6
อุทัยธานี	20,755	17,902	-7.1	19,998	17,784	-5.7	16,841	13,764	-9.6	15,023	11,882	-11.1
กำแพงเพชร	22,762	22,908	0.3	22,279	22,517	0.5	20,647	22,026	3.3	18,402	20,021	4.3
ตาก	20,441	16,916	-9.0	20,299	16,551	-9.7	15,461	12,246	-11.0	13,845	10,434	-13.2
สุโขทัย	24,587	22,551	-4.2	24,098	21,432	-5.7	16,243	14,350	-6.0	14,265	12,718	-5.6
พิษณุโลก	13,376	16,525	11.1	13,134	16,388	11.7	15,311	17,458	6.8	13,181	14,691	5.6
พิจิตร	22,782	19,983	-6.3	22,526	19,546	-6.8	18,511	15,978	-7.1	15,886	14,305	-5.1
เพชรบูรณ์	21,893	22,282	0.9	21,716	22,216	1.1	16,217	16,744	1.6	14,228	15,242	3.5
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	19,136	18,731	-1.1	18,943	18,511	-1.1	15,578	16,011	1.4	14,092	14,228	0.5
นครราชสีมา	24,788	21,665	-6.5	24,760	21,570	-6.7	14,297	15,754	5.0	12,539	14,250	6.6
บุรีรัมย์	20,913	16,680	-10.7	20,913	16,680	-10.7	17,606	14,419	-9.5	16,242	12,175	-13.4
สุรินทร์	21,686	18,687	-7.2	21,305	18,568	-6.6	18,564	16,380	-6.1	15,745	14,186	-5.1

ตาราง ผ4 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่าย เพื่ออุปโภคบริโภคต่อเดือนต่อครัวเรือน เฉพาะครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น			รายได้ประจำ			ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น			ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค		
	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ศรีสะเกษ	15,520	17,448	6.0	15,438	16,698	4.0	16,524	15,248	-3.9	14,909	13,579	-4.6
อุบลราชธานี	18,185	19,211	2.8	18,088	19,075	2.7	13,114	14,886	6.5	12,338	12,885	2.2
ยโสธร	18,834	17,101	-4.7	18,608	17,061	-4.2	12,918	13,768	3.2	11,558	11,864	1.3
ชัยภูมิ	23,294	27,282	8.2	23,006	27,106	8.5	16,431	20,382	11.4	14,472	17,784	10.9
อำนาจเจริญ	16,812	16,769	-0.1	16,683	16,359	-1.0	13,956	14,947	3.5	12,001	12,386	1.6
บึงกาฬ	19,958	22,280	5.7	19,504	21,812	5.8	22,475	22,094	-0.8	20,014	19,794	-0.6
หนองบัวลำภู	22,812	18,798	-9.2	22,686	18,378	-10.0	18,528	17,653	-2.4	16,616	15,551	-3.3
ขอนแก่น	20,190	20,011	-0.4	20,186	19,760	-1.1	12,389	14,450	8.0	11,432	13,307	7.9
อุดรธานี	20,030	17,473	-6.6	19,365	17,099	-6.0	20,928	19,421	-3.7	19,166	17,539	-4.3
เลย	16,499	17,039	1.6	16,337	16,943	1.8	17,244	19,373	6.0	16,042	18,080	6.2
หนองคาย	16,159	16,299	0.4	16,051	15,953	-0.3	18,626	16,427	-6.1	17,255	14,824	-7.3
มหาสารคาม	12,577	15,126	9.7	12,358	14,757	9.3	11,386	13,713	9.7	10,005	11,548	7.4
ร้อยเอ็ด	14,310	18,238	12.9	14,042	18,006	13.2	15,621	15,523	-0.3	13,507	12,123	-5.3
กาฬสินธุ์	14,736	11,668	-11.0	14,569	11,610	-10.7	12,556	10,241	-9.7	11,498	9,162	-10.7
สกลนคร	18,758	14,801	-11.2	17,845	14,667	-9.3	14,286	15,304	3.5	13,145	14,176	3.8
นครพนม	15,054	16,263	3.9	14,848	15,976	3.7	14,020	14,634	2.2	12,926	13,020	0.4
มุกดาหาร	18,220	16,297	-5.4	18,166	16,245	-5.4	16,293	14,664	-5.1	15,245	13,105	-7.3

ตาราง ผ4 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน รายได้ประจำเฉลี่ยต่อเดือนต่อครอบครัว ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน และค่าใช้จ่าย เพื่ออุปโภคบริโภคต่อเดือนต่อครัวเรือน เฉพาะครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น			รายได้ประจำ			ค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น			ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภค		
	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)	2558	2560	อัตราการเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
ใต้	28,889	33,034	6.9	28,486	32,655	7.1	24,487	24,502	0.0	20,890	20,820	-0.2
นครศรีธรรมราช	26,096	29,260	5.9	25,466	28,363	5.5	22,632	19,955	-6.1	19,386	16,621	-7.4
กระบี่	26,306	34,666	14.8	26,006	34,226	14.7	25,647	32,217	12.1	22,465	27,439	10.5
พังงา	27,972	24,976	-5.5	27,913	24,976	-5.4	22,810	22,911	0.2	19,721	20,192	1.2
ภูเก็ต	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	53,452	N/A
สุราษฎร์ธานี	39,013	50,330	13.6	38,841	50,074	13.5	30,598	34,245	5.8	25,887	28,691	5.3
ระนอง	23,934	48,832	42.8	23,884	48,509	42.5	22,155	28,846	14.1	19,467	25,702	14.9
ชุมพร	31,287	32,996	2.7	30,405	32,895	4.0	29,061	22,721	-11.6	24,050	18,788	-11.6
สงขลา	35,485	28,883	-9.8	35,334	28,694	-9.9	24,733	22,801	-4.0	21,046	20,037	-2.4
สตูล	21,445	24,390	6.6	21,445	24,389	6.6	21,884	22,990	2.5	19,761	19,868	0.3
ตรัง	25,485	19,839	-11.8	24,679	19,666	-10.7	21,769	20,232	-3.6	18,160	16,977	-3.3
พัทลุง	15,640	20,995	15.9	15,589	20,809	15.5	16,818	18,714	5.5	13,946	15,608	5.8
ปัตตานี	15,259	21,115	17.6	15,259	19,862	14.1	12,811	16,424	13.2	12,554	14,891	8.9
ยะลา	14,934	16,603	5.4	14,934	16,506	5.1	14,147	15,902	6.0	13,571	15,460	6.7
นราธิวาส	40,258	17,629	-33.8	40,258	17,629	-33.8	37,312	16,467	-33.6	36,236	15,324	-35.0

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ5 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560

ภาค/จังหวัด	สัดส่วนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น (บาทต่อครัวเรือน)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560
ทั่วราชอาณาจักร	68.1	67.2	200,689	239,034	136,587	160,587
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	63.2	N/A	255,733	N/A	161,538	N/A
กรุงเทพมหานคร	33.9	N/A	410,000	N/A	139,115	N/A
สมุทรปราการ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
นนทบุรี	26.3	N/A	193,993	N/A	51,014	N/A
ปทุมธานี	77.1	51.0	253,833	826,397	195,644	421,464
ภาคกลาง	62.2	66.0	236,648	278,358	147,242	183,780
พระนครศรีอยุธยา	51.6	76.2	647,394	253,871	333,955	193,477
อ่างทอง	67.9	75.3	212,568	199,685	144,374	150,365
ลพบุรี	81.6	76.9	143,797	67,030	117,300	51,533
สิงห์บุรี	80.0	53.6	232,025	229,307	185,548	122,946
ชัยนาท	66.6	78.1	272,747	326,443	181,742	255,015
สระบุรี	84.4	79.4	231,255	539,002	195,247	428,013
ชลบุรี	35.0	36.5	144,409	336,468	50,595	122,766
ระยอง	22.9	27.8	208,899	N/A	47,939	N/A
จันทบุรี	59.2	69.1	330,106	301,433	195,317	208,202
ตราด	44.7	64.8	405,081	231,728	181,000	150,273

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ5 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	สัดส่วนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น (บาทต่อครัวเรือน)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560
ฉะเชิงเทรา	69.2	60.9	201,984	352,432	139,873	214,633
ปราจีนบุรี	87.3	71.9	330,211	430,916	288,228	309,635
นครนายก	58.5	71.7	117,834	400,956	68,886	287,346
สระแก้ว	83.6	87.2	279,647	283,384	233,764	247,102
ราชบุรี	51.9	57.1	105,316	N/A	54,659	N/A
กาญจนบุรี	49.5	68.8	142,891	447,945	70,719	308,087
สุพรรณบุรี	68.8	62.7	77,258	129,904	53,185	81,430
นครปฐม	60.8	41.9	675,383	144,627	410,593	60,535
สมุทรสาคร	60.5	16.2	210,735	223,062	127,584	36,056
สมุทรสงคราม	10.0	36.7	200,177	N/A	20,039	N/A
เพชรบุรี	76.9	74.8	171,910	241,458	132,158	180,724
ประจวบคีรีขันธ์	55.0	56.2	369,421	494,917	203,024	278,359
ภาคเหนือ	68.8	67.8	204,089	226,334	140,464	153,443
เชียงใหม่	40.7	53.6	105,067	164,024	42,798	87,861
ลำพูน	64.7	70.1	184,281	132,217	119,274	92,654
ลำปาง	64.4	59.9	125,680	126,193	80,897	75,625
อุตรดิตถ์	71.9	66.0	141,195	184,075	101,500	121,555

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ5 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	สัดส่วนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น (บาทต่อครัวเรือน)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560
แพร่	74.6	59.9	169,257	107,751	126,193	64,577
น่าน	78.9	77.7	171,304	239,867	135,096	186,367
พะเยา	63.0	64.2	169,669	129,925	106,970	83,358
เชียงราย	52.4	50.5	61,638	54,765	32,302	27,683
แม่ฮ่องสอน	49.7	50.1	58,450	61,746	29,057	30,933
นครสวรรค์	85.6	81.0	231,529	305,810	198,282	247,827
อุทัยธานี	88.3	83.4	246,974	248,983	218,009	207,637
กำแพงเพชร	92.2	90.1	303,363	444,791	279,645	400,592
ตาก	42.3	45.9	171,619	168,799	72,622	77,462
สุโขทัย	81.9	86.5	326,303	269,846	267,123	233,548
พิษณุโลก	80.4	83.4	373,568	386,734	300,249	322,466
พิจิตร	82.0	74.4	257,248	294,128	210,910	218,812
เพชรบูรณ์	81.7	83.0	181,443	262,954	148,247	218,294
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	76.7	76.4	162,881	198,029	124,953	151,226
นครราชสีมา	76.4	85.5	280,751	190,381	214,393	162,763
บุรีรัมย์	81.4	72.8	197,002	156,317	160,429	113,777
สุรินทร์	87.0	74.7	304,380	201,734	264,902	150,775

ตาราง ผ5 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	สัดส่วนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น (บาทต่อครัวเรือน)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560
ศรีสะเกษ	80.6	81.8	124,380	154,109	100,251	126,065
อุบลราชธานี	78.4	75.6	111,029	201,707	87,082	152,440
ยโสธร	75.1	87.2	86,656	115,378	65,103	100,568
ชัยภูมิ	76.1	78.9	160,599	309,539	122,240	244,316
อำนาจเจริญ	82.5	88.8	153,969	235,125	127,046	208,703
บึงกาฬ	90.3	80.9	138,460	277,282	125,014	224,459
หนองบัวลำภู	81.2	80.4	123,689	112,380	100,400	90,391
ขอนแก่น	62.9	77.0	81,322	110,923	51,156	85,377
อุดรธานี	81.8	67.7	205,741	263,507	168,317	178,333
เลย	79.6	72.1	137,701	167,587	109,576	120,874
หนองคาย	60.6	44.6	101,336	79,087	61,413	35,252
มหาสารคาม	88.6	74.5	103,624	403,103	91,831	300,111
ร้อยเอ็ด	85.7	77.4	233,623	374,097	200,160	289,645
กาฬสินธุ์	74.7	77.3	146,176	138,247	109,127	106,823
สกลนคร	76.2	77.1	196,087	237,170	149,347	182,774
นครพนม	45.7	53.4	100,876	201,747	46,100	107,741
มุกดาหาร	66.6	64.2	112,640	155,119	75,042	99,629

ตาราง ผ5 สัดส่วนครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น และมูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	สัดส่วนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรทั้งสิ้น (บาทต่อครัวเรือน)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560
ใต้	54.2	52.0	266,115	322,549	144,348	167,735
นครศรีธรรมราช	63.5	63.1	262,004	269,718	166,321	170,212
กระบี่	66.5	76.4	348,316	456,680	231,764	348,696
พังงา	55.7	45.9	306,689	304,446	170,959	139,850
ภูเก็ต	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สุราษฎร์ธานี	68.1	60.9	306,164	494,659	208,531	301,100
ระนอง	58.6	47.6	256,318	371,201	150,109	176,826
ชุมพร	64.7	52.0	286,062	252,636	185,217	131,299
สงขลา	44.3	43.9	256,057	197,906	113,377	86,947
สตูล	48.3	45.7	172,773	346,672	83,489	158,547
ตรัง	64.2	46.9	234,988	281,193	150,962	131,810
พัทลุง	54.7	62.1	269,314	278,733	147,247	173,178
ปัตตานี	53.6	67.2	39,063	235,476	20,919	158,226
ยะลา	14.0	15.8	22,016	34,596	3,089	5,480
นราธิวาส	7.8	27.2	1,028,792	175,988	79,897	47,946

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ6 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด จำแนกตามแหล่งเงินทุน พ.ศ. 2558 และ 2560

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	มูลค่าหนี้สินรวม		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ		มูลค่าหนี้สินทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ	
	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ
ทั่วราชอาณาจักร	200,689.5	100.0	194,653.4	97.0	6,036.1	3.0	239,034	100.0	231,527	96.9	7,507	3.1
กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด	255,732.8	100.0	218,697.6	85.5	37,035.2	14.5	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
กรุงเทพมหานคร	410,000	100.0	350,000	85.4	60,000	14.6	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สมุทรปราการ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
นนทบุรี	193,993	100.0	193,993	100.0	0	0.0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ปทุมธานี	253,833	100.0	214,374	84.5	39,460	15.5	826,397	100.0	802,506	97.1	23,891	2.9
ภาคกลาง	236,647.5	100.0	224,491.4	94.9	12,156.1	5.1	278,358	100.0	258,991	93.0	19,366	7.0
พระนครศรีอยุธยา	647,394	100.0	643,624	99.4	3,771	0.6	253,871	100.0	186,601	73.5	67,270	26.5
อ่างทอง	212,568	100.0	201,533	94.8	11,035	5.2	199,685	100.0	191,015	95.7	8,670	4.3
ลพบุรี	143,797	100.0	140,997	98.1	2,800	1.9	67,030	100.0	66,064	98.6	966	1.4
สิงห์บุรี	232,025	100.0	229,528	98.9	2,497	1.1	229,307	100.0	225,145	98.2	4,163	1.8
ชัยนาท	272,747	100.0	248,971	91.3	23,776	8.7	326,443	100.0	320,306	98.1	6,138	1.9
สระบุรี	231,255	100.0	227,159	98.2	4,096	1.8	539,002	100.0	539,002	100.0	0	0.0
ชลบุรี	144,409	100.0	144,409	100.0	0	0.0	336,468	100.0	336,468	100.0	0	0.0
ระยอง	208,899	100.0	208,899	100.0	0	0.0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
จันทบุรี	330,106	100.0	314,024	95.1	16,082	4.9	301,433	100.0	296,807	98.5	4,625	1.5
ตราด	405,081	100.0	404,446	99.8	635	0.2	231,728	100.0	227,857	98.3	3,870	1.7

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ6 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด จำแนกตามแหล่งเงินทุน พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	มูลค่าหนี้สินรวม		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ		มูลค่าหนี้สินทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ	
	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ
ฉะเชิงเทรา	201,984	100.0	166,540	82.5	35,444	17.5	352,432	100.0	324,225	92.0	28,207	8.0
ปราจีนบุรี	330,211	100.0	290,643	88.0	39,568	12.0	430,916	100.0	430,916	100.0	0	-
นครนายก	117,834	100.0	117,834	100.0	0	0.0	400,956	100.0	280,074	69.9	120,882	30.1
สระแก้ว	279,647	100.0	256,359	91.7	23,288	8.3	283,384	100.0	247,647	87.4	35,737	12.6
ราชบุรี	105,316	100.0	105,316	100.0	0	0.0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
กาญจนบุรี	142,891	100.0	120,864	84.6	22,027	15.4	447,945	100.0	412,810	92.2	35,135	7.8
สุพรรณบุรี	77,258	100.0	70,739	91.6	6,519	8.4	129,904	100.0	126,399	97.3	3,505	2.7
นครปฐม	675,383	100.0	640,323	94.8	35,060	5.2	144,627	100.0	143,247	99.0	1,380	1.0
สมุทรสาคร	210,735	100.0	210,735	100.0	0	0.0	223,062	100.0	223,062	100.0	0	0.0
สมุทรสงคราม	200,177	100.0	200,177	100.0	0	0.0	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
เพชรบุรี	171,910	100.0	166,859	97.1	5,051	2.9	241,458	100.0	240,380	99.6	1,078	0.4
ประจวบคีรีขันธ์	369,421	100.0	368,157	99.7	1,263	0.3	494,917	100.0	481,202	97.2	13,715	2.8
ภาคเหนือ	204,089.3	100.0	199,725.4	97.9	4,363.9	2.1	226,334	100.0	222,255	98.2	4,078	1.8
เชียงใหม่	105,067	100.0	105,067	100.0	0	0.0	164,024	100.0	164,024	100.0	0	0.0
ลำพูน	184,281	100.0	181,803	98.7	2,478	1.3	132,217	100.0	128,735	97.4	3,482	2.6
ลำปาง	125,680	100.0	125,119	99.6	561	0.4	126,193	100.0	124,582	98.7	1,610	1.3
อุตรดิตถ์	141,195	100.0	139,833	99.0	1,362	1.0	184,075	100.0	181,245	98.5	2,831	1.5

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ6 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด จำแนกตามแหล่งเงินทุน พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	มูลค่าหนี้สินรวม		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ		มูลค่าหนี้สินทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ	
	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ
แพร่	169,257	100.0	168,987	99.8	270	0.2	107,751	100.0	107,000	99.3	750	0.7
น่าน	171,304	100.0	171,115	99.9	189	0.1	239,867	100.0	239,211	99.7	655	0.3
พะเยา	169,669	100.0	164,791	97.1	4,878	2.9	129,925	100.0	128,388	98.8	1,536	1.2
เชียงราย	61,638	100.0	61,638	100.0	0	0.0	54,765	100.0	54,705	99.9	60	0.1
แม่ฮ่องสอน	58,450	100.0	58,424	100.0	26	0.0	61,746	100.0	60,093	97.3	1,654	2.7
นครสวรรค์	231,529	100.0	229,940	99.3	1,589	0.7	305,810	100.0	301,577	98.6	4,233	1.4
อุทัยธานี	246,974	100.0	243,112	98.4	3,862	1.6	248,983	100.0	246,110	98.8	2,874	1.2
กำแพงเพชร	303,363	100.0	291,736	96.2	11,626	3.8	444,791	100.0	434,075	97.6	10,716	2.4
ตาก	171,619	100.0	169,219	98.6	2,400	1.4	168,799	100.0	117,533	69.6	51,266	30.4
สุโขทัย	326,303	100.0	325,202	99.7	1,101	0.3	269,846	100.0	266,383	98.7	3,463	1.3
พิษณุโลก	373,568	100.0	372,895	99.8	673	0.2	386,734	100.0	386,734	100.0	0	0.0
พิจิตร	257,248	100.0	244,931	95.2	12,317	4.8	294,128	100.0	292,966	99.6	1,162	0.4
เพชรบูรณ์	181,443	100.0	166,873	92.0	14,570	8.0	262,954	100.0	257,631	98.0	5,324	2.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	162,881.4	100.0	157,664.5	96.8	5,216.9	3.2	198,029	100.0	194,981	98.5	3,048	1.5
นครราชสีมา	280,751	100.0	253,383	90.3	27,368	9.7	190,381	100.0	180,569	94.8	9,812	5.2
บุรีรัมย์	197,002	100.0	191,606	97.3	5,396	2.7	156,317	100.0	147,823	94.6	8,494	5.4
สุรินทร์	304,380	100.0	292,489	96.1	11,891	3.9	201,734	100.0	198,783	98.5	2,951	1.5

ตาราง ผ6 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด จำแนกตามแหล่งเงินทุน พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	มูลค่าหนี้สินรวม		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ		มูลค่าหนี้สินทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ	
	บาทต่อ ครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อ ครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อ ครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อ ครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อ ครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อ ครัวเรือน	ร้อยละ
ศรีสะเกษ	124,380	100.0	123,962	99.7	417	0.3	154,109	100.0	151,853	98.5	2,257	1.5
อุบลราชธานี	111,029	100.0	110,747	99.7	282	0.3	201,707	100.0	200,714	99.5	993	0.5
ยโสธร	86,656	100.0	86,656	100.0	0	0.0	115,378	100.0	115,378	100.0	0	0.0
ชัยภูมิ	160,599	100.0	151,765	94.5	8,835	5.5	309,539	100.0	300,469	97.1	9,069	2.9
อำนาจเจริญ	153,969	100.0	153,550	99.7	419	0.3	235,125	100.0	233,538	99.3	1,586	0.7
บึงกาฬ	138,460	100.0	138,282	99.9	178	0.1	277,282	100.0	276,730	99.8	552	0.2
หนองบัวลำภู	123,689	100.0	122,822	99.3	868	0.7	112,380	100.0	109,792	97.7	2,588	2.3
ขอนแก่น	81,322	100.0	81,302	100.0	20	0.0	110,923	100.0	110,845	99.9	78	0.1
อุดรธานี	205,741	100.0	204,674	99.5	1,066	0.5	263,507	100.0	260,881	99.0	2,626	1.0
เลย	137,701	100.0	133,967	97.3	3,735	2.7	167,587	100.0	166,861	99.6	726	0.4
หนองคาย	101,336	100.0	99,666	98.4	1,670	1.6	79,087	100.0	79,087	100.0	0	0.0
มหาสารคาม	103,624	100.0	101,619	98.1	2,004	1.9	403,103	100.0	400,999	99.5	2,105	0.5
ร้อยเอ็ด	233,623	100.0	233,494	99.9	129	0.1	374,097	100.0	374,097	100.0	0	0.0
กาฬสินธุ์	146,176	100.0	146,082	99.9	94	0.1	138,247	100.0	137,936	99.8	311	0.2
สกลนคร	196,087	100.0	187,844	95.8	8,243	4.2	237,170	100.0	236,037	99.5	1,133	0.5
นครพนม	100,876	100.0	98,965	98.1	1,911	1.9	201,747	100.0	196,213	97.3	5,534	2.7
มุกดาหาร	112,640	100.0	111,662	99.1	978	0.9	155,119	100.0	155,119	100.0	0	0.0

ตาราง ผ6 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด จำแนกตามแหล่งเงินทุน พ.ศ. 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	2558						2560					
	มูลค่าหนี้สินรวม		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ		มูลค่าหนี้สินทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินในระบบ		มูลค่าหนี้สินนอกระบบ	
	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ	บาทต่อครัวเรือน	ร้อยละ
ใต้	266,115.5	100.0	261,703.4	98.3	4,412.1	1.7	322,549	100.0	309,570	96.0	12,979	4.0
นครศรีธรรมราช	262,004	100.0	256,477	97.9	5,527	2.1	269,718	100.0	229,919	85.2	39,799	14.8
กระบี่	348,316	100.0	336,766	96.7	11,550	3.3	456,680	100.0	454,869	99.6	1,811	0.4
พังงา	306,689	100.0	306,689	100.0	0	0.0	304,446	100.0	303,601	99.7	845	0.3
ภูเก็ต	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สุราษฎร์ธานี	306,164	100.0	305,351	99.7	813	0.3	494,659	100.0	494,467	100.0	192	0.0
ระนอง	256,318	100.0	250,595	97.8	5,723	2.2	371,201	100.0	370,010	99.7	1,192	0.3
ชุมพร	286,062	100.0	285,015	99.6	1,047	0.4	252,636	100.0	250,842	99.3	1,794	0.7
สงขลา	256,057	100.0	253,941	99.2	2,116	0.8	197,906	100.0	195,477	98.8	2,428	1.2
สตูล	172,773	100.0	171,791	99.4	983	0.6	346,672	100.0	315,622	91.0	31,050	9.0
ตรัง	234,988	100.0	222,326	94.6	12,663	5.4	281,193	100.0	267,473	95.1	13,720	4.9
พัทลุง	269,314	100.0	267,379	99.3	1,934	0.7	278,733	100.0	273,905	98.3	4,828	1.7
ปัตตานี	39,063	100.0	29,236	74.8	9,827	25.2	235,476	100.0	212,910	90.4	22,566	9.6
ยะลา	22,016	100.0	11,079	50.3	10,937	49.7	34,596	100.0	22,773	65.8	11,823	34.2
นราธิวาส	1,028,792	100.0	1,028,792	100.0	0	0.0	175,988	100.0	158,077	89.8	17,912	10.2

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ7 มูลค่าที่ดินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ และร้อยละของมูลค่าหนี้สิน เป็นรายจังหวัด จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. 2560

ภาค/จังหวัด	จำนวนหนี้สินทั้งสิ้น		ชื่อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน		ใช้ในการศึกษา		ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่นในครัวเรือน		ใช้ทำธุรกิจ		ใช้ทำการเกษตร		อื่นๆ	
	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ
ทั่วราชอาณาจักร	239,034	100.0	21,890	9.2	1,687	0.7	63,931	26.7	14,961	6.3	134,819	56.4	1,747	0.7
กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
กรุงเทพมหานคร	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สมุทรปราการ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
นนทบุรี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
ปทุมธานี	826,397	100.0	0	0.0	0	0.0	37,213	4.5	0	0.0	789,183	95.5	0	0.0
ภาคกลาง	278,358	100.0	31,755	11.4	1,424	0.5	60,320	21.7	18,354	6.6	165,836	59.6	669	0.2
พระนครศรีอยุธยา	253,871	100.0	0	0.0	0	0.0	119,824	47.2	0	0.0	134,048	52.8	0	0.0
อ่างทอง	199,685	100.0	0	0.0	0	0.0	25,507	12.8	28,882	14.5	145,295	72.8	0	0.0
ลพบุรี	67,030	100.0	0	0.0	0	0.0	10,769	16.1	748	1.1	55,513	82.8	0	0.0
สิงห์บุรี	229,307	100.0	0	0.0	0	0.0	107,383	46.8	0	0.0	121,924	53.2	0	0.0
ชัยนาท	326,443	100.0	63,693	19.5	0	0.0	47,172	14.5	6,925	2.1	208,654	63.9	0	0.0
สระบุรี	539,002	100.0	0	0.0	0	0.0	43,352	8.0	0	0.0	495,651	92.0	0	0.0
ชลบุรี	336,468	100.0	0	0.0	0	0.0	211,212	62.8	0	0.0	125,256	37.2	0	0.0
ระยอง	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
จันทบุรี	301,433	100.0	13,090	4.3	0	0.0	91,155	30.2	14,951	5.0	182,236	60.5	0	0.0
ตราด	231,728	100.0	16,984	7.3	1,358	0.6	82,700	35.7	31,758	13.7	98,928	42.7	0	0.0

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง พ7 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และร้อยละของมูลค่าหนี้สิน เป็นรายจังหวัด จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	จำนวนหนี้สินทั้งสิ้น		ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน		ใช้ในการศึกษา		ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่นในครัวเรือน		ใช้ทำธุรกิจ		ใช้ทำการเกษตร		อื่นๆ	
	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ
ฉะเชิงเทรา	352,432	100.0	0	0.0	0	0.0	160,679	45.6	0	0.0	191,753	54.4	0	0.0
ปราจีนบุรี	430,916	100.0	224,130	52.0	0	0.0	37,744	8.8	40,855	9.5	128,187	29.7	0	0.0
นครนายก	400,956	100.0	0	0.0	0	0.0	110,070	27.5	17,400	4.3	273,486	68.2	0	0.0
สระแก้ว	283,384	100.0	5,458	1.9	3,763	1.3	41,610	14.7	18,682	6.6	211,405	74.6	2,467	0.9
ราชบุรี	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
กาญจนบุรี	447,945	100.0	16,224	3.6	5,136	1.1	108,479	24.2	59,323	13.2	258,782	57.8	0	0.0
สุพรรณบุรี	129,904	100.0	11,523	8.9	598	0.5	10,266	7.9	4,390	3.4	103,126	79.4	0	0.0
นครปฐม	144,627	100.0	0	0.0	0	0.0	28,010	19.4	0	0.0	116,616	80.6	0	0.0
สมุทรสาคร	223,062	100.0	0	0.0	0	0.0	13,318	6.0	0	0.0	209,744	94.0	0	0.0
สมุทรสงคราม	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
เพชรบุรี	241,458	100.0	19,167	7.9	2,832	1.2	37,632	15.6	20,899	8.7	160,929	66.6	0	0.0
ประจวบคีรีขันธ์	494,917	100.0	25,003	5.1	8,493	1.7	202,043	40.8	7,049	1.4	252,329	51.0	0	0.0
ภาคเหนือ	226,334	100.0	8,792	3.9	1,451	0.6	42,190	18.6	9,470	4.2	162,506	71.8	1,923	0.8
เชียงใหม่	164,024	100.0	1,391	0.8	583	0.4	54,908	33.5	6,814	4.2	100,327	61.2	0	0.0
ลำพูน	132,217	100.0	6,324	4.8	5,880	4.4	47,556	36.0	1,460	1.1	68,905	52.1	2,092	1.6
ลำปาง	126,193	100.0	8,959	7.1	357	0.3	22,965	18.2	8,097	6.4	85,815	68.0	0	0.0
อุตรดิตถ์	184,075	100.0	5,757	3.1	1,911	1.0	18,560	10.1	11,033	6.0	137,510	74.7	9,303	5.1

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ7 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ และร้อยละของมูลค่าหนี้สิน เป็นรายจังหวัด จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	จำนวนหนี้สินทั้งสิ้น		ชื่อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน		ใช้ในการศึกษา		ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่นในครัวเรือน		ใช้ทำธุรกิจ		ใช้ทำการเกษตร		อื่นๆ	
	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ
แพร่	107,751	100.0	0	0.0	4,582	4.3	37,271	34.6	3,031	2.8	62,564	58.1	303	0.3
น่าน	239,867	100.0	8,362	3.5	725	0.3	26,099	10.9	4,995	2.1	199,686	83.2	0	0.0
พะเยา	29,925	100.0	4,897	3.8	6,601	5.1	21,980	16.9	4,348	3.3	85,363	65.7	6,735	5.2
เชียงราย	54,765	100.0	0	0.0	2,974	5.4	7,571	13.8	3,004	5.5	40,640	74.2	576	1.1
แม่ฮ่องสอน	61,746	100.0	0	0.0	158	0.3	11,990	19.4	1,084	1.8	48,515	78.6	0	0.0
นครสวรรค์	305,810	100.0	40,493	13.2	454	0.1	102,358	33.5	13,842	4.5	148,662	48.6	0	0.0
อุทัยธานี	248,983	100.0	5,727	2.3	2,883	1.2	55,649	22.4	5,515	2.2	179,209	72.0	0	0.0
กำแพงเพชร	44,791	100.0	23,029	5.2	1,012	0.2	37,062	8.3	23,201	5.2	360,486	81.0	0	0.0
ตาก	68,799	100.0	9,688	5.7	1,784	1.1	23,085	13.7	62,109	36.8	72,133	42.7	0	0.0
สุโขทัย	269,846	100.0	12,572	4.7	935	0.3	55,026	20.4	3,419	1.3	193,740	71.8	4,153	1.5
พิษณุโลก	386,734	100.0	0	0.0	0	0.0	33,953	8.8	19,332	5.0	323,549	83.7	9,900	2.6
พิจิตร	294,128	100.0	15,915	5.4	0	0.0	54,391	18.5	0	0.0	223,129	75.9	693	0.2
เพชรบูรณ์	62,954	100.0	0	0.0	314	0.1	49,058	18.7	5,703	2.2	207,879	79.1	0	0.0
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	198,029	100.0	15,250	7.7	1,441	0.7	54,570	27.6	6,109	3.1	119,844	60.5	815	0.4
นครราชสีมา	190,381	100.0	0	0.0	0	0.0	48,159	25.3	1,271	0.7	140,951	74.0	0	0.0
บุรีรัมย์	156,317	100.0	0	0.0	1,882	1.2	64,643	41.4	515	0.3	89,277	57.1	0	0.0
สุรินทร์	201,734	100.0	61,069	30.3	0	0.0	47,702	23.6	45,330	22.5	47,634	23.6	0	0.0

ตาราง พ7 มูลค่าที่ดินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และร้อยละของมูลค่าหนี้สิน เป็นรายจังหวัด จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	จำนวนหนี้สินทั้งสิ้น		ซื้อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน		ใช้ในการศึกษา		ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่นในครัวเรือน		ใช้ทำธุรกิจ		ใช้ทำการเกษตร		อื่นๆ	
	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ
ศรีสะเกษ	154,109	100.0	10,856	7.0	3,022	2.0	39,675	25.7	8,699	5.6	90,610	58.8	1,247	0.8
อุบลราชธานี	201,707	100.0	21,494	10.7	173	0.1	78,070	38.7	0	0.0	101,970	50.6	0	0.0
ยโสธร	15,378	100.0	0	0.0	0	0.0	43,497	37.7	3,983	3.5	67,899	58.8	0	0.0
ชัยภูมิ	09,539	100.0	7,166	2.3	895	0.3	32,886	10.6	12,782	4.1	255,809	82.6	0	0.0
อำนาจเจริญ	35,125	100.0	17,057	7.3	5,612	2.4	58,197	24.8	7,398	3.1	142,622	60.7	4,238	1.8
บึงกาฬ	277,282	100.0	3,326	1.2	4,977	1.8	185,170	66.8	18,281	6.6	65,528	23.6	0	0.0
หนองบัวลำภู	112,380	100.0	4,208	3.7	2,446	2.2	28,819	25.6	883	0.8	76,023	67.6	0	0.0
ขอนแก่น	110,923	100.0	15,186	13.7	165	0.1	26,026	23.5	2,702	2.4	66,844	60.3	0	0.0
อุดรธานี	63,507	100.0	23,459	8.9	2,006	0.8	88,859	33.7	8,649	3.3	140,533	53.3	0	0.0
เลย	167,587	100.0	13,772	8.2	648	0.4	25,657	15.3	3,333	2.0	119,624	71.4	4,553	2.7
หนองคาย	79,087	100.0	0	0.0	4,349	5.5	33,353	42.2	1,822	2.3	39,564	50.0	0	0.0
มหาสารคาม	403,103	100.0	118,342	29.4	0	0.0	92,187	22.9	0	0.0	182,051	45.2	10,523	2.6
ร้อยเอ็ด	74,097	100.0	30,709	8.2	12,537	3.4	26,796	7.2	0	0.0	304,055	81.3	0	0.0
กาฬสินธุ์	38,247	100.0	16,096	11.6	0	0.0	27,566	19.9	1,301	0.9	93,284	67.5	0	0.0
สกลนคร	237,170	100.0	1,978	0.8	942	0.4	48,060	20.3	7,637	3.2	178,553	75.3	0	0.0
นครพนม	201,747	100.0	0	0.0	3,042	1.5	60,415	29.9	4,040	2.0	129,562	64.2	4,689	2.3
มุกดาหาร	155,119	100.0	14,905	9.6	1,581	1.0	58,456	37.7	8,654	5.6	71,522	46.1	0	0.0

ตาราง ๗7 มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และร้อยละของมูลค่าหนี้สิน เป็นรายจังหวัด จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการกู้ยืม พ.ศ. 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	จำนวนหนี้สินทั้งสิ้น		ชื่อ/เช่าซื้อบ้านและที่ดิน		ใช้ในการศึกษา		ใช้จ่ายอุปโภคบริโภคอื่นในครัวเรือน		ใช้ทำธุรกิจ		ใช้ทำการเกษตร		อื่นๆ	
	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ	บาท/ครัวเรือน	ร้อยละ
ใต้	322,549	100.0	54,211	16.8	3,072	1.0	134,317	41.6	44,947	13.9	81,050	25.1	4,952	1.5
นครศรีธรรมราช	69,718	100.0	42,584	15.8	3,887	1.4	102,344	37.9	14,073	5.2	91,483	33.9	15,348	5.7
กระบี่	56,680	100.0	78,831	17.3	5,053	1.1	227,975	49.9	83,538	18.3	61,283	13.4	0	0.0
พังงา	304,446	100.0	114,488	37.6	0	0.0	101,336	33.3	0	0.0	88,622	29.1	0	0.0
ภูเก็ต	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
สุราษฎร์ธานี	494,659	100.0	62,409	12.6	2,777	0.6	203,002	41.0	120,163	24.3	106,060	21.4	247	0.0
ระนอง	371,201	100.0	0	0.0	0	0.0	223,131	60.1	36,675	9.9	111,396	30.0	0	0.0
ชุมพร	252,636	100.0	17,061	6.8	207	0.1	77,304	30.6	9,043	3.6	149,021	59.0	0	0.0
สงขลา	197,906	100.0	31,864	16.1	0	0.0	81,989	41.4	7,932	4.0	76,121	38.5	0	0.0
สตูล	346,672	100.0	152,451	44.0	862	0.2	146,261	42.2	27,282	7.9	19,816	5.7	0	0.0
ตรัง	281,193	100.0	46,081	16.4	12,060	4.3	154,675	55.0	26,921	9.6	41,456	14.7	0	0.0
พัทลุง	278,733	100.0	87,330	31.3	1,546	0.6	101,497	36.4	25,362	9.1	46,536	16.7	16,461	5.9
ปัตตานี	235,476	100.0	25,459	10.8	598	0.3	51,845	22.0	153,648	65.3	3,926	1.7	0	0.0
ยะลา	34,596	100.0	3,492	10.1	9,254	26.7	18,498	53.5	0	0.0	3,352	9.7	0	0.0
นราธิวาส	175,988	100.0	49,221	28.0	0	0.0	118,440	67.3	0	0.0	8,328	4.7	0	0.0

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ8 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ และสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด ปี 2558 และ 2560

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)		สัดส่วนหนี้สินต่อมูลค่าทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560
ทั่วราชอาณาจักร	22,035	22,625	200,689	239,034	2,574,108	2,638,522	9.1	10.6	7.8	9.1
กรุงเทพมหานครและ 3 จังหวัด	31,413	N/A	255,733	N/A	3,227,600	N/A	8.1	N/A	7.9	N/A
กรุงเทพมหานคร	40,293	N/A	410,000	N/A	13,260,000	N/A	10.2	N/A	3.1	N/A
สมุทรปราการ	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A
นนทบุรี	39,672	N/A	193,993	N/A	959,386	N/A	4.9	N/A	20.2	N/A
ปทุมธานี	30,155	37,064	253,833	826,397	2,934,225	N/A	8.4	22.3	8.7	N/A
ภาคกลาง	30,411	31,722	236,648	278,358	2,660,571	3,080,547	7.8	8.8	8.9	9.0
พระนครศรีอยุธยา	61,864	24,166	647,394	253,871	1,973,617	1,105,107	10.5	10.5	32.8	23.0
อ่างทอง	19,409	20,705	212,568	199,685	1,351,733	1,277,735	11.0	9.6	15.7	15.6
ลพบุรี	17,517	16,274	143,797	67,030	2,067,539	1,520,115	8.2	4.1	7.0	4.4
สิงห์บุรี	23,618	22,900	232,025	229,307	3,125,902	2,438,110	9.8	10.0	7.4	9.4
ชัยนาท	23,127	45,797	272,747	326,443	2,517,077	3,059,437	11.8	7.1	10.8	10.7
สระบุรี	25,402	37,896	231,255	539,002	5,250,081	3,610,347	9.1	14.2	4.4	14.9

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ8 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ และสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด ปี 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)		สัดส่วนหนี้สินต่อมูลค่าทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560
ชลบุรี	23,118	N/A	144,409	336,468	2,592,861	3,942,906	6.2	N/A	5.6	8.5
ระยอง	24,640	21,276	208,899	N/A	3,963,818	6,997,224	8.5	N/A	5.3	N/A
จันทบุรี	73,298	41,313	330,106	301,433	5,391,865	5,486,424	4.5	7.3	6.1	5.5
ตราด	34,401	26,793	405,081	231,728	4,367,961	3,155,686	11.8	8.6	9.3	7.3
ฉะเชิงเทรา	89,345	49,259	201,984	352,432	1,889,699	4,059,395	2.3	7.2	10.7	8.7
ปราจีนบุรี	26,397	29,487	330,211	430,916	3,720,060	2,889,883	12.5	14.6	8.9	14.9
นครนายก	15,442	23,538	117,834	400,956	2,784,827	1,738,251	7.6	17.0	4.2	23.1
สระแก้ว	36,021	22,210	279,647	283,384	2,672,937	2,668,842	7.8	12.8	10.5	10.6
ราชบุรี	15,935	N/A	105,316	N/A	1,048,091	2,460,445	6.6	N/A	10.0	N/A
กาญจนบุรี	16,862	28,580	142,891	47,945	1,968,194	3,806,700	8.5	15.7	7.3	11.8
สุพรรณบุรี	15,496	17,661	77,258	129,904	1,663,836	3,167,678	5.0	7.4	4.6	4.1
นครปฐม	42,436	53,251	675,383	144,627	2,732,579	1,215,959	15.9	2.7	24.7	11.9
สมุทรสาคร	41,959	N/A	210,735	223,062	1,452,932	3,948,163	5.0	N/A	14.5	5.6

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ8 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ และสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด ปี 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)		สัดส่วนหนี้สินต่อมูลค่าทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560
สมุทรสงคราม	24,424	N/A	200,177	N/A	,097,537	2,102,167	8.2	N/A	18.2	N/A
เพชรบุรี	24,206	32,822	171,910	241,458	2,126,601	2,405,443	7.1	7.4	8.1	10.0
ประจวบคีรีขันธ์	34,568	56,478	369,421	494,917	3,219,413	3,322,823	10.7	8.8	11.5	14.9
เหนือ	18,774	17,420	204,089	226,334	2,296,371	1,861,036	10.9	13.0	8.9	12.2
เชียงใหม่	22,008	17,143	105,067	164,024	1,532,518	1,224,252	4.8	9.6	6.9	13.4
ลำพูน	16,874	13,821	184,281	132,217	1,977,346	1,352,538	10.9	9.6	9.3	9.8
ลำปาง	15,138	14,598	125,680	126,193	1,361,836	711,392	8.3	8.6	9.2	17.7
อุดรดิตถ์	17,292	17,575	141,195	184,075	1,506,970	1,885,676	8.2	10.5	9.4	9.8
แพร่	14,266	10,341	169,257	107,751	817,158	839,458	11.9	10.4	20.7	12.8
น่าน	15,065	12,686	171,304	239,867	865,490	1,171,833	11.4	18.9	19.8	20.5
พะเยา	15,482	9,464	169,669	129,925	1,993,467	1,508,604	11.0	13.7	8.5	8.6
เชียงราย	9,850	10,946	61,638	54,765	1,541,166	1,780,320	6.3	5.0	4.0	3.1
แม่ฮ่องสอน	9,663	9,218	58,450	61,746	514,381	429,873	6.0	6.7	11.4	14.4
นครสวรรค์	26,700	22,851	231,529	305,810	4,502,792	2,734,089	8.7	13.4	5.1	11.2

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ8 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ และสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด ปี 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)		สัดส่วนหนี้สินต่อมูลค่าทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560
อุทัยธานี	20,755	17,902	246,974	248,983	2,094,783	2,191,127	11.9	13.9	11.8	11.4
กำแพงเพชร	22,762	22,908	303,363	444,791	2,800,855	2,701,540	13.3	19.4	10.8	16.5
ตาก	20,441	16,916	171,619	168,799	2,183,050	1,367,514	8.4	10.0	7.9	12.3
สุโขทัย	24,587	22,551	326,303	269,846	1,892,693	1,567,191	13.3	12.0	17.2	17.2
พิษณุโลก	13,376	16,525	373,568	386,734	2,562,789	2,355,238	27.9	23.4	14.6	16.4
พิจิตร	22,782	19,983	257,248	294,128	3,604,187	2,438,232	11.3	14.7	7.1	12.1
เพชรบูรณ์	21,893	22,282	181,443	262,954	3,042,028	2,757,489	8.3	11.8	6.0	9.5
ตะวันออกเฉียงเหนือ	19,136	18,731	162,881	198,029	2,141,183	2,499,918	8.5	10.6	7.6	7.9
นครราชสีมา	24,788	21,665	280,751	190,381	2,782,729	1,986,320	11.3	8.8	10.1	9.6
บุรีรัมย์	20,913	16,680	197,002	156,317	2,056,830	1,776,013	9.4	9.4	9.6	8.8
สุรินทร์	21,686	18,687	304,380	201,734	2,437,252	3,455,331	14.0	10.8	12.5	5.8
ศรีสะเกษ	15,520	17,448	124,380	154,109	1,832,082	2,310,166	8.0	8.8	6.8	6.7
อุบลราชธานี	18,185	19,211	111,029	201,707	1,181,841	2,387,883	6.1	10.5	9.4	8.4
ยโสธร	18,834	17,101	86,656	115,378	1,388,540	1,684,596	4.6	6.7	6.2	6.8

ตาราง ผ8 รายได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ และสัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ เป็นรายจังหวัด ปี 2558 และ 2560 (ต่อ)

ภาค/จังหวัด	รายได้ทั้งสิ้น		มูลค่าหนี้สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		มูลค่าทรัพย์สินเฉลี่ยของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (บาทต่อครัวเรือน)		สัดส่วนหนี้สินต่อรายได้ของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)		สัดส่วนหนี้สินต่อมูลค่าทรัพย์สินของครัวเรือนเกษตรกรที่เป็นหนี้ (ร้อยละ เท่า)	
	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560	2558	2560
ชัยภูมิ	18,834	17,101	86,656	115,378	1,946,440	4,132,083	6.9	11.3	8.3	7.5
อำนาจเจริญ	23,294	27,282	160,599	309,539	2,024,871	1,924,627	9.2	14.0	7.6	12.2
บึงกาฬ	16,812	16,769	153,969	235,125	2,630,127	3,133,525	6.9	12.4	5.3	8.8
หนองบัวลำภู	19,958	22,280	138,460	277,282	2,717,345	1,526,277	5.4	6.0	4.6	7.4
ขอนแก่น	22,812	18,798	123,689	112,380	3,031,431	2,668,121	4.0	5.5	2.7	4.2
อุดรธานี	20,190	20,011	81,322	110,923	2,061,065	2,130,097	10.3	15.1	10.0	12.4
เลย	20,030	17,473	205,741	63,507	3,168,193	3,831,544	8.3	9.8	4.3	4.4
หนองคาย	16,499	17,039	137,701	167,587	1,422,835	1,568,811	6.3	4.9	7.1	5.0
มหาสารคาม	16,159	16,299	101,336	79,087	1,888,858	3,162,955	8.2	N/A	5.5	12.7
ร้อยเอ็ด	12,577	N/A	103,624	403,103	1,828,883	3,186,053	16.3	20.5	12.8	11.7
กาฬสินธุ์	14,310	18,238	233,623	374,097	2,159,772	1,903,967	9.9	11.8	6.8	7.3
สกลนคร	14,736	11,668	146,176	138,247	2,135,122	1,886,212	10.5	16.0	9.2	12.6
นครพนม	18,758	14,801	196,087	37,170	1,313,466	1,682,573	6.7	12.4	7.7	12.0
มุกดาหาร	18,220	16,297	112,640	155,119	1,679,933	1,686,914	6.2	9.5	6.7	9.2

หมายเหตุ : N/A หมายถึง Not Applicable

ตาราง ผ9 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Correlation Matrix)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
1	1																			
2	-.654	1																		
3	-.156	-.134	1																	
4	.151	-.451	.129	1																
5	.020	-.004	.020	-.023	1															
6	-.307	-.001	-.348	.094	-.160	1														
7	.023	-.049	.088	-.010	-.197	-.287	1													
8	-.009	-.036	-.032	.022	-.030	-.112	-.382	1												
9	.013	-.002	-.002	.010	.023	-.036	-.069	.005	1											
10	-.201	-.038	.022	.006	-.041	.110	-.016	-.110	.061	1										
11	-.311	-.021	.012	.041	-.003	.251	.030	-.136	.051	.560	1									
12	-.315	-.001	-.059	.055	.010	.218	.054	-.155	.046	.508	.606	1								
13	-.271	.040	-.039	.003	.018	.030	.040	-.028	-.020	.047	.087	.149	1							
14	-.099	.072	-.022	-.031	-.018	.010	.008	-.003	.000	-.053	.017	.012	-.012	1						
15	-.149	.019	.168	.011	.005	.044	-.007	.016	-.011	-.053	-.018	-.026	-.009	-.114	1					
16	.142	-.327	.156	.145	.021	.019	.009	.032	-.006	-.019	-.012	-.035	-.007	-.441	.165	1				
17	-.083	-.347	-.038	.051	.005	.132	.023	.015	-.021	-.044	-.082	-.082	-.014	-.045	.056	.059	1			
18	-.084	.061	-.047	.011	-.015	.040	.186	-.160	-.057	-.176	-.180	.026	.015	.021	.022	-.008	-.020	1		
19	-.167	.096	-.048	.028	-.054	.045	.034	.246	-.020	-.130	-.196	-.005	.052	-.032	-.029	-.054	-.044	.208	1	

หมายเหตุ : 1 = ระดับการศึกษาสูงสุดของหัวหน้าครัวเรือน 2 = เขตที่อยู่อาศัย 3 = จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 = อายุของหัวหน้าครัวเรือน 5 = เพศของหัวหน้าครัวเรือน 6 = ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 7 = รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครัวเรือน 8 = มูลค่าสินทรัพย์ของครัวเรือนทั้งหมด 9 = การถือครองที่ดิน 10 = จำนวนเนื้อที่ถือครองทำการเกษตร 11= หัวหน้าครัวเรือนสถานะภาพสมรส 12 = หัวหน้าครัวเรือนสถานะภาพโสด 13 = หัวหน้าครัวเรือนสถานะภาพหม้าย/หย่า/แยก 14 = กรุงเทพมหานคร และ 3 จังหวัด 15 = กลาง 16 =เหนือ 17 = ตะวันออกเฉียงเหนือ 18 =ใต้ 19 = อัตรารัฟฟิง

www.nso.go.th